

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы

**Кыргыз Республикасынын
ТӨЛӨМ ТЕҢДЕМИ**

2011-жыл

2012-жылдын май айы

Бишкек

РЕДАКЦИЈАЛЫК
КЕҢЕШ:

Төрага: Абдыбалы тегин С.
Кеңештин мүчөлөрү: С. Урустемов,
Г. Исакова.

Жооптуу катчы: М.Абдырахманов.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Бул басылма Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан даярдалган жана анда тышкы сектордун өнүгүүсүндөгү акыркы тенденциялар чагылдырылып, анда төлөм теңдеми, тышкы соода, эл аралык камдар тышкы карыз жана эл аралык инвестициялык позициялар боюнча статистикалык маалыматтар, ошондой эле, төлөм теңдемин түзүү ыкмалары жана маалымат базасы камтылат. Басылма жылына 4 жолу – январь, май, июль жана октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде чыгарылып турат.

Бул басылмада Кыргыз Республикасынын 2011-жылдын 26-июлунда N138 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө" мыйзамына толуктоолорду киргизүү тууралуу" мыйзамы кабыл алынгандыгына байланыштуу, башка инвестициялар жана мамлекет тарабынан гарантияланбаган жеке тышкы карыз боюнча 2007-жылдан 2011-жылга чейинки маалыматтар кайра каралып чыккан. Банк сектору, ошондой эле 2010-жыл ичиндеги дебитордук жана кредитордук карыз боюнча акыркы маалыматтар киргизилген.

Басылманын маалыматтарын жаңыртуунун акыркы күнү: 2012-жылдын 20-майы

Шарттуу белгилер:

- ... маалыматтардын жок экендигин билдирет;
- көрсөткүчтөр 0 (нөлгө) барабар же мааниге ээ эмес экендигин билдирет;
- жылдар же айлар ортосундагы мезгил аралыгын (мисалы 1994 - 1996-жылдар же январь - июнь айлары) билдирет, бул жерде чектүү даталар аралыгындагы жылдар жана айлар камтылган.

Цифраларды тегеректөөдөн улам, акыркы саптарда суммаларды чыгарууда дал келбестиктер болушу мүмкүн.

Басылмада пайдаланылуучу эсепке алуу ыкмаларынын же буга чейин колдонулуп келген маалыматтардын өзгөртүлүшү ыктымалдыгына байланыштуу, мурда келтирилген маалыматтар корректировкаланышы мүмкүн жана ага ылайык 10 жылды камтыган мезгил аралыгы "ачык" деп эсептелинет.

Басылмага байланыштуу суроолор боюнча:

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын
Финансы статистикасы жана маалымдоо башкармалыгынын
Төлөм теңдеми жана тышкы карыз бөлүмүнө
Бишкек шаары, Т. Үмөталиев атындагы көчө, 101 дареги боюнча,
(+996 312) 66-90-07, 66-90-56 телефондору
(+996 312) 61-52-85; 61-07-30 факсы аркылуу кайрылсаңыздар болот.
Электрондук почта: mabdyrahmanov@nbkr.kg

Уюштуруучусу: Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.
Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде 605 номеринде каттоодон өткөрүлгөн.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2012-жыл.

Басылманы кайрадан басып чыгаруу Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксаты менен жүзөгө ашырылат, ал эми андан шилтеме келтирүүдө булагын көрсөтүү зарыл.

ЖЧК "Издательство "Позитив" полиграфия комплексинде басууга даярдалды жана басылып чыгарылды.
Бишкек шаары, Чүй проспекти, 147
Тел.: (+996 312) 47 79 38
e-mail: ph-positive@mail.ru

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын башка басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Улуттук банктын өткөн жыл үчүн толук отчету болуп саналат. Ал өзүнө республиканын экономикалык өнүгүшү жана акча-кредит саясаты, финансылык отчеттуулук, Улуттук банк жөнүндө жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Бул маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү, экономикасынын сектору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Ай сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасында инфляция боюнча баяндама

Басылма, республикадагы жана анын региондору боюнча керектөө бааларынын динамикасын, инфляциянын негизги факторлоруна жүргүзүлгөн анализдөөлөрдү, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын акча-кредит саясат жагында кабыл алган чечимдери жөнүндөгү маалыматтарды камтуу менен кийинки мезгил аралыгына инфляциялык болжолдоолорду берет. Басылма чейрек сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Банк тутумунун өнүгүү тенденциялары

Бул басылмада финансылык ортомчу катары Кыргыз Республикасынын банк тутумунун абалы, ошондой эле анын курамдык элементтери боюнча банк тутумунун туруктуулугуна жүргүзүлгөн иликтөөлөр сунушталат. Жарым жылдык негизде кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик актылары жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо, бул басылманын негизги максаты болуп саналат. Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын пресс-релизи

Улуттук банкта болуп өткөн жаңылыктарды, финансы рыногунун негизги маалыматтарын камтыйт. Жума сайын кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланат.

Басылмалар Улуттук банктын Төрагасынын буйруусу менен бекитилген, Улуттук банктын тизмесине ылайык таркатылат жана Улуттук банктын Web-баракчасында <http://www.nbkr.kg> дареги боюнча жайгаштырылып келүүдө.

Кыскартылган сөздөрдүн тизмеси

АӨБ	- Азия өнүгүү банкы
АӨЭФ	- Айыл-чарбаны өнүктүрүүнүн эл аралык фонду
АКШ	- Америка Кошмо Штаты
АЧӨ	- Алыскы чет өлкө
БАЭ	- Бириккен Араб Эмираты
БК	- Баалуу кагаздар
ДБ	- Дүйнөлүк банк
ЕБРР	- Реконструкциялоо жана өнүгүүнүн Европа банкы
ӨЭУ	- Өкмөттүк эмес уюмдар
ЖТК	- Жалпы тышкы карыз
ИБР	- Ислам өнүктүрүү банкы
ИДП	- Ички дүң продукт
КБ	- Коммерциялык банктар
КМШ	- Көзкарандысыз Мамлекеттердин шериктештигине кирген өлкөлөр
КР	- Кыргыз Республикасы
МТК	- Мамлекеттик тышкы карыз
НЭАК	- Номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу
РЭАК	- Реалдуу эффективдүү алмашуу курсу
СИФ	- Импорттер-өлкөнүн чегарасындагы баа
ТИМ	- Тышкы иштер министрлиги
ТКМ	- Транспорт жана коммуникация министрлиги
ТФОБ	- Экспорттер-өлкөнүн чегарасындагы баа
ТЭИТН	- Тышкы экономикалык ишкердиктин товардык номенклатурасы
УСК	- Улуттук Статистика комитети
ФМ	- Финансы министрлиги
ЭВФ	- Эл аралык Валюта Фондусу
ЭИП	- Эл аралык инвестициялык позиция
ЭСТК	- Эл аралык стандарттык товардык классификация

1. Төлөм теңдеминдеги тенденциялар	7
2. Күндөлүк операциялар эсеби	10
Соода балансы	10
Реалдуу эффективдүү алмашуу курсу	13
Эл аралык кызмат көрсөтүүлөр балансы	14
Кирешелер	16
Трансферттер	16
3. Капитал менен операциялардын жана финансылык операциялардын эсеби	20
Эл аралык камдар	21
4. Кыргыз Республикасынын тышкы карызы	22
5. Кыргыз Республикасынын эл аралык инвестициялык позициясы	27
I тиркеме: Таблицаалар жана графиктер	31
I.1-таблица. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми (нейтралдуу берүүдө).....	32
I.2-таблица. ТЭИТНдин бөлүктөрү боюнча экспортту бөлүштүрүү	40
I.3-таблица. ЭСТКнын бөлүктөрү боюнча экспортту бөлүштүрүү	40
I.4-таблица. ТЭИТНдин бөлүктөрү боюнча импортту бөлүштүрүү	41
I.5-таблица. ЭСТКнын бөлүктөрү боюнча импортту бөлүштүрүү	41
I.6-таблица. Экспортту функционалдык бөлүштүрүү	42
I.7-таблица. Экспортту географиялык бөлүштүрүү	42
I.8-таблица. Импортту функционалдык бөлүштүрүү	43
I.9-таблица. Импортту географиялык бөлүштүрүү	43
I.10-таблица. Продукциялардын негизги түрлөрүнүн экспорту	44
I.11-таблица. Продукциялардын негизги түрлөрүнүн импорту	46
I.12-таблица. Баанын индекси жана экспорттун физикалык көлөмү	48
I.13-таблица. Баанын индекси жана импорттун физикалык көлөмү	49
Өлкөлөр боюнча экспорттолуучу товарлардын негизги түрлөрү	50
I.14-таблица. Россияга товарлардын экспорту	50
I.15-таблица. Казакстанга товарлардын экспорту	51
I.16-таблица. Өзбекстанга товарлардын экспорту	52
I.17-таблица. Беларусияга товарлардын экспорту	53
I.18-таблица. Швейцарияга товарлардын экспорту	54
I.19-таблица. Кытайга товарлардын экспорту	55
I.20-таблица. Түркияга товарлардын экспорту	56
I.21-таблица. БАЭна товарлардын экспорту	57
I.22-таблица. Афганистанга товарлардын экспорту	58
Өлкөлөр боюнча импорттолуучу товарлардын негизги түрлөрү	59
I.23-таблица. Россиядан товарлардын импорту	59
I.24-таблица. Казакстандан товарлардын импорту	60
I.25-таблица. Өзбекстандан товарлардын импорту	61
I.26-таблица. Украинадан товарлардын импорту	62
I.27-таблица. Беларусиядан товарлардын импорту	63
I.28-таблица. Кытайдан товарлардын импорту	64
I.29-таблица. АКШдан товарлардын импорту	65
I.30-таблица. Германиядан товарлардын импорту	66
I.31-таблица. Түркиядан товарлардын импорту	67
I.32-таблица. Япониядан товарлардын импорту	68
I.33-таблица. Корея Республикасынан товарлардын импорту	69
I.34-таблица. Нидерланддан товарлардын импорту	70
I.1-график. Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекси	71
I.35-таблица. Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекстери	72
I.36-таблица. Кыргыз Республикасынын кызмат көрсөтүүлөр экспортунун географиялык түзүмү	74
I.37-таблица. Кыргыз Республикасынын кызмат көрсөтүүлөр импортунун географиялык түзүмү	75
I.38-таблица. Кыргыз Республикасына тике чет өлкө инвестицияларынын таза агылып кирүүсүнүн географиялык түзүмү	76
I.39-таблица. Кыргыз Республикасына экономикалык иштин түрлөрү боюнча тике чет өлкө инвестициялары	77
I.40-таблица. Эл аралык камдар	77
II тиркеме: Кыргыз Республикасынын төлөм теңдемин түзүү ыкмасы	78
III тиркеме: Төлөм теңдемнин «Кыдыруулар» статьясына баа берүүнүн ыкмасы	86
IV тиркеме: Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсун эсептөө ыкмасы	87
V тиркеме: Коммерциялык банктарда төлөмдөрдүн багытын эсепке алуу системасы	91
VI тиркеме: Кыргыз Республикасынын тышкы карызын мүнөздөөчү коэффициенттерди эсептөө ыкмасы	94
VII тиркеме: Эл аралык инвестициялык позицияларды түзүү ыкмасы	96
VIII тиркеме: Экономиканын ачыктыгын жана тышкы сооданын концентрациялануусун эсептөө ыкмасы	98

1. ТӨЛӨМ ТЕНДЕМИНДЕГИ ТЕНДЕНЦИЯЛАР

2011-жылы төлөм тендемнин жалпы сальдосу 105,9 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң түптөлгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 61,7 пайызга жогору.

Күндөлүк операциялар эсеби 2010-жылдын жыйыныгы боюнча ИДӨгө карата 7,3 пайыз өлчөмүндөгү тартыштыкка каршы 2011-жылы ИДӨгө карата 6,3 пайыз тартыштык менен түптөлгөн. Тартыштыктын төмөндөөсү күндөлүк трансферттер агымынын өсүшү жана кызмат көрсөтүүлөрдүн тартыштыгынын төмөндөөсү менен шартталган. Мында, мурдагыдай эле, соода балансынын тартыштыгынын өсүшү белгиленген.

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча **тышкы соода операцияларынын** көлөмү ФОБ баасында үч эсеге өскөн жана 6 207,2 млн. АКШ долларын түзгөн. Өлкөнүн тышкы соодасынын өсүшү экспорттун 492,5 млн. АКШ долларына жана импорттун - 955,0 млн. АКШ долларына көбөйүүсү менен шартталган. Экспорттун өсүшүнө салыштырганда импорттун кыйла олуттуу өсүшү соода тартыштыгынын 38,5 пайызга, 1 664,7 млн. АКШ долларына чейин көбөйүүсүн аныктаган.

Товарларды экспорттук берүүлөр 2011-жыл ичинде 27,7 пайызга өскөн. Өсүш динамикасын көбүнчө, алтындын экспортунун жарымынан көбүрөөккө көбөйүүсү аныктаган. Алтынды эсепке албаганда экспорт 13,9 пайызга өскөн.

Товарлардын импорттук түшүүлөрүнүн өсүшү 2011-жыл ичинде 32,0 пайыз чегинде катталган. Мунай заттарынын түшүүлөрү 14,9 пайызга, дары-дармектердики - 52,1 пайызга, чоюн жана болоттуку - 57,0 пайызга, телефон аппараттарыныкы жана автомобилдердики эки эсеге көбөйгөн.

Сунушталган кызматтардын алардын импортуна салыштырганда кыйла ыргактуу өсүшүнүн натыйжасында эл аралык кызмат көрсөтүүлөрдүн терс балансы олуттуу кыскарган жана 20,9 млн. АКШ доллары деңгээлинде түптөлгөн.

Мурдагыдай эле, күндөлүк эсепте капиталдын негизги агылып кирүүсү **"күндөлүк трансферттер" статьясы боюнча** түшүүлөр менен камсыз болгон, ал 2011 -жылы үч эсеге өсүү менен 1 838,7 млн. АКШ доллары өлчөмүндө түптөлгөн. Мурдагыдай эле, түшүүлөрдүн негизги көлөмү иштеп жаткандардын акчалай которууларына туура келген, ал 33,6 пайызга көбөйүү менен 1 661,5 млн. АКШ долларына жеткен.

2011-жылы **капитал менен операциялардын жана финансылык операциялардын эсеби** 612,5 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң сальдодо түптөлгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 26,5 пайызга жогору.

Финансылык операциялардын эсеби 2011-жылдын жыйынтыгы боюнча 19,0 пайызга көбөйүү менен 693,6 млн. АКШ доллары өлчөмүндө тике чет өлкө инвестициялары боюнча жана 117,7 млн. АКШ долларына барабар болгон **"башка инвестициялар"** статьясы боюнча агылып кирүүнүн эсебинен 650,0 млн. АКШ доллары өлчөмүндө калыптанган, мында **портфелдик инвестициялар боюнча** 161,3 млн. АКШ доллары суммасында терс сальдо белгиленген.

Дүң эл аралык камдардын көлөмү 2011-жылдын акырына карата 1 834,5 млн. АКШ долларын түзгөн. Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн келечектеги импорттун алтын валюталык камдар менен жабуу коэффициенти 3,8 айды түзгөн.

**1-таблица: Кыргыз Республикасынын төлөм тендеми
(аналитикалык түрдө берүү)**

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Күндөлүк операциялардын эсеби	-227,6	-706,7	-103,3	-347,3	-377,3
Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	-1195,5	-1975,9	-1128,8	-1433,3	-1685,6
Соода балансы*	-1275,8	-1879,2	-1119,8	-1202,2	-1664,7
Экспорт (ФОб)	1337,8	1874,4	1693,8	1778,7	2271,2
КМШ	753,9	1011,7	752,8	784,2	1023,9
Алыскы чет мамлекеттер	583,9	862,7	941,0	994,5	1247,4
Импорт (ФОб)	2613,6	3753,5	2813,6	2980,9	3935,9
КМШ	1420,7	2025,4	1593,7	1590,2	2018,3
Алыскы чет мамлекеттер	1192,9	1728,1	1219,9	1390,6	1917,7
Кызмат көрсөтүүлөр балансы	80,3	-96,8	-9,1	-231,1	-20,9
Көрсөтүлгөн кызматтар	684,8	896,1	859,8	693,1	1117,1
Алынган кызматтар	-604,5	-992,9	-868,9	-924,2	-1138,0
Кирешелер	-50,6	-206,8	-181,5	-305,3	-530,3
Тике инвестициялар боюнча кирешелер	-39,0	-177,9	-118,5	-247,9	-485,5
Портфельдик инвестициялар боюнча кирешелер	0,2	0,5	4,2	0,2	0,1
Башка инвестициялар боюнча кирешелер	8,9	-5,1	-41,5	-25,2	-14,2
Кредиттер боюнча проценттер (график)	-24,5	-28,5	-44,7	-35,8	-30,7
Башка инвест. ж.б. кирешелер	33,4	23,4	3,2	10,5	16,5
Эмгекке төлөөлөр	-20,8	-24,3	-25,8	-32,3	-30,8
Күндөлүк трансферттер	1018,5	1476,0	1207,1	1391,3	1838,7
Капитал менен операциялардын жана финансы операцияларынын эсеби	900,8	127,3	585,1	484,2	612,5
Капитал менен операциялардын эсеби	-74,9	-44,9	-14,0	-62,1	-37,5
Капиталдык трансферттер	-74,9	-44,9	-14,0	-62,1	-37,5
Финансы эсеби	975,7	172,2	599,1	546,3	650,0
Тике инвестициялар	208,9	377,1	189,6	437,6	693,6
Портфельдик инвестициялар	-14,3	-230,0	161,9	164,3	-161,3
Финансылык деривативдер	—	—	—	—	—
Башка инвестициялар	781,1	25,1	247,6	-55,6	117,7
Активдер ("-"көбөйүү)	19,4	-362,7	-217,2	127,3	-227,4
Коммерциялык банктар	37,7	-115,9	-157,9	203,2	-19,0
Жана башка активдер	-18,3	-246,7	-59,3	-75,9	-208,4
Милдеттенмелер ("+" көбөйүү)	761,7	387,8	464,7	-182,9	345,1
Коммерциялык банктар	66,6	48,4	50,4	-225,6	7,3
Кредиттер	681,8	217,8	323,2	26,8	337,6
Мамлекеттик секторго кредиттер	38,5	12,9	332,9	110,8	171,2
Алынган	65,0	50,1	370,6	150,0	213,9
Амортизация (график)	-26,5	-37,2	-37,7	-39,3	-42,7
Жеке секторго кредиттер	643,2	205,0	-9,7	-83,9	166,4
Алынган	796,2	519,6	604,9	298,8	377,6
Амортизация (график)	-153,0	-314,7	-614,6	-382,7	-211,2
Жана башка милдеттенмелер	13,3	121,6	91,2	15,9	0,2
Каталар жана калтырып кетүүлөр	-356,4	672,9	-241,5	-71,4	-129,4
Жалпы баланс	316,7	93,6	240,3	65,5	105,9
Каржылоо	-316,7	-93,6	-240,3	-65,5	-105,9
Улуттук банктын резервдери	-306,8	-121,3	-267,7	-112,3	-112,8
ЭВФтин кредиттери	-20,7	18,7	3,5	9,1	5,5
Өзгөчө каржылоо	10,7	9,0	23,9	37,7	1,4
Калгандар каржылоо	—	—	—	—	—

* Улуттук банктын баа берүүлөрүн эске алуу менен

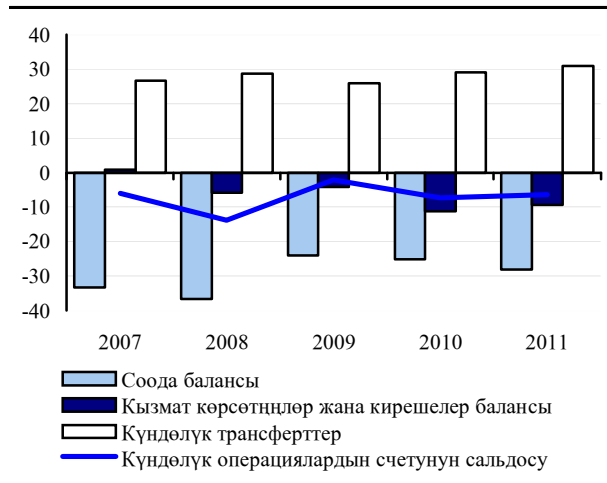
2010				2011				
I	II	III	IV	I	II	III	IV	
-71,5	19,8	-53,7	-241,8	-117,4	-12,0	-71,8	-176,1	Күндөлүк операциялардын эсеби
-168,3	-273,2	-529,4	-462,3	-277,5	-362,1	-480,5	-565,6	Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр
-153,0	-208,9	-431,5	-408,8	-215,3	-379,1	-526,5	-543,8	Соода балансы*
466,3	407,5	332,7	572,3	488,0	536,7	574,3	672,3	Экспорт (ФОБ)
125,1	184,6	216,4	258,1	154,5	257,0	271,9	340,5	КМШ
341,2	222,9	116,3	314,1	333,5	279,6	302,4	331,8	Алыскы чет мамлекеттер
619,3	616,4	764,2	981,0	703,3	915,8	1100,7	1216,1	Импорт (ФОБ)
356,7	335,0	397,9	500,6	351,0	471,9	563,6	631,7	КМШ
262,6	281,4	366,2	480,4	352,3	443,8	537,2	584,4	Алыскы чет мамлекеттер
-15,3	-64,3	-97,9	-53,6	-62,2	17,0	46,0	-21,8	Кызмат көрсөтүүлөр балансы
189,9	131,5	176,4	195,4	160,9	278,1	365,8	312,2	Көрсөтүлгөн кызматтар
-205,2	-195,8	-274,3	-249,0	-223,1	-261,1	-319,8	-334,0	Алынган кызматтар
-130,2	-27,8	47,6	-194,9	-191,5	-99,2	-137,8	-101,8	Кирешелер
-111,6	-15,1	60,8	-182,1	-175,8	-91,2	-126,7	-91,7	Тике инвестициялар боюнча кирешелер
0,1	0,1	—	—	—	—	0,1	0,1	Портфельдик инвестициялар боюнча кирешелер
-11,5	-5,6	-5,3	-2,8	-8,0	-0,5	-3,6	-2,1	Башка инвестициялар боюнча кирешелер
-10,9	-7,8	-10,6	-6,5	-8,6	-4,3	-9,4	-8,3	Кредиттер боюнча проценттер (график)
-0,7	2,1	5,3	3,8	0,6	3,9	5,8	6,2	Башка инвест. ж.б. кирешелер
-7,2	-7,2	-7,9	-10,0	-7,7	-7,6	-7,5	-8,1	Эмгекке төлөөлөр
227,0	320,8	428,1	415,4	351,6	449,3	546,4	491,3	Күндөлүк трансферттер
1,6	109,3	154,8	218,5	251,9	-66,6	54,0	373,3	Капитал менен операциялардын жана финансы операцияларынын эсеби
-4,3	-10,9	-31,2	-15,7	-11,4	-13,7	-9,9	-2,4	Капитал менен операциялардын эсеби
-4,3	-10,9	-31,2	-15,7	-11,4	-13,7	-9,9	-2,4	Капиталдык трансферттер
5,9	120,2	186,0	234,2	263,3	-52,9	63,9	375,7	Финансы эсеби
165,1	-5,0	-29,0	306,6	212,7	117,1	58,8	304,9	Тике инвестициялар
-73,1	80,0	96,1	61,2	5,0	-149,5	56,1	-72,9	Портфельдик инвестициялар
—	—	—	—	—	—	—	—	Финансылык деривативдер
-86,1	45,2	118,9	-133,6	45,6	-20,5	-51,1	143,7	Башка инвестициялар
-127,8	295,2	60,8	-100,8	-82,3	1,0	-127,6	-18,5	Активдер ("-" көбөйүү)
-37,7	292,6	-33,5	-18,2	-11,4	-10,9	-11,5	14,8	Коммерциялык банктар
-90,1	2,6	94,3	-82,7	-70,9	11,9	-116,1	-33,4	Жана башка активдер
41,7	-250,0	58,1	-32,8	127,8	-21,5	76,5	162,2	Милдеттенмелер ("+" көбөйүү)
38,2	-230,1	-8,2	-25,6	5,5	3,5	-2,5	0,8	Коммерциялык банктар
3,9	4,9	46,7	-28,7	25,0	69,8	70,4	172,4	Кредиттер
26,1	-8,2	85,4	7,5	22,5	43,7	61,5	43,4	Мамлекеттик секторго кредиттер
32,5	4,9	90,7	22,0	28,9	58,2	68,8	58,0	Алынган
-6,4	-13,2	-5,3	-14,4	-6,4	-14,4	-7,3	-14,6	Амортизация (график)
-22,2	13,1	-38,7	-36,2	2,5	26,1	8,8	129,1	Жеке секторго кредиттер
44,6	79,0	37,8	137,3	56,6	57,6	88,0	175,3	Алынган
-66,8	-65,9	-76,5	-173,5	-54,1	-31,5	-79,2	-46,3	Амортизация (график)
-0,3	-24,8	19,5	21,5	97,3	-94,8	8,7	-11,0	Жана башка милдеттенмелер
135,1	-150,6	-97,2	41,2	-101,2	149,5	19,8	-197,5	Каталар жана калтырып кетүүлөр
65,2	-21,5	4,0	17,8	33,2	70,9	2,0	-0,3	Жалпы баланс
-65,2	21,5	-4,0	-17,8	-33,2	-70,9	-2,0	0,3	Каржылоо
-69,0	13,1	-29,2	-27,2	-23,4	-84,5	7,7	-12,6	Улуттук банктын резервдери
-10,3	-1,7	22,9	-1,8	-9,8	13,0	-10,1	12,4	ЭВФтин кредиттери
14,1	10,1	2,3	11,2	—	0,5	0,4	0,5	Өзгөчө каржылоо
—	—	—	—	—	—	—	—	Калгандар каржылоо

2. КҮНДӨЛҮК ОПЕРАЦИЯЛАР ЭСЕБИ

Күндөлүк операциялар эсеби терс түптөлүү менен 377,2 млн. АКШ долларын түзгөн, ИДӨгө карата 6,3 пайызды түзөт.

2.1-график. Күндөлүк операциялар эсеби

ИДПга карата пайыздарда

СООДА БАЛАНСЫ¹

ФОБ баасында тышкы соода жүгүртүү (УСКнын жана Улуттук банктын кошумча баалоолорун эске алуу менен) отчеттук мезгилде 2010-жылдагыга салыштырганда 30,4 пайызга көбөйгөн жана нарктык мааниде 6 207,2 млн. АКШ долларын түзгөн. Алыскы чет өлкөлөр менен товар жүгүртүүнүн көлөмү 32,7 пайызга көбөйгөн, ал эми КМШ өлкөлөрү менен бул көрсөткүчтүн өсүшү 28,1 пайыз чегинде катталган. Мында КМШ өлкөлөрү жана алыскы чет өлкөлөр менен товар жүгүртүүнүн нарктык көлөмү болжолдуу алганда бирдей өлчөмдө түптөлгөн.

Экспорттогу өзгөрүү көбүнчө физикалык көлөмдүн көбөйүүсүнүн эсебинен, ал эми импортто - баанын көбөйүүсүнүн эсебинен жүргөн.

Товар жүгүртүүнүн ИДӨгө карата катышы катары эсептелген, экономиканын ачык-айкындуулук көрсөткүчү 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчкө караганда 99,6 пайыздан 104,4 пайызга чейин көбөйгөн. Экспорттун ИДӨгө карата үлүшү 1,0 пайыздык пунктка, ал

¹ Тышкы соода боюнча маалыматтар УСКнын жана Улуттук банктын кошумча баа берүүлөрүн эске алуусуз келтирилген, эгерде башкасы көрсөтүлбөгөн болсо.

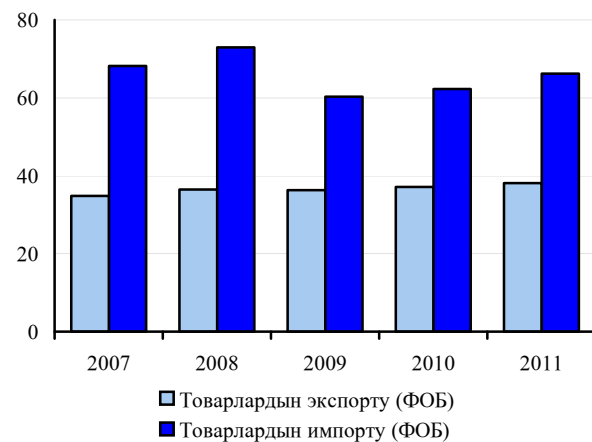
эми импорттун үлүшү 3,8 өскөн.

2011-жылы экспорттун товардык концентрациясы 46,6 пайыздан 51,4 пайызга чейин көбөйгөн, ал эми импорттун товардык концентрациясы 14,4 пайыздан 14,1 пайызга чейин кыскарган. Бул экспорттун товардык диверсификациясынын азайгандыгы жана импорттук операцияларды товардык ассортименттин көбөйгөндүгү тууралуу тастыктап турат.

Кыргыз Республикасынын соода балансынын тартыштыгы (УСКнын жана Улуттук банктын кошумча баа берүүлөрүн эске алуу менен) 2010-жылдагыга салыштырганда 38,5 пайызга көбөйүү менен 1 664,7 млн. АКШ долларын түзгөн.

2.2-график. Кыргыз Республикасынын соода балансы

ИДПга карата пайыздарда

ФОБ баасында **товарлардын экспорту** (УСКнын жана Улуттук банктын кошумча баа берүүлөрүн эске алуу менен) 2010-жылдагы көрсөткүчтөн 27,7 пайызга (492,5 млн. АКШ долларына) артуу менен 2011-жыл ичинде 2 271,2 млн. АКШ доллар чегинде катталган. КМШ өлкөлөрүнө жана алыскы чет өлкөлөргө товарлардын экспортунун үлүштүк көлөмү чогуу алгандагы экспортто бул көрсөткүчтөрдүн 2010-жылга караганда 30,6 жана 25,4 пайызга барабар өсүшүндө, тиешелүүлүгүнө жараша 45,1 пайыз (1 023,9 млн. АКШ доллары) жана 55,9 пайыз (1 247,4 млн. АКШ доллары)

рын) чегинде катталган. Экспорттун басымдуу бөлүгүн (2011-жылы - 44,3 пайыз) мурдагыдай эле алтынды берүүлөр түзгөн, ал абсолюттук мааниде 50,6 пайызга же 337,9 млн. АКШ долларына өскөн. Алтынды эске албаганда экспорт, отчеттук мезгил ичинде 13,9 пайызга көбөйүү менен 1 265,0 млн. АКШ доллары чегинде түптөлгөн. Башка органикалык эмес заттардын экспорту боюнча 82,4 пайызга олуттуу кыскаруу байкалган.

Отчеттук мезгил ичинде экспорттун функционалдык түзүмү боюнча чийки заттарды эске албаганда, функционалдык бөлүштүрүүнүн бардык статьяларында берүүлөрдүн көбөйүүсү белгиленген. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде аралык жана керектөө товарлары экспорттун эң ири категориясынан болушкан: экспорттун жалпы көлөмүндө, тиешелүүлүгүнө жараша 61,5 жана 21,3 пайыз.

Аралык товарлар экспорттунун көлөмүнүн көбөйүүсү абсолюттук мааниде 56,3 пайызды же 438,6 млн. АКШ долларын түзгөн. Аралык товарлардын экспорттунун нарктык көлөмүнүн өсүшү 1217,5 млн. АКШ долларына жеткен, анын ичинен 1006,2 млн. АКШ доллары көбүнчө Швейцарияга (алтындын экспорттунун жалпы көлөмүндө 86,2 пайыз) жана ОАЭге (13,6 пайыз) алтынды берүүлөр менен камсыз болгон. Алтындын экспорттунун көлөмүнүн көбөйүүсү баалардын 27,4 пайызга жана физикалык көлөмүнүн 18,2 пайызга өсүшүнүн эсебинен жүргөн. баалуулукка жатпаган ар кандай металлдардын Россияга экспорту 11,9 млн. АКШ долларына көбөйгөн. Товардык топтун башка позициялары боюнча чоюндун, болоттун жана резина дөңгөлөктөрүнүн Өзбекстанга экспорттолушунун көбөйүүсүн белгилеп кетүү зарыл.

Керектөө товарларынын экспорту отчеттук мезгилде 19,6 пайызга (68,9 млн. АКШ долларына) өсүү менен 420,8 млн. АКШ долларын түзгөн. Экспорттук номенклатуранын негизги товардык топтору боюнча кийим жана ага тиешелүү буюмдарды берүүлөр боюнча 14,2 пайызга, жашылчаларга 43,0 пайыз, жемиштер жана жаңгактар боюнча 18,9 пайызга өсүш байкалган. Мында сүттүн жана каймактын экспорту дээрлик 2010-жылдагы деңгээлинде катталган, ал эми сырга жана быштакка суроо-та-

лап 20,9 пайызга төмөндөгөн. Мурдагыдай эле Россияга керектөө товарларынын суммардык экспорттунда олуттуу салыштырма салмак кийимге жана ага тиешелүү буюмдарга - керектөө товарларынын экспорттунун жалпы көлөмүндө 76,7 пайыз туура келет. Бул товардык топтун экспорту 135,6 млн. АКШ долларын түзгөн. Мында жашылчаларды берүүлөр 21,4 пайызга, жемиштерди жана жаңгактарды берүүлөр 66,8 пайызга кыскарган. Жашылчалардын, жемиштердин жана жаңгактардын Россияга экспорттолушунун көлөмүнүн кыскаруусунда ушул эле товарларды Казакстанга берүүлөрдүн тиешелүүлүгүнө жараша 17,2 жана 16,8 млн. АКШ долларына өскөндүгү байкалган. Буурчак өсүмдүктөрүн Түркияга берүүлөр 66,0 пайызга көбөйгөн, бул 33,3 млн. АКШ долларын түзгөн. Ал эми Өзбекстанга күрүчтүн экспорту 81,3 пайызга же 1,1 млн. АКШ долларына кыскаrsa, кофени, чайды, какао, татымалдарды жана алардан жасалган азыктарды берүүлөр 56,9 пайызга 2,0 млн. АКШ долларына чейин көбөйгөн.

Энергопродукциялардын экспорту 57,0 пайызга көбөйүү менен 184,3 млн. АКШ доллары өлчөмүндө катталган. Мындай тенденция электроэнергиянын Казакстанга экспорттолушунун көбөйүүсүнө улам түптөлгөн, анын көлөмү 68,9 млн. АКШ долларын түзгөн, бул өткөн жылдагы көрсөткүчтөн 42,5 пайызга же 20,5 млн. АКШ долларына жогору. Мындай өсүш физикалык көлөмдүн 50,1 пайызга көбөйүүсүнөн улам жүргөн. Мындан тышкары, отчеттук мезгилде авиакеросиндин реэкспорттунун көлөмүнүн 45,4 пайызга көбөйүүсү байкалган, бул 70,3 млн. АКШ долларын түзгөн. Көбүнчө, авиакеросин Россияга реэкспорттолгон (авиакеросиндин экспорттунун жалпы көлөмүндө 45,7 пайыз), анын өсүшү 32,1 млн. АКШ долларына жетүү менен 71,4 пайыз чегинде катталган.

Энергопродукциялардын КМШ өлкөлөрүнө жана алыскы чет өлкөлөргө экспорттунун үлүштүк катышы тиешелүүлүгүнө жараша 70,8 жана 29,2 пайызды түзгөн.

Чийки заттардын экспорттунун чогуу алгандагы көлөмү 88,5 млн. АКШ доллары деңгээлинде түптөлгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 56,3 пайызга (113,9 млн. АКШ долларына) төмөн. Мындай алгылыксыз

тенденция органикалык эмес химиялык заттардын экспортунун 4,4 эсеге кыскаруусуна шартталган. Өткөн жылдын салыштыруу үчүн алынган мезгилинде бул товардын экспорту 161,4 млн. АКШ долларын түзүү менен чийки заттардын бүтүндөй экспортунда 79,7 пайызды ээлеген. Ошондой эле, чийки заттардын экспортуна тамекини россияга берүүлөрдүн 9,5 пайызга төмөндөгөндүгү таасирин тийгизген.

Инвестициялык товарлардын экспорту отчеттук мезгилде 79,2 пайызга көбөйүү менен 67,8 млн. АКШ долларын түзгөн. Өсүш, жүк ташуучу автоунааларга жана атайы максаттарга каралган автоунааларга суроо-талаптын 4,1 эсеге өсүшү жана кол жана машина менен иштетилүүчү инструменттердин 7,1 эсеге көбөйүүсү менен камсыз болгон. Товарлардын бул категориялары боюнча берүүлөр, көбүнчө, Өзбекстанга тиешелүүлүгүнө жараша 10,6 млн. АКШ долларына жана 20,8 млн. АКШ долларына жүзөгө ашырылган. Инвестициялык товарлардын КМШ өлкөлөрүнө жана алыскы чет өлкөлөргө экспортунун үлүштүк катышы, тиешелүүлүгүнө жараша 83,0 жана 17,0 пайызды түзгөн.

Товарлардын ФОВ баасындагы **импорту** 2011-жылы 32,0 пайызга көбөйүү менен 3935,9 млн. АКШ доллары чегинде катталган. 2010-жылга салыштырганда КМШ өлкөлөрүнөн импорт 26,9 пайызга, ал эми алыскы чет өлкөлөрдөн 37,9 пайызга көбөйгөн.

Мурдагыдай эле, керектөө багытындагы товарлар (импорттун жалпы көлөмүндө 37,9 пайыз), энергопродукциялар (22,8 пайыз) жана аралык товарлар (22,3 пайыз) импортту негизги түзүүчүлөрдөн² болушкан.

Керектөө товарларынын импорту 45,3 пайызга көбөйүү менен 1615,4 млн. АКШ долларын түзгөн. Импорттун көбөйүүсү мурда колдонууда болгон автомобилдерди берүүлөрдүн 111,4 млн. АКШ долларына (2,1 эсеге), кийимдин жана ага тиешелүү буюмдардын 65,7 млн. АКШ долларына (55,4 пайызга), дары-дармектердин 50,9 млн. АКШ долларына (52,1 пайызга), буудай унунун жана аралашма ундун 37,8 млн. АКШ долларына (5,8 эсеге), канттын, патоканын жана балдын 31,6 млн. АКШ долларына (67,2 пайызга) өсүшү менен шартталган.

Керектөө багытындагы товарлар көбүнчө алыскы чет өлкөлөрдөн алынып келинген, алардын көлөмү керектөө товарларынын жалпы көлөмүндө 62,5 пайызды түзгөн. Импорттун географиялык түзүмүндө Япониядан (62,7 пайыз), Германиядан (19,9 пайыз) жана АКШдан (6,0 пайыз) алынып келинген мурда колдонууда болгон жеңил автоунаалар басымдуулук кылышкан. Мурда колдонууда болгон жеңил автоунаалардын импортунун жалпы наркы 214,7 млн. АКШ доллары чегинде түптөлгөн. Кытайдан жана Туркиядан кийимдин жана ага тиешелүү буюмдардын импортунун, тиешелүүлүгүнө жараша 62,8 жана 37,5 пайызга көбөйгөн. Кытайдан импорттун көлөмүнүн кыскаруусу күрүчтү ташып келүүдө 34,6 пайызга, жемиштерде жана жаңгактарда - 36,9 пайызга байкалган. Россиядан импорттун көбөйүүсү керектөө товарларынын бардык негизги товардык позициялары боюнча белгиленген. Шоколаддын жана курамында какао камтылган башка продуктулардын импорту боюнча 38,8 пайызга, дан эгиндеринен алынган продуктулар, ун жана крахмалдан 37,3 пайызга, буудай унунан жана аралашма ундан 5,9 эсеге, ошондой эле медициналык жана фармацевтика продукцияларынан 20,8 пайызга олуттуу көбөйүү жүргөн. Казакстандан буудай унунун жана аралашма ундун келип түшүүлөрү 5,7 эсеге, тамеки 57,6 пайызга көбөйгөн. Ал эми АКШдан эт жана эт азыктарынын импорту 7,9 пайызга азайган, бул 45,0 млн. АКШ долларын түзөт. Белоруссиядан кантты берүүлөр 76,4 пайызга өскөн.

Энергопродукциялардын импорту отчеттук мезгилде 13,8 пайызга көбөйүү менен 972,3 млн. АКШ долларын түзгөн. Товарлардын бул тобунда мунайзаттарынын үлүшү 88,9 пайыз чегинде катталган, аны негизги берүүчүдөн болуп, мурдагыдай эле, Россия (мунай отунун берүүнүн бүтүндөй көлөмүндө 93,3 пайыз) болгон. Отчеттук мезгил ичинде төмөнкү мунай заттарынын импортунун нарктык көлөмүнүн көбөйүүсү байкалган: автомобиль бензини 33,3 пайызга (физикалык көлөмдүн 31,8 пайызга өсүшүнүн эсебинен), дизель отуну 80,6 пайызга (баадардын 26,4 пайызга жана физикалык көлөмдүн 42,8 пайызга өсүшүнүн эсебинен). Авиакеросиндин импорту 51,3 пайызга азайган, ал берүүлөрдүн физикалык кө-

² Мында жана мындан ары товарлар импортту СИФ баасында көрсөтүлгөн.

лөмүнүн төмөндөөсүнө шартталган. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде иштетиле элек мунайды берүүлөр жүзөгө ашырылган эмес. Ал эми көмүрдүн импорту 15,1 пайызга же 5,9 млн. АКШ долларына төмөндөгөн. Жаратылыш газынын импорту баалардын 7,3 пайызга жана керектөө көлөмүнүн 12,2 пайызга өсүшүнүн эсебинен 20,4 пайызга көбөйгөн.

Аралык товарлардын импорту 2011-жылдын натыйжалары боюнча 39,2 пайызга өсүү менен 951,7 млн. АКШ доллары деңгээлинде түптөлгөн. Бул категориядагы товардык түзүмгө ылайык отчеттук мезгилде чоюнду жана болотту берүүлөр 57,0 пайызга, жер семирткичтерди 44,2 пайызга, резина дөңгөлөктөрүн 30,4 пайызга, баштапкы формадагы пластмассаны берүүлөр 57,9 пайызга көбөйгөн. Мындатөмөнкү товарлардын импортунун төмөндөөсү байкалган: портландцемент - 10,6 пайызга же 0,5 млн. АКШ долларына; автоунаалардын тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар - 4,2 пайызды. Чоюн менен болоттун келип түшүүлөрүнүн көбөйүүсү көбүнчө Россиядан 69,0 пайызга (27,0 млн. АКШ долларына), Кытайдан 41,7 пайызга (13,5 млн. АКШ долларына) жана Казакстандан 65,8 пайызга (11,3 млн. АКШ долларына) келип түшүүлөрдүн өсүшүнүн эсебинен байкалган. Отчеттук мезгилде резина дөңгөлөктөрүнүн Россиядан импортунун 12,3 пайызга көбөйүүсү байкалган, бул, 13,0 млн. АКШ долларын түзсө, Беларусиядан 3,9 эсе (9,1 млн. АКШ долларына) жана Германиядан 2,1 эсе (4,7 млн. АКШ долларына) көбөйгөн. Мындан тышкары, тыгыздалган жана калыбына келтирилген жыгачтардын Россиядан келип түшүүлөрү 42,3 пайызга көбөйгөн, бул 12,4 млн. АКШ долларын түзгөн. Ошондой эле, Кытайдан кездемелерди ташып келүүлөр 28,0 пайызга (58,9 млн. АКШ долларына) көбөйгөн. Импорттолуучу аралык товарлардын басымдуу бөлүгү (57,0 пайыз) алыскы чет өлкөлөр менен камсыз болгон.

Инвестициялык товарлардын импортунун наркынын көбөйүүсүнө (455,4 төн 590,0 млн. АКШ долларына чейин) көбүнчө электр линиялык телефон аппараттарын же телеграф аппараттарын берүүлөрдүн 94,8 пайызга өсүшүнө, бул 100,4 млн. АКШ долларын түзгөн жана жүк ташуу үчүн автоунаалардын 18,0 пайызга (92,4 млн. АКШ долларына) өсүшүнө

өбөлгө түзгөн. Ошондой эле, учуучу аппараттардын жана ага байланыштуу жабдуулардын келип түшүүлөрүнүн 7,0 эсеге (35,5 млн. АКШ долларына), кол менен жана машина менен иштетилчү инструменттердин 80,6 пайызга (26,9 млн. АКШ долларына) көбөйүүсү байкалган. Алыскы чет өлкөлөрдүн инвестициялык товарлардын импортундагы үлүшү 83,8 пайыз чегинде катталган. 2011-жылы товарлардын бул тобунда эң ири операция болуп, Кытайдан электр линиялык телефон аппараттарынын жана телеграф аппараттарынын импорту саналган, ал 2,4 эсеге өсүү менен 86,5 млн. АКШ долларын түзгөн. Жүк ташуу үчүн каралган автоунаалардын жана атайы багытка каралган автоунаалардын АКШдан импортунун 36,7 млн. АКШ долларына төмөндөгөнүнө карабастан, алынып келүүлөрдүн Беларусиядан 16,2 млн. АКШ долларына жана Кытайдан 5,3 млн. АКШ долларына көбөйгөндүгүнөн улам, бул товардык топтун өсүшү белгиленген. Ушул категориядагы башка товарлардын ичинен маалыматтарды автоматтык түрдө иргөө үчүн машиналардын импортунун 2,1 эсеге, ошондой эле слесардык жабдуулардын, сейфтердин жана темирден жасалган майда буюмдардын 2,9 эсеге көбөйүүсүн белгилей кетүү зарыл. Ал эми шагылды, ташты, кендерди талкалоо же майдалоо үчүн машиналардын импорту боюнча 85,0 пайызга төмөндөө белгиленген.

Чийки заттардын импорту 132,0 млн. АКШ долларын түзгөн, бул 2010-жылдагы көрсөткүчтөн 11,9 пайызга көп. Чийки заттар товардык номенклатурасында олуттуу позицияны майдаланбаган дандар (полбаны кошо алганда) жана суржиктер (67,0 млн. АКШ долларын), узатасынан кесилген ийне жалбырактуу жыгачтар (43,9 млн. АКШ долларын) жана башка органикалык эмес заттар (21,0 млн. АКШ долларын) ээлешкен. Майдаланбаган дан эгиндеринин, суржиктердин жана башка органикалык эмес химиялык заттардын дээрлик бүтүндөй импорту Казакстандан жүзөгө ашырылган. Ал эми узатасынан кесилген ийне жалбырактуу жыгачтар Россиядан импорттолгон.

РЕАЛДУУ ЭФФЕКТИВДҮҮ АЛМАШУУ КУРСУ

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча реалдуу эффективдүү алмашуу курсу (РЭАК) 112,5

түзүү менен 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 1,1 пайызга арткан.

РЭАК индексинин өсүшү көбүнчө өнөктөш өлкөлөрдө инфляция деңгээлинин Кыргыз Республикасынын тиешелүү көрсөткүчкө салыштырганда кыйла төмөнкү деңгээли менен шартталган. Алсак Кыргыз Республикасында инфляция 2011-жылдын декабрь айында 2010-жылдагы декабрга салыштырганда 5,7 пайызды түзгөн, ал эми негизги соода өнөктөш өлкөлөрдө инфляциянын орточо деңгээли ушул эле мезгил үчүн 4,7 пайыз чегинде катталган.

Номиналдуу эффективдүү алмашуу курсунун (НЭАК) индексинин деңгээли 2011-жылдын акырына карата 2010-жылдагы тиешелүү мезгилге салыштырганда өзгөргөн эмес жана 116,2 түзгөн.

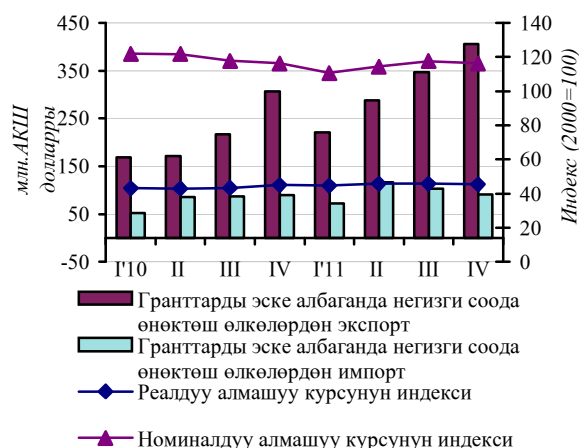
2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчкө салыштырганда 2011-жылдын акырына карата сомдун номиналдуу эки тараптуу алмашуу курсунун кытай юанына карата - 3,9 пайызга, япон иенине карата 6,4 пайызга нарксызданышы белгиленген. Ушуну менен катар эле, ушул эле мезгил ичинде сомдун орус рублине карата 2,6 пайызга, казак тенгесине -1,0 пайызга, еврого -1,1 пайызга жана ж.б. чыңдалышы белгиленген.

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын экспортунун физикалык көлөмү³ 80,9 пайызга өскөн. Экспорттун түзүмүндө баалуулукка жатпаган ар кандай металлдардын -58,4 пайызга, чоюндуку жана болоттуку- 55,2 пайызга, трикотаждан тигилүүчү буюмдардын - 28,1 пайызга, пахтанын -7,0 пайызга, жашылча-жемиштердин - 3,6 пайызга ж.б. көбөйүүсү белгиленген.

Ушуну менен бирге эле, иштетиле элек тамекинин жана тамеки калдыктарынын экспортунун физикалык көлөмүнүн 35,8 пайызга, май жана сырды кошпогондо, сүттүн, каймактын жана сүт азыктарынын 22,5 пайызга, блузкалардын жана кофталардын 20 пайызга, мунайзаттарынын 3,0 пайызга, ысытуу лампаларынын - 1,4 пайызга төмөндөгөндүгү белгиленген.

Импорттук түшүүлөрдүн физикалык кө-

2.3-график: РЭАК, НЭАК динамикасы жана керектөө товарларынын импортунун жана экспортунун көлөмү

лөмүнүн өсүшү⁴ 2011-жылы 17,3 пайызды түзгөн. Импорттун түзүмүндө жүк ташуу үчүн жана атайы максаттарга каралган аунаалардын келип түшүүлөрүнүн физикалык көлөмүнүн 95,9 пайызга, электр линиялык телефон же телеграф аппараттарынын - 40,1 пайызга, канттын-33,0 пайызга, кофе, чай, какао, татымалдардын жана алардан жасалган азыктардын 19,7 пайызга, дары-дармектердин 15,1 пайызга көбөйүүсү белгиленген. Ушуну менен бирге эле, эфир майларынын, резиниддердин жана парфюмердик каражаттардын импортунун физикалык көлөмүнүн 29,8 пайызга, дан эгиндеринин (полбаны кошо алганда), суржиктин жана майдаланбаган дан эгиндеринин 17,0 пайызга, эттин жана эт азыктарынын 15,1 пайызга төмөндөгөндүгү байкалган.

ЭЛ АРАЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨР БАЛАНСЫ

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча эл аралык кызмат көрсөтүүлөрдү жүгүртүү 2 255,0 млн. АКШ доллары көрсөткүчүнө жетүү менен 39,4 пайызга көбөйгөн.

Эл аралык кызмат көрсөтүүлөр балансынын тартыштыгы 2010-жылдагы көрсөткүчкө салыштырганда 210,2 млн. АКШ долларына кыскаруу менен 20,9 млн. АКШ долларын түзгөн. Буга кызмат көрсөтүүлөр экспортунун (61,2 пайыз) алардын импортунун

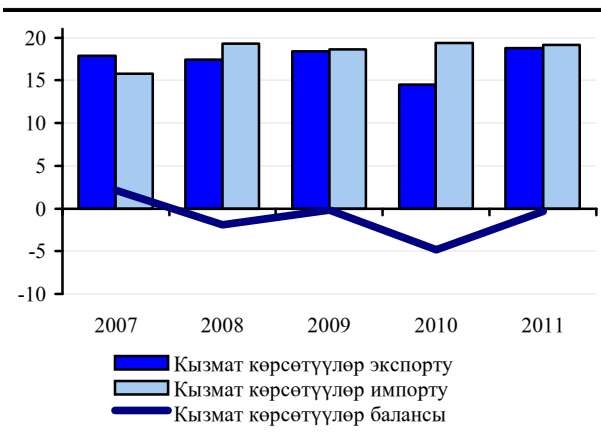
³ Белгилүү бир товардык позициялар боюнча импортту тандоонун негизинде эсептелген, салыштырма салмагы импорттун жалпы көлөмүнүн 38,0 пайызын түзөт.

⁴ Белгилүү бир товардык позициялар боюнча импортту тандоонун негизинде эсептелген, салыштырма салмагы импорттун жалпы көлөмүнүн 71,0 пайызын түзөт.

өсүшүнө салыштырганда (23,1 пайыз) өсүп кетиши өбөлгө түзгөн.

2.4-график: Эл аралык кызмат көрсөтүүлөр балансы

ИДПга карата пайыздарда

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча **кызмат көрсөтүүлөр экспорту** 1 117,1 млн. АКШ доллар өлчөмүндө түптөлгөн. 2010-жылы кыдыруулардын экспортунун көлөмү олуттуу төмөндөгөндөн кийин отчеттук мезгил ичинде алардын көлөмү кескин өскөн (2,3 эсеге же 356,8 млн. АКШ долларына өскөн), бул экспорттун жалпы көлөмүнүн өсүшүнө негизги салым кошкон. Ошондой эле, ишкер кызмат көрсөтүүлөрдүн (27,4 пайызга же 31,0 млн. АКШ долларына), башка кызмат көрсөтүүлөрдүн (38,5 пайызга же 26,2 млн. АКШ долларына) жана транспорттук кызмат көрсөтүүлөрдүн (12,3 пайызга же 18,5 млн. АКШ долларына) көлөмдөрү өскөн. Кызмат көрсөтүүлөр экспортунун көлөмүнүн кыскаруусу "камсыздандыруу кызмат көрсөтүүлөрү" (68,7 пайызга же 4,6 млн. АКШ долларына), "байланыш кызматтары" (23,0 пайызга же 4,6 млн. АКШ долларына), "компьютердик жана маалыматтык кызмат көрсөтүүлөр" (53,0 пайызга же 1,6 млн. АКШ долларына) жана "мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр" (7,6 пайызга же 1,1 млн. АКШ долларына) сыяктуу статьялар боюнча байкалган.

Отчеттук мезгилде кызмат көрсөтүүлөр экспортунун түзүмү өзгөрүүгө дуушар болгон эмес. Экспортто кыдыруулардын үлүшү 2010-жылдагы 40,9 пайыздан кароого алынып жаткан мезгил ичинде 57,3 пайызга чейин өскөн. Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр (15,1 пайыз), ишкердик кызмат көрсөтүүлөр (12,9 пай-

ыз) жана башка кызмат көрсөтүүлөр (8,4 пайыз) олуттуу үлүштү ээлешкен.

Экспорттун географиялык түзүмүндө КМШ өлкөлөрүнүн үлүшүнүн 58,5 пайыздан 67,3 пайызга чейин (көбүнчө Россия Федерациясына жана Казакстан Республикасына экспорттун өсүшүнүн эсебинен) жогорулоосу байкалган. Ушуга ылайык, алыскы чет өлкөлөрдүн үлүшү экспорттун жалпы көлөмүндө 32,7 пайызды түзүү менен төмөндөгөн.

2.5-график: Кызмат көрсөтүүлөр экспортунун түзүмү

экспортко карата пайыздарда

Кызмат көрсөтүүлөр импорту 2010-жылдагы 924,2 млн. АКШ долларынан отчеттук мезгилде 1 138,0 млн. АКШ долларына чейин өскөн. Импорттун көлөмүнүн өсүшү көбүнчө, "кыдыруулар" (55,2 пайызга же 149,7 млн. АКШ долларына өсүш), "транспорттук кызматтар" (20,2 пайызга же 84,1 млн. АКШ долларына өсүш) жана "башка кызмат көрсөтүүлөр" (2,4 эсеге же 24,7 млн. АКШ долларына өсүш) сыяктуу ири статьялардын көлөмдөрүнүн көбөйүүсүнүн эсебинен жүргөн. Мында, резидент эместер тарабынан сунушталган ишкер кызмат көрсөтүүлөрдүн көлөмүнүн 24,4 пайызга (34,0 млн. АКШ долларына), финансылык кызмат көрсөтүүлөрдүн 59,5 пайызга (10,2 млн. АКШ долларына), компьютердик жана маалыматтык кызмат көрсөтүүлөрдүн 20,8 пайызга (2,8 млн. АКШ долларына) кыскаруусу байкалган.

Кызмат көрсөтүүлөр импортунун түзүмүндө транспорттук кызмат көрсөтүүлөр жана кыдыруулар басымдуу үлүштү, тие-

шелүүлүгүнө жараша 44,0 жана 37,0 пайызды ээлешкен. Ишкер кызмат көрсөтүүлөрдүн импортунун көлөмүнүн кыскаруусунан улам, алардын импорттогу үлүшү 2010-жылдагы 15,1 пайыздан отчеттук мезгилде 9,3 пайызга чейин төмөндөгөн. Импорттун бардык калган статьяларынын чогуу алгандагы үлүшү бардыгы болуп 9,7 пайызды түзгөн.

Отчеттук мезгил ичинде кызмат көрсөтүүлөр импортун географиялык бөлүштүрүү өзгөргөн эмес: КМШ өлкөлөрүнүн үлүшү 66,7 пайыз, алыскы чет өлкөлөрдүкү 33,3 пайыз деңгээлинде сакталып калган. КМШ өлкөлөрүнүн ичинен Россия Федерациясынан (20,4 пайыз) жана Казакстандан (7,4 пайыз) кызмат көрсөтүүлөр алынган.

2.6-график: Кызмат көрсөтүүлөр импортунун түзүмү

импортко карата пайыздарда

КИРЕШЕЛЕР

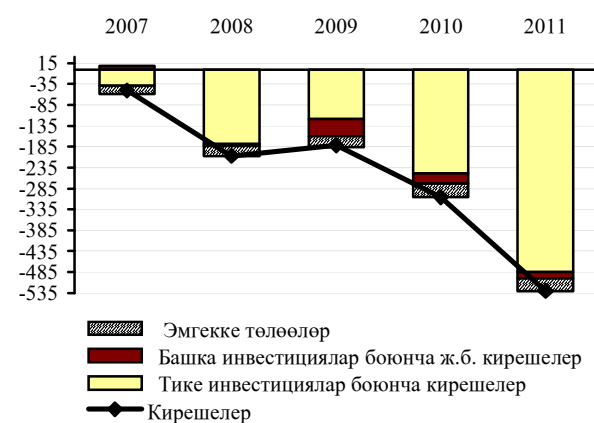
Кароого алынып жаткан жылдын жыйынтыгы боюнча "кирешелер" статьясынын терс сальдосу 530,3 млн. АКШ долларына көбөйгөн, бул 2010-жылдагы көрсөткүчтөн 73,7 пайызга көп. Бул статьянын тер сальдосунун көбөйүүсү тике инвесторлордун кирешелеринин өсүшү менен шартталган. "Тике инвестициялар боюнча кирешелер" статьясынын терс сальдосу 2011-жыл ичинде 37,6 млн. АКШ долларына көбөйгөн 485,5 млн. АКШ долларын түзгөн. Бул статья тике чет өлкө инвесторлорунун реинвестицияланган кирешелеринин 475,3 млн. АКШ доллары өлчөмүндө көбөйүүсүнөн улам калыптанган. Ушуну менен катар эле, инвесторлор тарабынан Кыргызстандагы

инвестициялык ишинин жүрүшүндө алынган бөлүштүрүлбөгөн пайданын 4,3 пайызга төмөндөөсү белгиленген.

2011-жылы алынган кредиттер боюнча пайыздык төлөөлөр 14,2 пайызга 30,7 млн. АКШ долларына чейин төмөндөгөн. Ошондой болсо да, "башка инвестициялар боюнча кирешелер" статьясы боюнча эсепке алуу толук эмес экендигин белгилей кетүү зарыл.

2.7-график. Кирешелер балансы

млн. АКШ доллары

Отчеттук жылы "эмгекке төлөөлөр" статьясынын сальдосу 30,8 млн. АКШ доллары өлчөмүндө терс түптөлгөн жана 2010-жылга салыштырганда бул көрсөткүч 4,6 пайызга азайган. Мындай төмөндөө резидент эместердин кирешелеринин резиденттердин чет өлкөдөгү ишинен алган кирешелеринен артып кетүүсү менен шартталган. Мында, "эмгекке төлөөлөр" статьясы боюнча чет өлкөдөгү резиденттерди эсепке алуу толук эмес экендигин белгилей кетүү зарыл.

ТРАНСФЕРТТЕР

Күндөлүк трансферттердин балансы

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча 1 838,7 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң сальдодо түптөлгөн, бул 2010-жылдагы көрсөткүчтөн 32,2 пайызга көп.

Отчеттук мезгил ичинде күндөлүк трансферттердин мамлекеттик башкаруу секторуна таза агылып кирүүсү (төлөм теңдемин нейтралдуу берүү) 83,3 млн. АКШ долларын түзгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 6,4 пайызга көп. Расмий трансферттер

түзүмүндө олуттуу үлүш - 87,6 млн. АКШ доллары (2010-жылдагыга салыштырганда 7,5 пайызга өсүш) мамлекеттик сектор тарабынан алынган акчалай гранттарга туура келген. Ушуну менен катар эле, эл аралык уюмдарга төлөмдөр 4,3 млн. АКШ долларын түзүү менен 20,8 пайызга көбөйгөн.

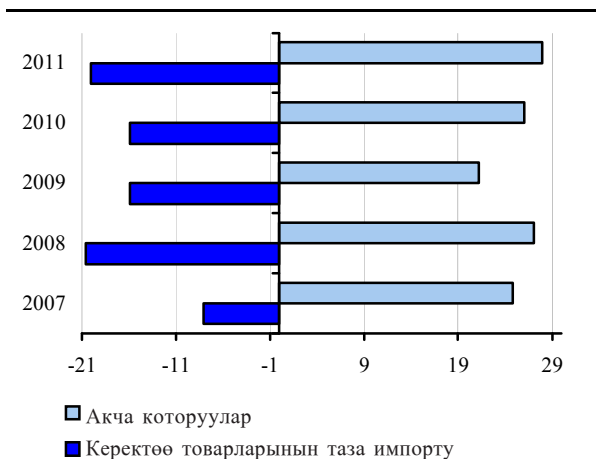
Күндөлүк трансферттердин башка секторго нетто агылып кирүүсү (төлөм теңдемин нейтралдуу берүү) өткөн жылдагы көрсөткүчкө салыштырганда 33,7 пайызга көбөйүү менен 1755,4 млн. долларын түзгөн, Көрсөтүлгөн өсүш, негизинен, трансферттердин башка секторлорго таза агылып кирүүсүндө 94,6 пайызды (1 661,5 млн. АКШ долларын) ээлешкен, иштеп жаткандардын акчалай которуулары менен камсыз болгон.

Өз кезегинде иштеп жаткандардын акчалай которууларынын дүң агылып кирүүсүндө бир аз үлүштү которуу системалары боюнча акчалай которуулар⁵ (91,2 пайызды) ээлешет. Отчеттук мезгил ичинде акча которуу системалары боюнча таза агылып кирүү өткөн жылдагы көрсөткүчкө салыштырганда 33,8 пайызга (1 124,9 дан 1 505,4 млн. АКШ долларына чейин) көбөйгөн. Мында акча которуулардын географиялык түзүмү жылдан жылга өзгөрүүсүз калууда. 2011-жылдын жыйынтыгы боюнча акчалай которуулардын негизги үлүшү Россия Федерациясынан (94,2 пайыз),

Казакстандан (2,4 пайыз) жана АКШдан (2,1 пайыз) келип түшкөн. Акчалай которуулардын агалып чыгуусунда негизги үлүштү да Россия Федерациясына жөнөтүлгөн которуулар (97,3 пайыз) ээлешет.

2.8-график. Акчалай которуулардын жана керектөө товарларынын таза экспортунун сальдосу

ИДП пайыздары

Акча которууларынын сальдосу, мурдагыдай эле, керектөө товарларынын таза экспортун жабат, ал өз кезегинде 1 194,6 млн. АКШ доллары өлчөмүндө тартыштык менен түптөлгөн.

1-кыстырма. Күндөлүк трансферттер эсебинин түзүмү

Төлөм теңдеми боюнча 5-чыгарылыштагы колдонмого ылайык, башка реалдуу жана финансылык ресурстардын ордуна алуу менен коштолбогон, реалдуу ресурстардын (товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү) жана финансылык активдердин бир экономикалык бирдиктен экинчисине бир тараптуу өткөрүлүшү трансферттерди түшүндүрөт.

⁵ Anelik, Blizko, Contact, Migom, MoneyGram, Western Union, Unistream, Золотая Корона, Лидер, Быстрая почта, Аллпор ж.б. которуу системалары жана "Кыргызпочтасы" МИ аркылуу которуулар.

1-таблица. Күндөлүк трансферттер эсеби

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Күндөлүк трансферттер	1 018,5	1 476,0	1 207,1	1 391,3	1 838,7
Түшүүлөр	1 097,5	1 556,3	1 292,1	1 532,7	2 044,1
Агылып чыгуу	-79,0	-80,2	-85,1	-141,4	-205,4
1. Мамлекеттик башкаруу сектору	30,9	45,9	194,9	78,2	83,3
1.1. Түшүүлөр	34,3	49,5	198,0	81,8	87,6
Гуманитардык жардам (товардык гранттар)	11,5	12,3	14,2	0,4	0,0
Техникалык жардам	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Башка гранттар	22,8	37,1	183,7	81,4	87,6
1.2. Агылып чыгуу	-3,4	-3,6	-3,0	-3,6	-4,3
Эл аралык уюмдарга төлөмдөр	-3,4	-3,6	-3,0	-3,6	-4,3
2. Башка секторлор	987,6	1 430,1	1 012,1	1 313,1	1 755,4
2.1. Иштеп жаткандардын акчалай которуулары	951,4	1 392,4	990,3	1 243,8	1 661,5
2.1.1. Түшүүлөр	1 021,1	1 468,7	1 072,0	1 379,3	1 859,7
Алардан:					
Акча которуу системалардан түшүүлөр	688,2	1 205,5	966,7	1 252,6	1 695,4
Жеке адамдардын банкаркылуу трансферттер	11,3	13,8	11,0	9,2	9,0
Почта аркылуу калктын акча которуулары	4,5	4,0	4,3	4,4	4,2
Улуттук банктын кошумча эсептөөлөрү	317,1	245,4	90,0	113,1	151,0
2.1.2. Агылып чыгуу	-69,7	-76,3	-81,7	-135,5	-198,3
2.2. Башка трансферттер	36,2	37,7	21,8	69,3	93,9
2.2.1. Түшүүлөр	42,0	38,1	22,2	71,6	96,8
Жеке сектор (товардык гранттар)	40,9	37,6	19,8	70,1	95,1
Салыктар, алымдар жана айып	1,1	0,5	2,3	1,5	1,7
2.2.2. Агылып чыгуу	-5,8	-0,4	-0,3	-2,3	-2,9
Жеке сектор	-2,7	0,0	0,0	-0,1	-0,2
Салыктар, алымдар жана айып	-3,2	-0,4	-0,3	-2,3	-2,7

Күндөлүк трансферттер эсеби эки топко бөлүнөт:

1. Мамлекеттик башкаруу секторунун трансферттери;
2. Башка секторлордун трансферттери

Мамлекеттик башкаруу сектору

Бул сектор өлкөнүн мамлекеттик органдары менен мекемелеринин, ошондой эле өлкөнүн мамлекеттик органдары жана мекемелери менен чет өлкөлөрдүн мамлекеттик эмес түзүмдөрүнүн (резидент эместердин) ортосундагы күндөлүк трансферттерди камтыйт. буга гуманитардык жардам (тамак-аш азыктарын, кийим-кечени, дары-дармекти кайтарымсыз берүү), техникалык жардам (окутуу, консультация берүү ж.б.), субсидиялар жана гранттар (күндөлүк бюджетке кайтарымсыз төлөөлөр) жана эл аралык уюмдарга мүчөлүк төлөмдөр кирет.

Башка секторлор

Кыргыз Республикасында бул сектордун эң ири статьясы -бул, иштеп жаткандардын акчалай которуулары.

Иштеп жаткандардын акчалай которуулары - бул, чет өлкөлөрдө бир жыл бою же андан көбүрөөк иштеп жүргөндөр (мигранттар) тарабынан жүзөгө ашырылган, акча каражаттарын которуулар. Акча которуулары тууралуу маалымат булагы болуп, коммерциялык банктардын ар айлык отчеттору, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Транспорт жана коммуникация министрлиги тарабынан сунушталуучу, чет өлкөгө почта-телеграфтык которуулар жөнүндө чейректтик маалыматтар кызмат кылат. Коммерциялык банктардын маалыматтары боюнча жеке адамдардын акча которуу системалары аркылуу¹ которуулары (эсеп ачуусуз эле) жана банк-

¹ Anelik, Blizko, Contact, Migom, MoneyGram, Western Union, Unistream, Золотая Корона, Лидер, Быстрая почта, Аллор ж.б. которуу системалары жана "Кыргызпочтасы" МИ аркылуу которуулар.

тык эсептер аркылуу которуулары калыптанат. Калктын акча которууларын Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеминде чагылдырууда, Улуттук банк кошумча эсептөөлөрдү жүргүзөт. Кошумча эсептөөнүн суммасы расмий катталган акча которууларыны жана кошумча эсептөө коэффициентин жүргүзүү катары аныкталат. Дүйнөлүк тажрыйбада иштеп жаткандардын акчалай которуулары боюнча көптөгөн изилдөөлөр жүргүзүлөт жана ар бир изилдөөдө накталай түрүндөгү акча каражаттарынын агылып кирүүсүнө баа берилген. Улуттук банк өз баа берүүлөрүндө изилдөөлөрдүн маалыматтарына таянат жана коэффициентти жыл сайын өзгөртүп турат. 2011-жылы акча которуулары боюнча коэффициент 0,1 түзгөн. Кошумча эсептөө, иштеп жаткандардын акча которууларынын жалпы суммасына географиялык бөлүштүрүүсүз жүргүзүлөт.

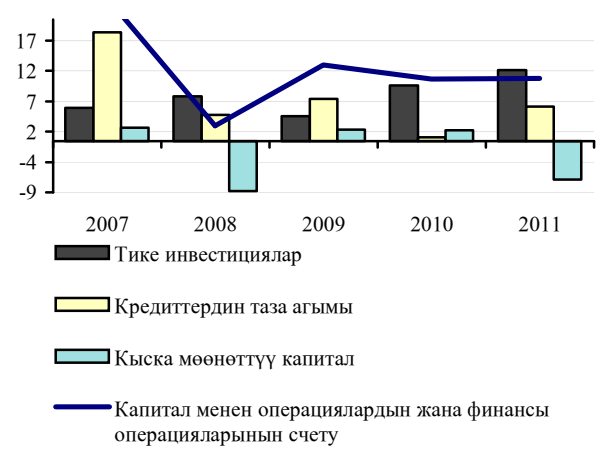
Мындан тышкары, башка секторлордун трансферттерине мамлекеттик эмес түзүмдөр-резиденттер менен чет өлкө өкмөттөрүнүн ортосундагы, ошондой эле мамлекеттик эмес түзүмдөр-резиденттер менен резидент эместердин ортосундагы операциялар кирет. Мындай трансферттерге төмөнкүлөр кирет: калкка гуманитардык жардам көрсөтүү, белеке берүү, алименттер, пенсиялар, мүчөлүк төлөөлөр, салыктык чегерүүлөр ж.б.

3. КАПИТАЛ МЕНЕН ОПЕРАЦИЯЛАРДЫН ЖАНА ФИНАНСЫЛЫК ОПЕРАЦИЯЛАРДЫН ЭСЕБИ

Отчеттук мезгил ичинде капитал менен операциялардын жана финансылык операциялардын эсеби (аналитикалык берилишинде) 612,5 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң сальдодо түптөлгөн. Бул, 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 26,5 пайызга жогору.

3.1-график. Капитал менен операциялардын жана финансылык операциялардын эсеби

ИДПга карата пайыздарда

Капитал менен операциялардын эсебинин тартыштыгы 2011-жылдын жыйынтыгы боюнча 37,5 млн. АКШ доллар өлчөмүндө терс түптөлгөн, бул 2010-жылдагы ушундай эле көрсөткүчтөн 39,6 пайызга аз. Бул статьянын өзгөрүүсүнө чет өлкөлөргө туруктуу жашоо үчүн көчүп кетишкен мигранттардын мүлкүнүн кыймылына байланыштуу операциялар таасирин тийгизген. Алсак, "мигранттардын трансфертери" статьясы боюнча 2011-жылы агылып чыгуунун 22,2 пайызга азаюусу жүргөн, бул нарктык эквивалентинде 26,5 млн. АКШ долларын түзөт.

Отчеттук жылдын жыйынтыгы боюнча финансылык эсептин сальдосу 650,0 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң түптөлгөн жана өткөн жылдагыга салыштырганда 19,0 пайызга көбөйгөн.

Кароого алынып жаткан жыл ичинде тике жана башка инвестициялар боюнча түшүүлөр жана портфельдик инвестициялар боюнча агылып чыгуулар белгиленген.

"Тике чет өлкө инвестицияларынын" таза агылып чыгуусу 2011-жылдын жыйынтыгы боюнча 693,6 млн. АКШ долларын түзүү менен өткөн жылдагыга салыштырганда 58,5 пайызга көбөйгөн. Бул инвестициялардын түзүмүндө 2010-жылдагы 7,9 млн. АКШ долларына барабар агылып чыгууга каршы, "акционердик капиталга" 71,8 млн. АКШ доллары өлчөмүндө агылып кирүү байкалган. Бул статьянын калыптанышына тике чет өлкө инвесторлорунун реинвестицияланган кирешелеринин дээрлик 2,0 эсеге көбөйүүсү олуттуу таасирин тийгизген, ал 475,3 млн. АКШ доллары чегинде катталган. "Жана башка капиталга" агылып кирүү 29,2 пайызга 146,4 млн. АКШ долларына чейин кыскарган.

Тике чет өлкө инвестицияларынын таза агылып кирүүсүнүн географиялык түзүмүндө Канада, Кытай, Улуу Британия жана Швейцария сыяктуу өлкөлөрдөн инвестициялардын көбөйүүсү байкалган. Иштеп чыгуу жана тоокен өнөр жайы, соода жана кыймылсыз мүлк менен операциялар тике инвесторлор көз карашынан, экономикалык иштин кыйла алгылыктуу түрүнөн болушкан.

Отчеттук жылдын жыйынтыгы боюнча "портфельдик инвестициялар" статьясы Кыргызстандын резиденттеринин чет өлкө баалуу кагаздарын сатып алуусунан улам, 2010-жылдагы 164,3 млн. АКШ доллары өлчөмүндөгү оң мааниге каршы 161,3 млн. АКШ доллары өлчөмүндө терс сальдодо түптөлгөн.

2011-жылы "башка инвестициялар" статьясы боюнча сальдо 2010-жылдагы 55,6 млн. АКШ доллар өлчөмүндөгү терс сальдого каршы 117,7 млн. АКШ доллары өлчөмүндө оң түптөлгөн, бул негизинен резиденттердин активдерине караганда, резидент эместердин милдеттенмелеринин көбөйүүсүнө себеп болгон.

Отчеттук мезгил ичинде резиденттердин активдери 227,4 млн. АКШ долларына көбөйгөн, ал эми 2010-жылы алардын 127,3 млн. АКШ долларына төмөндөөсү байкалган. Активдердеги өзгөрүү көбүнчө, ишканалардын чет өлкө эсептериндеги 163,9 млн. АКШ доллары

суммасындагы акча каражаттарынын көбөйүүсүнүн эсебинен жүргөн.

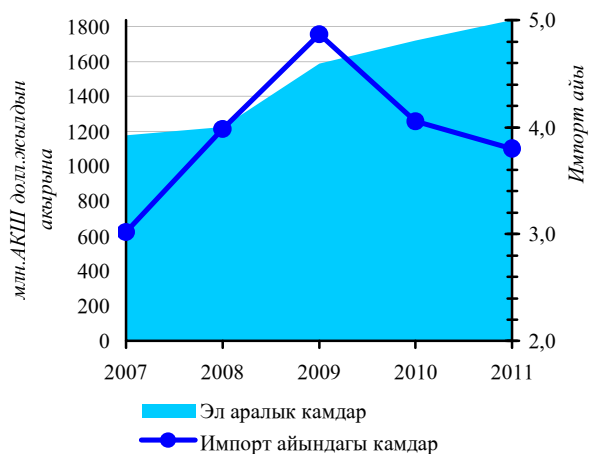
Резиденттердин "тышкы дүйнө" алдындагы милдеттенмелеринин көлөмү 2010-жылы 345,1 млн. АКШ долларына көбөйгөн. Өдкөнүн тышкы милдеттенмелери 2011-жылы негизинен, 591,5 млн. АКШ доллар өлчөмүндө тыштан тартылуучу займдардын эсебинен түптөлгөн. Алсак, отчеттук жылдын жыйынтыгы боюнча кредиттердин мамлекеттик секторго таза агылып кирүүсү 54,5 пайызга көбөйүү менен 171,2 млн. АКШ долларын түзгөн. Жеке сектордо кредиттердин 83,9 млн. АКШ доллары өлчөмүндө таза агылып чыгуусу 166,4 млн. АКШ доллар өлчөмүндө таза агылып кирүүгө алмашкан.

"Каталар жана калтырып кетүүлөр" статьясы отчеттук жылда 129,4 млн. АКШ доллары көлөмүндө терс сальдодо түптөлгөн. Бул статьянын терс сальдодо түптөлүшү республикага капиталды агылып кирүүсүнө, ошондой эле товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн импортуна байланыштуу операциялардын жеткире эсепке алынбагандыгы тууралуу тастыктап турат.

ЭЛ АРАЛЫК КАМДАР

Дүң эл аралык камдардын көлөмү¹ 2011-жылдын акырына карата 1 834,5 млн. АКШ долларын түзгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчкө салыштырганда 6,7 пайызга жогору. Товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн болочоктогу импортун алтын валюталык камдар менен ордун жабуу коэффициенти 3,8 айды түзөт.

3.2-график. Эл аралык камдар

¹ Чегерилген пайыздарды эске албаганда.

4. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ТЫШКЫ КАРЫЗЫ

Номиналдык тышкы карыздын жалпы көлөмү (алынган жана төлөнбөгөн) 2011-жылдын акырына карата 4 872,1 млн. АКШ долларын түзгөн (өсүш арым 11,2 пайыз чегинде катталган), алардын ичинен:

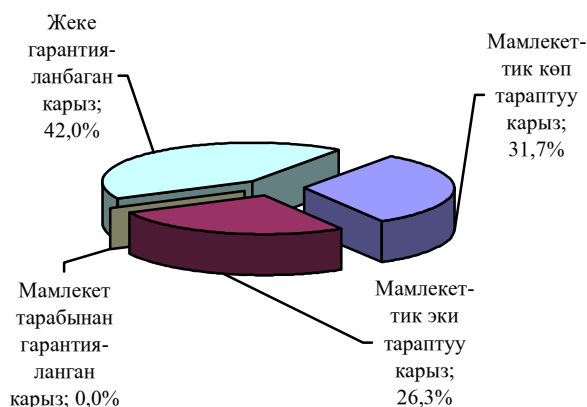
- Мамлекеттик тышкы карыз - 2 825,9 млн. АКШ доллары, бул чогуу алгандагы карыздын 58,0 пайызын түзөт (анын ичинде ЭВФ кредиттери боюнча карыз - 181,1 млн. АКШ доллары);
- жеке сектордун карызы¹ - 2 046,2 млн. АКШ доллары (чогуу алгандагы карыздын 42,0 пайызы).

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик тышкы карызынын түзүмү 2012-жылдын 1-январына карата расмий кредиторлор - ар тараптуу жана эки тараптуу донорлор алдындагы милдеттенмелер менен берилген, булардын үлүшүнө милдеттенмелердин жалпы суммасынан, тиешелүүлүгүнө жараша 31,7 пайыз жана 26,3 пайыз туура келет. Жеке сектордун мамлекет тарабынан гарантияланбаган жана мамлекеттик тышкы карызга камтылбаган кредиттери 42,0 пайызды түзөт.

Тышкы карыздын карыз алуу булагы боюнча түзүмү 4.1-графикте келтирилген.

4.1-график. Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 1-январына карата каржылоо

булактары боюнча тышкы карызы

МАМЛЕКЕТТИК ТЫШКЫ КАРЫЗ

Ар тараптуу кредиторлор алдындагы мамлекеттик тышкы карыздын номиналдык көлөмү

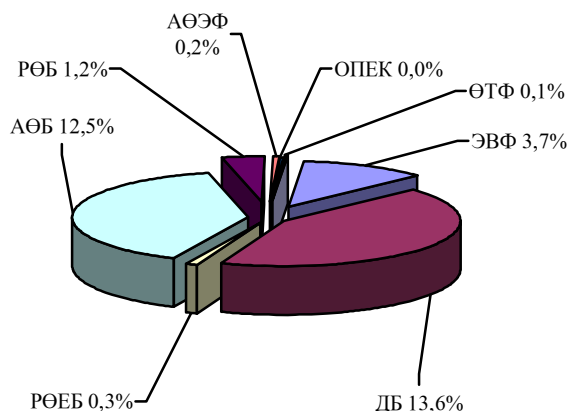
¹ УСКнын маалыматтары боюнча, 3-тиркемени карагыла.

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча 49,3 млн. АКШ долларына көбөйүү менен 1545,0 млн. АКШ долларын түзгөн. Топтун салыштырма салмагы салыштыруу үчүн алынган жылга караганда 32,3 пайызга чейин төмөндөгөн.

Дүйнөлүк банк үлүшү 13,6 пайызды, Азия өнүгүү банкы - 12,5 пайызды, Эл аралык валюта фонду - 3,7 пайызды, Ислам өнүгүү банкы - 1,2 пайызды түзгөн эл аралык финансылык институттар Кыргыз Республикасынын ар тараптуу кредиторлорунан болуп саналышат ал эми башка финансы институттарынын үлүшүнө бүтүндөй алганда 0,4 пайыз туура келет.

4.2-график. Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 1-январына карата көп тараптуу карызы

жалпы тышкы карыздардан пайыздарда

Эки тараптуу кредиторлор алдындагы тышкы карыздын номиналдуу көлөмү отчеттук 122,7 млн. АКШ долларына көбөйүү менен 1280,9 млн. АКШ долларын түзгөн, алардын ичинен:

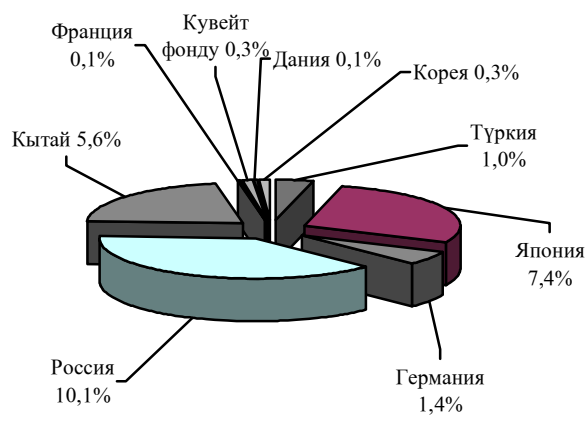
- Париж Клубунун мүчөлөрү - 930,8 млн. АКШ долларын;
- Париж Клубунун мүчөсү болбогондор -350,1 млн. АКШ долларын.

Республиканын эки тараптуу карызы негизинен, КМШ жана алыскы чет өлкөлөрдүн экономиканын ар кандай секторлорун каржылоосунун натыйжасында түптөлгөн. Россия жана Япония Кыргыз Республикасынын негизги эки тараптуу кредиторлору болуп саналышат, алардын үлүшү тышкы милдеттенмелер-

дин жалпы көлөмүндө, тиешелүүлүгүнө жараша 10,2 пайызды жана 7,5 пайызды түзөт.

4.3-график. Кыргыз Республикасынын 2012-жылдын 1-январына карата эки тараптуу карызы

жалпы тышкы карыздардан пайыздарда

Эки тараптуу жана ар тараптуу кредиторлордун кредиттери негизинен экономиканын экономиканы түзүмдүк кайра өзгөртүп түзүү программаларын каржылоого айыл-чарбасын, социалдык коргоону, транспортту жана коммуникацияны өнүктүрүүгө, инфраструктураны реабилитациялоого, финансы системасына көмөк көрсөтүүгө жана өнүктүрүүгө, чакан жана орто бизнести өнүктүрүүгө багытталган. 4.4-графикте мамлекеттик карыздын 2011-жылдын акырына карата тармактар боюнча түзүмү берилген.

4.4-график. Кыргыз Республикасынын экономика секторлору боюнча 2012-жылдын 1-январына карата тышкы карызынын түзүмү

млн. АКШ долл.

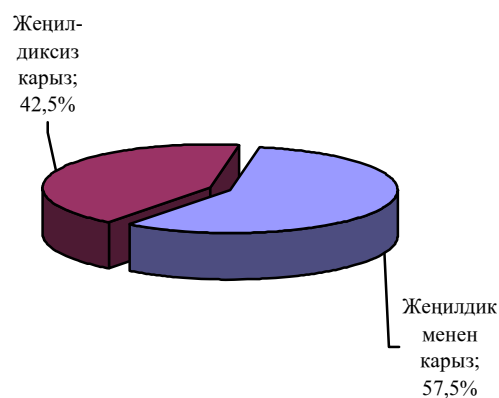

Алынган кредиттердин финансылык шарттарына иликтөөлөрдүн негизинде Кыргызстандын карызы негизинен, үч жеңилдетилген займдан тураарын белгилөөгө болот².

2011-жылдын 31-декабрына карата Кыргызстандын тышкы карызынын түзүмүндө жеңилдетилген займдардын үлүшү басымдуулук кылат, ал тышкы карыздын жалпы көлөмүндө 57,5 пайызды, жеңилдетилбеген займдардын үлүшү 42,5 пайызды түзөт.

4.5-график. Кыргыз Республикасынын карыз алуу шарттары боюнча 2012-жылдын 1-январына карата тышкы карызынын түзүмү

жалпы тышкы карыздардан пайыздарда

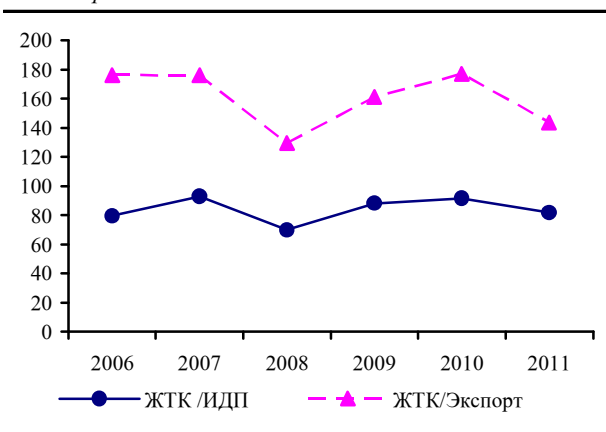
Жеңилдетилген шарттардагы кредиттерди (пайыздык чендери төмөн жана төлөө мөөнөтү узартылган) Дүйнөлүк Банк, Азия Өнүгүү банкы, Эл аралык Валюта фонду жана Япония өкмөтү сыяктуу кредиторлор беришет. Ал эми жеңилдик каралбаган кредиттер Реконструкциялоонун жана Өнүгүүнүн Европа банкынан берилет.

2011-жылдын акырына карата абал боюнча Кыргыз Республикасына төмөнкүдөй негизги карыздык көрсөткүчтөр мүнөздүү:

- номиналдык жалпы тышкы карыз /ИДӨ - 82,0 пайыз.
- номиналдык жалпы тышкы карыз /товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту - 143,8 пайыз.
- номиналдык МТК/ИДӨ - 47,5 пайыз.
- номиналдык МТК/товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту - 82,4 пайыз.

² Жеңилдетилген займ Кыргыз Республикасынын үчүн кредит берүүнүн мөнөөттөрүнө, колдонулган пайыздык ченге жараша болот жана гран-элементти эсептөөдөн улам аныкталат, ал 35% кем болбоого тийиш.

4.6-график. Кыргыз Республикасынын тышкы карызынын коэффициенти пайыздар

ЖЕКЕ ТЫШКЫ КАРЫЗ

Улуттук банк жеке гарантияланбаган мамлекеттик тышкы карыз боюнча 2007-жылдан 2011 -жылга чейинки маалыматтарды кайра карап чыкты³.

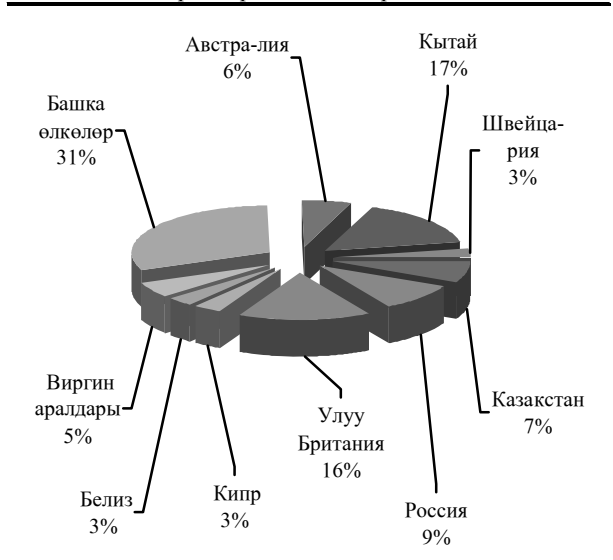
2011-жылы мамлекет тарабынан гарантияланбаган жеке тышкы карыз 2046,2 млн. АКШ долларын түзгөн. Жеке тышкы карыздын түзүмү тике жана башка чет өлкө инвесторлору тарабынан алынган кредиттер менен берилген, анын көлөмү, тиешелүүлүгүнө жараша 736,0 млн. АКШ долларын жана 1 310,2 млн. АКШ долларын түзөт.

Жеке сектордун карыздык каражаттарынын тышкы таза түшүүлөрү 295,9 млн. АКШ долларын түзгөн, бул өткөн жылдагы ушундай эле мааниден 91,5 пайызга көп. Мында, тыш-

кы кредиттердин жеке секторго агылып кирүүсү 557,4 млн. АКШ долларын, ал эми тышкы карызды тейлөө боюнча төлөмдөр - 261,5 млн. АКШ долларын түзгөн.

Кредиттик каражаттар дүйнөнүн 55 өлкөсүнөн тартылган жана кыйла олуттуу кредитор өлкөлөрдөн болуп төмөнкүлөр саналышкан: Кытай - 337,5 млн. АКШ доллары, Улуу Британия - 320,5 млн. АКШ долларын, Россия - 193,3 млн. АКШ долларын, Казакстан -149,7 млн. АКШ долларын, Австралия - 116,7 млн. АКШ долларын, Виргин аралдары - 106,9 млн. АКШ доллары жана Белиз - 66,5 млн. АКШ доллары.

4.7-график: 2011-жылдын акырына карата жеке тышкы карыздын чет өлкөлөргө бөлүштүрүү жеке тышкы карыздардан пайыздарда

³ Кыргыз Республикасынын 2001-жылдын 21-сентябрындагы №83 "Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө" мыйзамдын 15-статьясына ылайык (Кыргыз Республикасынын мыйзамынын 2011-жылдын 26-июлундагы №138 редакциясында) УСК юридикалык жактар тарабынан мамлекеттик гарантиясыз алынган чет өлкө кредиттери жана займдар, ошондой эле ага барабар болгон милдеттенмелер боюнча карыздардын статистикалык эсебин жүргүзөт. Улуттук банк юридикалык жактар тарабынан мамлекеттик гарантиясыз алынган чет өлкө кредиттерин жана займдарды УСК тарабынан бекирилген формага ылайык каттоодон өткөртөт.

4.1-таблица. Кыргыз Республикасынын тышкы карызы

	2007	2008	2009	2010	2011
Бир мезгилдин акырына карата ДТК (млн. АКШ доллары)*	4 218,2	4 373,2	4 860,8	4 867,3	5 378,2
Бир мезгилдин акырына карата ЖТК (млн. АКШ доллары)	3 559,8	3 591,2	4 117,6	4 381,0	4 872,1
Бир мезгилдин акырына карата ЖТК ИДПга карата (пайыздар)	93,0	69,9	88,3	91,7	82,0 ¹
ЖТКны тейлөө коэффициенти товарлар жана кызмат көрсөтүү экспортунан карата (пайыздар)	176,0	129,6	161,2	177,2	143,8 ²
ЖТК боюнча төлөм графиги (млн. АКШ доллары) ³	322,4	743,6	1 057,7	640,0	389,1
ЖТКны иш жүзүндө тейлөө (млн. АКШ доллары)	319,1	737,2	1 050,4	608,3	369,4
ЖТКны тейлөө коэффициенти товарлар жана кызмат көрсөтүү экспортунан карата (пайыздар)					
- график боюнча	15,9	26,8	41,4	25,9	11,5
- иш жүзүндө	15,8	26,6	41,1	24,6	10,9
Бир мезгилдин акырына карата МТК ⁴ (млн. АКШ долл.)	2 079,5	2 083,8	2 502,9	2 646,0	2 825,9
Бир мезгилдин акырына карата МТК (ИПДпроцент м-н)	54,3	40,6	53,7	55,4	47,5 ¹
Бир мезгилдин акырына карата МТК (экспортко карата проценти м-н ²)	102,8	75,2	98,0	107,0	83,4 ²
МТК боюнча төлөөлөрдүн графиги ³ (млн. АКШ долл.)	69,1	80,2	85,4	92,0	97,9
МТКнын анык тейлөнүшү ³ (экспортко процент м-н)	66,3	76,8	83,1	91,1	96,5
МТКнын тейлөө коэффициенти (экспортко процент м-н)					
- график боюнча	3,4	2,9	3,3	3,7	2,9
- иш жүзүндө тейлөнгөнү	3,3	2,8	3,3	3,7	2,8
Бир мезгилдин акырына карата Жеке ТК ⁴ (млн. АКШ долл.)	1 480,2	1 507,4	1 614,7	1 735,0	2 046,2 ¹
Бир мезгилдин акырына карата Жеке ТК (ИПДпроцент м-н)	38,7	29,3	34,6	36,3	34,4 ²
Бир мезгилдин акырына карата Жеке ТК (экспортко карата проценти м-н ²)	73,2	54,4	63,2	70,2	60,4
Жеке ТКнын анык тейлөнүшү (экспортко процент м-н)	252,8	660,4	967,3	517,2	272,9
Жеке ТКнын анык төлөө коэффициенти (экспортко процент м-н)	12,5	23,8	37,9	20,9	8,1

¹ алдын-ала жылдык ИДПга карата

² товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн алдын-ала жылдык экспортунан карата

³ негизги суммаларга жана пайыздарга тиешелүү төлөмдөрдү камтыйт

* 2011-жылдын 26-июлунда №138 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө» мыйзамына толуктоолорду киргизүү тууралуу» мыйзамы кабыл алынгандыгына байланыштуу ДТК боюнча 2007-жылдан 2011-жылга чейинки маалыматтар кайра каралып чыккан

4.2-таблица. Кыргыз Республикасынын тышкы карызынын кредиторлордун түрү боюнча түзүмү
(бир мезгилдин акырына карата абал боюнча)

	2007		2008		2009		2010		2011	
	млн. долл. США	проц. к итогу	млн. долл. США	проц. к итогу	млн. долл. США	проц. к итогу	млн. долл. США	проц. к итогу	млн. долл. США	проц. к итогу
Жалпы тышкы карыз (I+II)	3 559,8	100,0	3 591,2	100,0	4 117,6	100,0	4 381,0	100,0	4 872,1	100,0
I. Мамлекеттик ж-а мамлекет тарабынан гарантияланган карыз	2 079,5	58,4	2 083,8	58,0	2 502,9	60,8	2 646,0	60,4	2 825,9	58,0
I.1 Көп тараптуу карыз¹	1 461,7	41,1	1 462,1	40,7	1 490,8	36,2	1 486,9	33,9	1 545,0	31,7
ЭВФ	149,8	4,2	164,5	4,6	167,1	4,1	176,2	4,0	181,8	3,7
Дүйнөлүк банк	656,5	18,4	648,2	18,1	656,0	15,9	649,2	14,8	660,4	13,6
Реконструкциялоо жана өнүгүүнүн Европа банкы	10,4	0,3	6,0	0,2	2,1	0,1	5,3	0,1	16,0	0,3
Азия Өнүктүрүү Банки	586,2	16,5	586,7	16,3	610,1	14,8	590,7	13,5	609,7	12,5
Реконструкциялоо жана өнүгүүнүн Ислам банкы	36,3	1,0	35,2	1,0	34,9	0,8	46,6	1,1	59,9	1,2
Айылчарбасын өнүктүрүүнүн Эларалык фонду	10,3	0,3	10,3	0,3	10,1	0,2	9,6	0,2	9,2	0,2
ОПЕК	4,9	0,1	4,2	0,1	3,5	0,1	2,7	0,1	2,0	—
Өнүгүүнүн Түндүк Фонду	7,4	0,2	6,8	0,2	6,9	0,2	6,6	0,2	5,9	0,1
I.2 Эки тараптуу карыз	616,1	17,3	620,7	17,3	1 011,8	24,6	1 159,1	26,5	1 280,9	26,3
I.2.1 КМШ өлкөлөрү	200,1	5,6	196,4	5,5	493,6	12,0	505,1	11,5	490,5	10,1
Россия ²	191,5	5,4	193,6	5,4	493,6	12,0	505,1	11,5	490,3	10,1
Беларусь	—	—	—	—	—	—	—	—	0,1	—
Өзбекстан	8,6	0,2	2,9	0,1	—	—	—	—	—	—
I.2.2 Башка өлкөлөр	416,0	11,7	424,3	11,8	518,2	12,6	654,0	14,9	790,4	16,2
Түркия	49,3	1,4	50,1	1,4	49,8	1,2	49,5	1,1	49,2	1,0
Япония ²	242,8	6,8	251,2	7,0	302,5	7,3	344,8	7,9	361,0	7,4
Германия ²	69,6	2,0	74,3	2,1	76,8	1,9	68,6	1,6	70,6	1,4
Кытай	8,6	0,2	9,1	0,3	46,8	1,1	150,8	3,4	272,6	5,6
Франция ²	6,5	0,2	6,2	0,2	6,4	0,2	5,9	0,1	5,6	0,1
Кувейт фонду	16,8	0,5	16,6	—	17,9	0,4	16,1	0,4	13,3	0,3
Индия	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Корея	18,2	0,5	13,6	0,4	14,6	0,4	15,0	0,3	14,8	0,3
Дания ²	3,2	0,1	3,3	0,1	3,4	0,1	3,3	0,1	3,3	0,1
I.3 Мамлекет тарабынан гарантияланган карыз	1,7	—	1,0	—	0,3	—	—	—	—	—
II. Гарантияланбаган карыз	1 480,2	41,6	1 507,4	42,0	1 614,7	39,2	1 735,0	39,6	2 046,2	42,0

¹ эл аралык финансы институттарын кошо алганда, көп тараптуу негизде иш алып баруучу кредиторлор

² Париж Клубуна катышуучу өлкөлөр

* 2011-жылдын 26-июлунда №138 «Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана мамлекеттик эмес карызы жөнүндө» мыйзамына толуктоолорду киргизүү тууралуу» мыйзамы кабыл алынгандыгына байланыштуу гарантияланбаган карыз боюнча 2007-жылдан 2011-жылга чейинки маалыматтар кайра каралып чыккан

5. КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЭЛ АРАЛЫК ИНВЕСТИЦИЯЛЫК ПОЗИЦИЯСЫ

2011-жылдын жыйынтыгы боюнча Кыргыз Республикасынын таза эл аралык инвестициялык позициясы 2 772,0 млн. АКШ доллары деңгээлинде терс калыптанган, бул өлкөнүн тышкы дүйнө алдындагы милдеттенмесинин колдо болгон чет өлкө активдеринен артып кетиши менен шартталган.

Өлкөнүн чет өлкө активдери 2011-жылдын акырына карата абал боюнча 3 185,1 млн. АКШ доллары деңгээлинде түптөлгөн, бул 2010-жылдагы тиешелүү көрсөткүчтөн 17,0 пайызга жогору. Мындай өсүш активдердин бардык калган статьялары боюнча запастардын (калдыктардын) көбөйүүсү менен камсыз болгон.

2011-жыл ичинде активдердин кыйла олуттуу көбөйүүсү жана башка, ошондой эле портфельдик инвестициялар боюнча жана резервдик активдер боюнча белгиленген.

"Башка инвестициялар" боюнча запастар 2011-жылы көбүнчө, накталай акча жана депозиттер түрүндөгү активдердин 192,0 млн. АКШ долларына жана соода кредиттеринин 48,3 млн. АКШ долларына көбөйүүсүнүн эсебинен 226,9 млн. АКШ долларына көбөйгөн.

Ал эми карыздык баалуу кагаздар түрүндөгү активдердин көбөйүүсү портфельдик инвестициялардын 66,5 пайызга 304,0 млн. АКШ долларына чейин өсүшүн камсыз кылган.

Камдык активдердин запастары 2011-жылы негизинен, чет өлкө баалуу кагаздары жана монетардык алтын түрүндөгү активдердин көбөйүүсүнүн эсебинен 115,6 млн. АКШ долларына көбөйгөн. Монетардык алтындын көбөйүүсү негизинен баалардын өсүшүнүн эсебинен жүргөндүгүн белгилей кетүү зарыл.

Тышкы финансылык милдеттенмелердин көлөмү 2011-жылдын акырына карата 5 957,1 млн. АКШ долларын түзгөн, бул 2010-жылда-

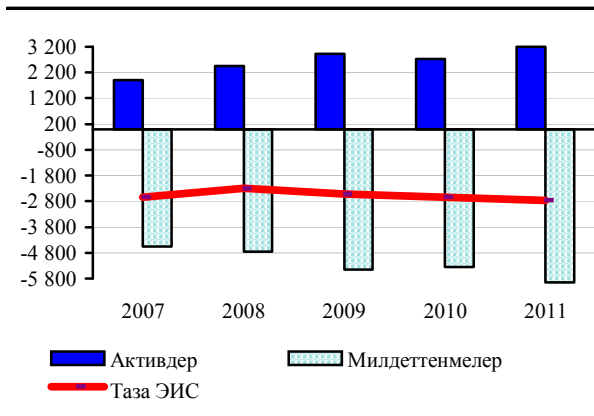
гы тиешелүү көрсөткүчтөн 11,1 пайызга жогору. Тышкы финансылык милдеттенмелердин калдыгы көбүнчө резидент эместердин тике жана башка инвестицияларынын эсебинен өзгөргөн.

"Тике инвестициялар" статьясы боюнча запастар жогорулоо жагына 23,3 пайызга өзгөргөн жана отчеттук жылдын акырына карата 1 274,3 млн. АКШ долларын түзгөн.

Резидент эместердин жана башка инвестицияларынын запасы отчеттук жылдын акырына карата 4 676,3 млн. АКШ доллары чегинде катталган, бул 2010-жылдын акырындагы алардын деңгээлинен 8,0 пайызга жогору. Мурдагыдай эле, башка инвестициялар боюнча милдеттенмелердин түзүмүндө олуттуу үлүштү алынган кредиттер боюнча милдеттенмелер ээлешет. Алсак, 2011-жылдын акырына карата мамлекеттик башкаруу секторунун кредиттеринин көлөмү 7,1 пайызга көбөйүү менен 2 644,0 млн. АКШ долларын түзгөн, ал эми жеке сектордун тиешелүү көрсөткүчү 11,5 пайызга өсүү менен 1 220,6 млн. АКШ доллары чегинде катталган.

5.1-график. ЭИСнын динамикасы

млн. АКШ доллары, жылдын соңуна карата

5.1-таблица: 2011-жылдын 1-январына жана 2012-жылдын 1-январына карата абал боюнча Кыргыз Республикасынын эл аралык инвестицияларынын балансы

(млн. АКШ долларында)

	01.01.11 карата калдык	Жүргүзүлгөн операция- лардан улам өзгөрүүлөр	Баалар- дын өзгөрүүсү	Курстар- дын өзгөрүүсү	Башка өзгөрүү- лөр	01.01.12 карата калдык
<i>A</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
А. Активдер	2 721,1	511,6	13,7	-58,0	-3,4	3 185,1
Чет өлкөгө тике инвестициялар	1,5	0,1	—	—	—	1,6
Портфельдик инвестициялар	182,6	166,8	-0,2	-45,1	—	304,0
Акционердик капиталга	-33,9	—	—	—	—	-33,9
Карыздык баалуу кагаздар	216,4	166,8	-0,2	-45,1	—	337,9
Финансы деривативдери	—	—	—	—	—	—
Башка инвестициялар	822,0	232,0	—	-1,8	-3,3	1 048,9
Нак акчалар жана депозиттер	355,1	183,0	—	9,0	—	547,2
Кредиттер	59,9	4,5	—	-14,6	-3,3	46,4
АКЖО (ОДКР)	—	—	—	—	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	—	—	—	—	—	—
Банктар	8,9	-0,1	—	-7,9	—	0,8
Башка секторлор	51,0	4,6	—	-6,7	-3,3	45,6
Соодалык кредиттер	403,1	44,5	—	3,8	—	451,4
Башка активдер	3,9	—	—	—	—	3,9
Камдык активдер	1 715,0	112,8	13,9	-11,1	—	1 830,6
Монетардык алтын	116,8	1,4	13,9	—	—	132,1
АКУ (СПЗ)	170,2	5,7	—	0,6	—	176,5
ЭВФтеги камдык позиция	—	—	—	—	—	—
Чет өлкө валютасы	1 428,0	105,7	—	-11,7	—	1 522,1
Нак акчалар жана депозиттер	1 097,7	-17,5	—	-2,2	—	1 078,0
Чет өлкө баалуу кагаздары	330,3	123,2	—	-9,5	—	444,1
Б. Милдеттенмелер	5 364,0	1 049,6	—	-7,4	-449,2	5 957,1
Кыргыз Республикасына тике инвестициялар	1 033,9	693,5	—	0,1	-453,1	1 274,3
Портфельдик инвестициялар	0,3	5,5	—	-0,2	0,8	6,4
Акционердик капиталга	0,3	5,5	—	-0,2	0,8	6,4
Карыздык баалуу кагаздар	—	—	—	—	—	—
Финансы деривативдери	—	—	—	—	—	—
Башка инвестициялар	4 329,8	350,6	—	-7,3	3,1	4 676,3
Накталай акчалар ж-а депозиттер	75,8	7,3	—	-8,3	—	74,8
Кредиттер	3 795,0	343,1	—	-2,1	—	4 136,1
АКЖО (ОДКР)	176,2	5,5	—	0,1	—	181,8
Мамлекеттик башкаруу сектору	2 469,8	171,2	—	3,0	—	2 644,0
Банктар	54,7	31,3	—	3,6	—	89,6
Башка секторлор	1 094,3	135,1	—	-8,8	—	1 220,6
Соодалык кредиттер	326,8	0,2	—	3,1	3,1	333,3
Башка милдеттенмелер*	132,2	—	—	—	—	132,2
В. Эл-аралык таза инвестициялык позиция (А-Б)	-2 642,9	-538,0	13,7	-50,6	445,9	-2 772,0

* өлкөлөрдүн төлөм теңдемин колдоого алуу үчүн ЭВФке мүчө болгон өлкөлөр арасында АКУну (СДР) бөлүштүрүүсүн кошо алганда, Кыргыз Республикасынын милдеттенмеси 132,2 млн. АКШ долларына көбөйгөн.

5.2-таблица: Кыргыз Республикасынын чет өлкө активдеринин жана милдеттенмелеринин 2007-жылдан 2012-жылына карата абал боюнча динамикасы
(млн. АКШ долларында)

	01.01.08 карата	01.01.09 карата	01.01.10 карата	01.01.11 карата	01.01.12 карата
А. Активдер	1900,5	2446,1	2916,1	2721,1	3185,1
Четөлкөгө тике инвестициялар	1,2	1,3	1,0	1,5	1,6
Портфельдик инвестициялар	235,9	436,4	367,3	182,6	304,0
Акционердик капиталга	17,1	-3,9	-10,9	-33,9	-33,9
Карыздык баалуу кагаздар	218,8	440,4	378,3	216,4	337,9
Финансы деривативдери	—	—	—	—	—
Башка инвестициялар	469,7	786,0	963,4	822,0	1048,9
Нак акчалар жана депозиттер	208,8	334,3	548,6	355,1	547,2
Кредиттер	56,5	31,7	44,6	59,9	46,4
АКЖО (ОДКР)	—	—	—	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	—	—	—	—	—
Банктар	20,6	13,5	10,8	8,9	0,8
Башка секторлор	35,9	18,2	33,8	51,0	45,6
Соодалык кредиттер	221,5	417,8	366,3	403,1	451,4
Жана башка активдер	-17,1	2,2	3,9	3,9	3,9
Камдык активдер	1193,7	1222,4	1584,3	1715,0	1830,6
Монетардык алтын	69,5	71,9	90,8	116,8	132,1
АКУ (СДР) (СПЗ)	13,7	55,2	165,5	170,2	176,5
ЭВФтеги камдык позиция	—	—	—	—	—
Четөлкө валютасы	1110,5	1095,4	1328,0	1428,0	1522,1
Нак акчалар жана депозиттер	745,4	531,3	841,4	1097,7	1078,0
Четөлкө баалуу кагаздары	365,1	564,0	486,6	330,3	444,1
Б. Милдеттенмелер	4549,8	4755,8	5446,3	5364,0	5957,1
Кыргыз Республикасына тике инвестициялар	818,5	1062,5	1003,8	1033,9	1274,3
Портфельдик инвестициялар	8,7	21,2	20,1	0,3	6,4
Акционердик капиталга	8,7	21,2	20,1	0,3	6,4
Карыздык баалуу кагаздар	—	—	—	—	—
Финансы деривативдери	—	—	—	—	—
Жана башка инвестициялар	3722,6	3672,2	4422,5	4329,8	4676,3
Нак акчалар жана депозиттер	204,5	249,7	308,8	75,8	74,8
Кредиттер	3191,8	3017,3	3653,7	3795,0	4136,1
АКЖО (ОДКР)	149,8	164,5	167,1	176,2	181,8
Мамлекеттик башкаруу сектору	1929,7	1919,2	2335,8	2469,8	2644,0
Банктар	22,1	33,6	30,6	54,7	89,6
Башка секторлор	1090,1	899,9	1120,2	1094,3	1220,6
Соодалык кредиттер	326,4	405,1	327,8	326,8	333,3
Башка милдеттенмелер	—	—	132,2	132,2	132,2
С. Таза эларалык инвестициялык позиция (А-Б)	-2649,3	-2309,7	-2530,2	-2642,9	-2772,0

* өлкөлөрдүн төлөм тендемине колдоого алуу үчүн ЭВФке мүчө болгон өлкөлөр арасында АКУну (СДР) бөлүштүрүүсүн кошо алганда, Кыргыз Республикасынын милдеттенмеси 132,2 млн. АКШ долларына көбөйгөн.

I тиркеме: Таблицалар жана графиктер

**I.1-таблица: Кыргыз Республикасынын төлөө балансы
(нейтралдуу формасы)
(млн. АКШ долларында)**

	2007	2008	2009	2010	2011
Күндөлүк операциялардын эсеби	-227,6	-706,7	-103,3	-347,3	-377,3
Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	-1195,5	-1975,9	-1128,8	-1433,3	-1685,6
Товарлар*	-1275,8	-1879,2	-1119,8	-1202,2	-1664,7
Товарлардын экспорту (ФОб)	1337,8	1874,4	1693,8	1778,7	2271,2
экспорт	927,1	1172,9	934,9	842,9	997,5
порттордон алынган товарлар	—	—	—	—	—
монетардык эмес алтын	224,7	463,5	529,5	668,3	1006,2
камтуу чөйрөсүнө оңдоолор	186,0	238,0	229,5	267,5	267,5
кайра иштетүү үчүн товарлар	—	—	—	—	—
Товарлардын импорту (ФОб)	-2613,6	-3753,5	-2813,6	-2980,9	-3935,9
импорт (СИФ)	-2408,6	-4056,2	-3032,9	-3220,7	-4242,7
нарк боюнча оңдоолор	179,9	318,9	226,6	242,1	325,3
порттордон алынган товарлар	-8,4	-16,3	-7,3	-2,4	-18,5
камтуу чөйрөсүнө оңдоолор	-376,5	—	—	—	—
кайра иштетүү үчүн товарлар	—	—	—	—	—
Кызмат көрсөтүүлөр	80,3	-96,8	-9,1	-231,1	-20,9
экспорт	684,8	896,1	859,8	693,1	1117,1
импорт	-604,5	-992,9	-868,9	-924,2	-1138,0
Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр	-197,8	-342,4	-277,5	-266,6	-332,1
экспорт	139,3	146,4	134,9	150,4	168,9
импорт	-337,1	-488,7	-412,5	-417,0	-501,0
Темир жол транспорту	-177,7	-283,5	-242,8	-242,8	-270,3
экспорт	34,4	46,0	35,0	37,9	30,3
импорт	-212,2	-329,5	-277,8	-280,6	-300,6
Аба транспорту	12,6	5,6	16,4	27,4	13,8
экспорт	92,5	92,8	95,5	107,4	123,0
импорт	-79,9	-87,3	-79,2	-80,1	-109,2
Автомобиль транспорту	-20,5	-33,2	-27,8	-36,4	-62,1
экспорт	2,9	2,2	2,2	3,7	14,2
импорт	-23,5	-35,5	-29,9	-40,1	-76,3
Транспорттун башка түрлөрү	-12,1	-31,2	-23,3	-14,8	-13,5
экспорт	9,5	5,3	2,2	1,4	1,4
импорт	-21,6	-36,5	-25,6	-16,2	-14,9
Кыдыруулар	233,6	210,1	191,9	12,5	219,6
экспорт	346,0	514,5	458,8	283,6	640,5
импорт	-112,4	-304,4	-266,9	-271,1	-420,8
Ишкер кыдыруулар	89,2	59,9	55,8	-21,7	52,4
экспорт	148,8	221,2	197,3	122,0	275,4
импорт	-59,6	-161,3	-141,4	-143,7	-223,0
Жеке кыдыруулар	144,4	150,2	136,1	34,2	167,3
экспорт	197,2	293,3	261,5	161,7	365,1
импорт	-52,8	-143,1	-125,4	-127,4	-197,8
Байланыштын кызмат көрсөтүүлөрү	4,6	3,9	0,2	7,1	3,3
экспорт	12,0	16,4	9,3	19,9	15,3
импорт	-7,4	-12,6	-9,2	-12,8	-12,1
Курулуш жагынан кызмат көрсөтүүлөрү	5,0	10,4	0,5	21,0	21,4
экспорт	16,8	20,8	18,8	32,8	34,9
импорт	-11,8	-10,5	-18,3	-11,9	-13,5
Камсыздандыруу жагынан кызмат көрсөтүүлөрү	-4,4	-2,5	-8,4	-7,4	-13,9
экспорт	5,0	8,3	3,6	6,7	2,1
импорт	-9,4	-10,8	-12,0	-14,1	-16,0
Экскурсиялык бюро кызматы	—	—	—	—	—
экспорт	—	—	0,1	—	—
импорт	—	—	—	—	—

* Улуттук банктын жана УСК баа берүүлөрүн эске алуу менен

2010				2011				
I	II	III	IV	I	II	III	IV	
-71,5	19,8	-53,7	-241,9	-117,4	-12,0	-71,8	-176,1	Күндөлүк операциялардын эсеби
-168,3	-273,2	-529,4	-462,4	-277,5	-362,1	-480,5	-565,6	Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр
-153,0	-208,9	-431,5	-408,8	-215,3	-379,1	-526,5	-543,8	Товарлар*
466,3	407,5	332,7	572,3	488,0	536,7	574,3	672,3	Товарлардын экспорту (ФОб)
185,5	231,6	202,3	223,5	165,8	259,4	261,8	310,6	экспорт
—	—	—	—	—	—	—	—	порттордон алынган товарлар
239,8	121,4	75,8	231,2	281,3	222,9	257,9	244,1	монетардык эмес алтын
40,9	54,4	54,6	117,6	40,9	54,4	54,6	117,6	камтуу чөйрөсүнө оңдоолор
—	—	—	—	—	—	—	—	кайра иштетүү үчүн товарлар
-619,3	-616,4	-764,2	-981,1	-703,3	-915,8	-1100,7	-1216,1	Товарлардын импорту (ФОб)
-669,2	-665,0	-827,3	-1059,2	-758,5	-985,6	-1185,1	-1313,4	импорт (СИФ)
51,3	49,6	63,1	78,2	58,3	74,9	89,7	102,4	нарк боюнча оңдоолор
-1,3	-1,0	—	—	-3,1	-5,0	-5,3	-5,09	порттордон алынган товарлар
—	—	—	—	—	—	—	—	камтуу чөйрөсүнө оңдоолор
—	—	—	—	—	—	—	—	кайра иштетүү үчүн товарлар
-15,3	-64,3	-97,9	-53,6	-62,2	17,0	46,0	-21,8	Кызмат көрсөтүүлөр
189,9	131,5	176,4	195,4	160,9	278,1	365,8	312,2	экспорт
-205,2	-195,8	-274,3	-249,0	-223,1	-261,1	-319,8	-334,0	импорт
-55,8	-54,4	-75,6	-80,8	-68,0	-63,3	-90,7	-110,1	Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр
32,1	34,0	38,3	45,9	29,6	49,3	47,2	42,8	экспорт
-88,0	-88,4	-113,9	-126,7	-97,6	-112,6	-137,9	-153,0	импорт
-52,0	-51,8	-64,3	-74,6	-54,0	-55,1	-80,0	-81,2	Темир жол транспорту
8,0	8,5	11,3	10,1	6,0	8,9	10,4	5,0	экспорт
-60,1	-60,3	-75,6	-84,7	-60,0	-64,0	-90,4	-86,2	импорт
6,6	8,3	4,1	8,3	-1,6	2,0	5,3	8,0	Аба транспорту
23,5	24,9	25,8	33,3	21,7	36,5	31,4	33,5	экспорт
-16,8	-16,6	-21,6	-25,0	-23,2	-34,5	-26,0	-25,5	импорт
-6,9	-7,3	-11,0	-11,3	-9,6	-7,0	-12,8	-32,6	Автомобиль транспорту
0,4	0,6	1,1	1,6	1,8	3,6	4,8	4,0	экспорт
-7,3	-7,9	-12,0	-12,9	-11,4	-10,6	-17,7	-36,6	импорт
-3,5	-3,5	-4,5	-3,2	-2,8	-3,2	-3,2	-4,4	Транспорттун башка түрлөрү
0,3	0,1	0,1	0,9	0,1	0,3	0,6	0,4	экспорт
-3,8	-3,6	-4,7	-4,1	-2,9	-3,5	-3,8	-4,7	импорт
23,6	-10,0	-7,4	6,3	0,6	41,0	116,2	61,8	Кыдыруулар
90,3	43,0	72,7	77,7	66,5	137,0	249,5	187,4	экспорт
-66,7	-53,0	-80,0	-71,4	-65,9	-96,0	-133,3	-125,6	импорт
3,5	-9,6	-11,2	-4,5	-6,3	8,0	36,6	14,0	Ишкер кыдыруулар
38,8	18,5	31,3	33,4	28,6	58,9	107,3	80,6	экспорт
-35,3	-28,1	-42,4	-37,9	-34,9	-50,9	-70,7	-66,6	импорт
20,1	-0,4	3,8	10,7	6,9	33,0	79,6	47,8	Жеке кыдыруулар
51,5	24,5	41,4	44,3	37,9	78,1	142,2	106,8	экспорт
-31,3	-24,9	-37,6	-33,6	-31,0	-45,1	-62,7	-59,0	импорт
0,1	3,2	2,0	1,8	0,6	0,5	0,8	1,4	Байланыштын кызмат көрсөтүүлөрү
1,9	5,8	6,3	5,9	3,9	4,0	3,9	3,5	экспорт
-1,8	-2,6	-4,3	-4,1	-3,3	-3,5	-3,1	-2,2	импорт
-5,0	2,8	8,2	14,9	7,6	8,4	-2,4	7,8	Курулуш жагынан кызмат көрсөтүүлөрү
0,6	4,9	10,4	16,9	8,7	12,2	4,6	9,5	экспорт
-5,6	-2,1	-2,2	-2,0	-1,0	-3,7	-7,0	-1,7	импорт
-2,2	3,2	-4,9	-3,6	-3,2	-2,3	-4,3	-4,1	Камсыздандыруу жагынан кызмат көрсөтүүлөрү
0,2	6,1	0,2	0,2	0,1	0,6	0,7	0,6	экспорт
-2,3	-2,9	-5,1	-3,8	-3,3	-3,0	-5,0	-4,7	импорт
—	—	—	—	—	—	—	—	Экскурсиялык бюро кызматы
—	—	—	—	—	—	—	—	экспорт
—	—	—	—	—	—	—	—	импорт

I.1-таблица: (уландысы)

	2007	2008	2009	2010	2011
Финансылык кызмат көрсөтүүлөр	-5,4	4,4	6,9	-16,5	-5,1
экспорт	3,7	13,5	10,9	0,6	1,8
импорт	-9,0	-9,1	-4,0	-17,1	-6,9
Компьютердик ж-а маалымат кызмат көрс-лөр	-3,2	-13,2	-14,9	-10,6	-9,4
экспорт	1,1	1,4	1,3	3,1	1,4
импорт	-4,4	-14,6	-16,2	-13,6	-10,8
Мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр	25,5	6,1	1,1	5,5	4,9
экспорт	30,7	11,6	10,3	14,6	13,5
импорт	-5,2	-5,5	-9,2	-9,1	-8,6
Ишкердик кызмат көрсөтүүлөр	3,2	-4,9	41,3	-26,0	39,0
экспорт	84,8	93,7	125,7	113,3	144,3
импорт	-81,6	-98,5	-84,5	-139,3	-105,3
анын ичинен Техникалык жардам	-20,0	-20,0	-20,5	-20,7	-21,9
Жана башка кызмат көрсөтүүлөр	19,1	31,3	49,9	49,8	51,3
экспорт	45,3	69,4	86,1	68,1	94,3
импорт	-26,2	-38,1	-36,2	-18,3	-43,0
Кирешелер	-50,6	-206,8	-181,5	-305,3	-530,3
Эмгекке төлөөлөр	-20,8	-24,3	-25,8	-32,3	-30,8
Инвестициялардан түшкөн кирешелер	-29,9	-182,5	-155,7	-273,0	-499,6
Тике инвестициялар	-39,0	-177,9	-118,5	-247,9	-485,5
Бөлүштүрүлгөн пайда	-0,2	-1,6	—	-9,1	-8,7
Реинвестицияланган кирешелер	-33,6	-152,9	-108,0	-238,7	-475,3
Карыздан алынган кирешелер (пайыздар)	-5,2	-23,4	-10,5	-0,1	-1,5
Портфельдик инвестициялар	0,2	0,5	4,2	0,2	0,1
Башка инвестициялар	8,9	-5,1	-41,5	-25,2	-14,2
Кредиттер боюнча пайыздар (график)	-24,5	-28,5	-44,7	-35,8	-30,7
АКЖО (ОДКР)	-0,8	-0,7	-0,8	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	-17,2	-18,8	-24,4	-28,1	-31,0
Банктар	-5,6	-8,1	-7,7	4,4	5,7
Башка секторлор	-0,9	-0,8	-11,8	-12,1	-5,5
Башка инвестициялар боюнча ж.б. кирешелер	33,4	23,4	3,2	10,5	16,5
Күндөлүк трансферттер	1018,5	1476,0	1207,1	1391,3	1838,7
Мамлекеттик башкаруу сектору	30,9	45,9	194,9	78,2	83,3
Товардык гранттар	11,5	12,3	14,2	0,4	—
Техникалык жардам	—	—	—	—	—
Эл аралык уюмдарга төлөмдөр	-3,4	-3,6	-3,0	-3,6	-4,3
Акчалай гранттар	22,8	37,1	183,7	81,4	87,6
Башка секторлор	987,6	1430,1	1012,1	1313,1	1755,4
Иштеп жаткандардын акчалай которуулары	951,4	1392,4	990,3	1243,8	1661,5
Түшүүлөр	1021,1	1468,7	1072,0	1379,3	1859,7
Агылып чыгуу	-69,7	-76,3	-81,7	-135,5	-198,3
Башка трансферттер	36,2	37,7	21,8	69,3	93,9
Капитал менен операциялардын жана финансы операцияларынын эсеби	584,1	33,8	344,8	418,7	506,7
Капитал менен операциялар эсеби	-74,9	-44,9	-14,0	-62,1	-37,5
Капиталдык трансферттер	-74,9	-44,9	-14,0	-62,1	-37,5
Мамлекеттик башкаруу сектору	36,3	36,6	50,7	20,0	20,0
Товарлар түрүндөгү гранттар	16,3	16,6	30,7	—	—
Техникалык жардам	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
Башка секторлор	-111,2	-81,5	-64,7	-82,1	-57,5
Элдин көчүп кетүүлөрүнө б-туу трансф-тер*	-119,8	-89,4	-69,9	-119,7	-93,2
Түшүүлөр	9,4	8,3	9,1	9,2	15,0
Агылып чыгуу	-129,1	-97,6	-78,9	-129,0	-108,2
Карыздарды жокко чыгаруу	—	—	—	—	—
Башка трансферттер	8,6	7,9	5,2	37,7	35,7

*Улуттук банктын берген баасы боюнча маалыматтар

2010				2011				
I	II	III	IV	I	II	III	IV	
-4,5	-6,8	-1,7	-3,5	-1,2	-1,6	-1,1	-1,3	Финансылык кызмат көрсөтүүлөр
0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	1,1	0,3	0,3	экспорт
-4,7	-7,0	-1,8	-3,6	-1,3	-2,6	-1,4	-1,6	импорт
-3,8	-1,4	-3,8	-1,5	-1,9	-2,6	-1,9	-3,0	Компьютердик ж-а маалымат кызмат көрс-лөр
0,4	0,3	1,8	0,7	0,4	0,3	0,3	0,5	экспорт
-4,2	-1,7	-5,6	-2,2	-2,3	-2,9	-2,1	-3,5	импорт
-0,5	0,9	3,6	1,6	0,8	2,6	0,4	1,1	Мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр
2,0	3,2	5,8	3,6	2,8	4,9	2,7	3,1	экспорт
-2,5	-2,3	-2,2	-2,0	-2,0	-2,3	-2,2	-2,0	импорт
10,5	-5,3	-28,1	-3,1	-8,2	28,9	12,6	5,8	Ишкердик кызмат көрсөтүүлөр
33,5	26,4	29,1	24,3	30,0	53,6	29,4	31,4	экспорт
-23,0	-31,7	-57,2	-27,4	-38,2	-24,7	-16,8	-25,5	импорт
-5,3	-5,0	-5,3	-5,0	-5,8	-5,2	-5,2	-5,7	анын ичинен Техникалык жардам
22,3	3,4	9,8	14,3	10,7	5,5	16,3	18,8	Жана башка кызмат көрсөтүүлөр
28,7	7,5	11,8	20,1	18,9	15,1	27,3	33,0	экспорт
-6,4	-4,1	-1,9	-5,8	-8,2	-9,6	-10,9	-14,2	импорт
-130,2	-27,8	47,6	-194,9	-191,5	-99,2	-137,8	-101,8	Кирешелер
-7,2	-7,2	-7,9	-10,0	-7,7	-7,6	-7,5	-8,1	Эмгекке төлөөлөр
-123,0	-20,6	55,5	-184,9	-183,8	-91,7	-130,3	-93,8	Инвестициялардан түшкөн кирешелер
-111,6	-15,1	60,8	-182,1	-175,8	-91,2	-126,7	-91,7	Тике инвестициялар
—	-9,4	41,1	-40,8	-0,7	-0,7	-132,5	125,2	Бөлүштүрүлгөн пайда
-110,6	-4,9	20,2	-143,3	-173,7	-90,4	5,7	-216,9	Реинвестицияланган кирешелер
-0,9	-0,8	-0,5	2,0	-1,5	—	—	—	Карыздан алынган кирешелер (пайыздар)
0,1	0,1	—	—	—	—	0,1	0,1	Портфельдик инвестициялар
-11,5	-5,6	-5,3	-2,8	-8,0	-0,5	-3,6	-2,1	Башка инвестициялар
-10,9	-7,8	-10,6	-6,5	-8,6	-4,3	-9,4	-8,3	Кредиттер боюнча пайыздар (график)
—	—	—	—	—	—	—	—	АКЖО (ОДКР)
-9,4	-5,0	-9,2	-4,5	-9,8	-5,3	-10,4	-5,3	Мамлекеттик башкаруу сектору
1,1	1,1	0,9	1,2	1,5	1,3	1,7	1,2	Банктар
-2,6	-3,8	-2,4	-3,2	-0,3	-0,3	-0,6	-4,2	Башка секторлор
-0,7	2,1	5,3	3,8	0,6	3,9	5,8	6,2	Башка инвестициялар боюнча ж.б. кирешелер
227,0	320,8	428,1	415,4	351,6	449,3	546,4	491,3	Күндөлүк трансферттер
8,3	20,7	13,7	35,6	32,2	4,6	11,4	35,1	Мамлекеттик башкаруу сектору
—	0,1	0,3	—	—	—	—	—	Товардык гранттар
—	—	—	—	—	—	—	—	Техникалык жардам
-0,6	-0,5	-1,1	-1,3	-1,3	-0,9	-0,8	-1,3	Эл аралык уюмдарга төлөмдөр
8,9	21,1	14,5	36,9	33,5	5,4	12,2	36,4	Акчалай гранттар
218,7	300,1	414,4	379,9	319,4	444,8	535,0	456,2	Башка секторлор
213,1	288,2	387,5	355,0	292,4	426,3	505,9	436,9	Иштеп жаткандардын акчалай которуулары
234,1	313,7	430,5	401,0	331,5	472,7	559,7	495,8	Түшүүлөр
-21,0	-25,5	-43,0	-46,0	-39,1	-46,4	-53,8	-58,9	Агылып чыгуу
5,5	11,9	27,0	24,9	27,0	18,5	29,1	19,3	Башка трансферттер
-63,6	130,8	150,9	200,7	218,6	-137,6	52,0	373,6	Капитал менен операциялардын жана финансы операцияларынын эсеби
-4,3	-10,9	-31,2	-15,7	-11,4	-13,7	-9,9	-2,4	Капитал менен операциялар эсеби
-4,3	-10,9	-31,2	-15,7	-11,4	-13,7	-9,9	-2,4	Капиталдык трансферттер
5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Мамлекеттик башкаруу сектору
—	—	—	—	—	—	—	—	Товарлар түрүндөгү гранттар
5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	Техникалык жардам
-9,3	-15,9	-36,2	-20,7	-16,4	-18,7	-14,9	-7,4	Башка секторлор
-13,7	-22,2	-49,4	-34,5	-23,2	-27,2	-27,0	-15,7	Элдин көчүп кетүүлөрүнө б-туу трансф-тер*
1,8	1,8	2,5	3,1	2,9	3,8	4,2	4,1	Түшүүлөр
-15,4	-24,0	-51,9	-37,6	-26,2	-31,0	-31,1	-19,8	Агылып чыгуу
—	—	—	—	—	—	—	—	Карыздарды жокко чыгаруу
4,4	6,3	13,2	13,8	6,8	8,5	12,1	8,3	Башка трансферттер

I.1-таблица: (уландысы)

	2007	2008	2009	2010	2011
Финансылык эсеп	658,9	78,7	358,7	480,8	544,1
Тике инвестициялар*	208,9	377,1	189,6	437,6	693,6
Чет мамлекеттерге	1,0	0,1	0,3	—	0,1
Кыргыз Республикасына	207,9	377,0	189,4	437,6	693,5
Түшүүлөр	436,8	866,2	660,9	666,1	849,2
Агылып чыгуу	-228,9	-489,2	-471,6	-228,5	-155,7
Акционердик капиталга	16,4	25,3	69,7	-7,9	71,8
Түшүүлөр	64,5	59,5	114,0	22,4	86,6
Агылып чыгуу	-48,1	-34,2	-44,4	-30,3	-14,8
Реинвестицияланган кирешелер	33,6	152,9	108,0	238,7	475,3
Жана башка капитал	157,9	198,8	11,7	206,8	146,4
Түшүүлөр	338,7	653,8	438,9	405,0	287,3
Агылып чыгуу	-180,8	-455,0	-427,2	-198,2	-140,9
Портфельдик инвестициялар*	-14,3	-230,0	161,9	164,3	-161,3
Активдер	-15,8	-236,2	161,2	182,5	-166,8
Акционердик капиталга	-10,8	21,1	7,0	22,9	—
Карыздык баалуу кагаздар	-5,1	-257,2	154,1	159,5	-166,8
Милдеттенмелер	1,5	6,2	0,7	-18,2	5,5
Акционердик капиталга	1,5	6,2	0,7	-18,2	5,5
Карыздык баалуу кагаздар	—	—	—	—	—
Финансы деривативдери	—	—	—	—	—
Активдер	—	—	—	—	—
Милдеттенмелер	—	—	—	—	—
Башка инвестициялар	771,1	52,8	275,0	-8,8	124,6
Активдер	19,4	-362,7	-217,2	127,3	-227,4
Накталай акчалар жана депозиттер	26,7	-119,3	-207,4	192,4	-182,9
Банктар	37,7	-115,9	-157,9	203,2	-19,0
Башка секторлор	-10,9	-3,4	-49,5	-10,8	-163,9
Соодалык кредиттер	-27,6	-224,0	-7,5	-65,1	-44,5
Башка секторлор	-27,6	-224,0	-7,5	-65,1	-44,5
Узак мөөнөттүү	-18,5	-150,1	-5,0	-43,6	-29,8
Кыска мөөнөттүү	-9,1	-73,9	-2,5	-21,5	-14,7
Жана башка активдери	20,3	-19,3	-2,3	—	—
АКЖО (ОДКР)	20,0	-19,3	-2,3	—	—
Мамлекеттик башкаруу сектору	0,3	—	—	—	—
Милдеттенмелер	751,7	415,5	492,1	-136,1	352,0
Накталай акчалар жана депозиттер	81,1	46,8	54,7	-220,6	7,3
Банктар	81,1	46,8	54,7	-220,6	7,3
Соодалык кредиттер	13,3	121,6	-41,0	15,9	0,2
Башка секторлор	13,3	121,6	-41,0	15,9	0,2
Узак мөөнөттүү	7,3	66,9	-22,6	8,7	0,1
Кыска мөөнөттүү	6,0	54,7	-18,5	7,1	0,1
Кредиттер	646,5	238,2	322,4	30,9	343,1
Алынган	870,4	613,5	1016,4	485,3	621,2
АКЖО (ОДКР)	4,0	42,2	26,0	33,7	29,7
Узак мөөнөттүү	4,0	42,2	26,0	33,7	29,7
Мамлекеттик башкаруу сектору	65,0	50,1	370,6	150,0	213,9
Узак мөөнөттүү	65,0	50,1	370,6	150,0	213,9
Кыска мөөнөттүү	—	—	—	—	—

* Улуттук банктын баа берүүлөрүн эске алуу менен

2010				2011				
I	II	III	IV	I	II	III	IV	
-59,3	141,7	182,0	216,4	230,1	-123,9	61,9	376,0	Финансылык эсеп
165,1	-5,0	-29,0	306,6	212,7	117,1	58,8	304,9	Тике инвестициялар*
27,1	—	-27,0	-0,1	—	—	—	0,1	Чет мамлекеттерге
138,0	-5,0	-2,0	306,7	212,7	117,1	58,8	304,8	Кыргыз Республикасына
177,0	52,1	19,8	417,2	228,4	155,3	75,1	390,4	Түшүүлөр
-39,0	-57,1	-21,8	-110,5	-15,6	-38,2	-16,3	-85,6	Агылып чыгуу
2,6	0,9	-15,2	3,9	7,2	1,7	14,8	48,1	Акционердик капиталга
3,6	9,0	2,9	7,0	8,4	1,5	19,1	57,5	Түшүүлөр
-1,0	-8,1	-18,1	-3,1	-1,3	0,2	-4,3	-9,4	Агылып чыгуу
110,6	4,9	-20,2	143,3	173,7	90,4	-5,7	216,9	Реинвестицияланган кирешелер
24,7	-10,8	33,4	159,5	31,9	24,9	49,8	39,8	Жана башка капитал
62,7	38,2	37,1	266,9	46,3	63,4	61,7	116,0	Түшүүлөр
-38,0	-49,0	-3,7	-107,4	-14,4	-38,4	-11,9	-76,2	Агылып чыгуу
-73,1	80,0	96,1	61,2	5,0	-149,5	56,1	-72,9	Портфельдик инвестициялар*
-70,1	80,1	107,7	64,8	5,0	-149,5	50,6	-72,9	Активдер
22,8	0,1	—	—	—	—	—	—	Акционердик капиталга
-92,9	80,0	107,7	64,8	5,0	-149,5	50,6	-72,9	Карыздык баалуу кагаздар
-2,9	-0,1	-11,6	-3,6	—	—	5,5	—	Милдеттенмелер
-2,9	-0,1	-11,6	-3,6	—	—	5,5	—	Акционердик капиталга
—	—	—	—	—	—	—	—	Карыздык баалуу кагаздар
—	—	—	—	—	—	—	—	Финансы деривативдери
—	—	—	—	—	—	—	—	Активдер
—	—	—	—	—	—	—	—	Милдеттенмелер
-82,3	53,6	144,1	-124,2	35,8	-6,9	-60,8	156,6	Башка инвестициялар
-127,8	295,2	60,8	-100,8	-82,3	1,0	-127,6	-18,5	Активдер
-66,6	271,2	65,9	-78,1	-119,6	52,5	-98,1	-17,7	Накталай акчалар жана депозиттер
-37,7	292,6	-33,5	-18,2	-11,4	-10,9	-11,5	14,8	Банктар
-28,9	-21,4	99,4	-60,0	-108,2	63,5	-86,6	-32,5	Башка секторлор
-61,2	23,9	-5,1	-22,7	37,3	-51,5	-29,4	-0,9	Соодалык кредиттер
-61,2	23,9	-5,1	-22,7	37,3	-51,5	-29,4	-0,9	Башка секторлор
-41,0	16,0	-3,4	-15,2	25,0	-34,5	-19,7	-0,6	Узак мөөнөттүү
-20,2	7,9	-1,7	-7,5	12,3	-17,0	-9,7	-0,3	Кыска мөөнөттүү
—	—	—	—	—	—	—	—	Жана башка активдери
—	—	—	—	—	—	—	—	АКЖО (ОДКР)
—	—	—	—	—	—	—	—	Мамлекеттик башкаруу сектору
45,5	-241,6	83,3	-23,4	118,0	-7,9	66,8	175,1	Милдеттенмелер
42,4	-231,7	-9,3	-22,0	5,5	3,5	-2,5	0,8	Накталай акчалар жана депозиттер
42,4	-231,7	-9,3	-22,0	5,5	3,5	-2,5	0,8	Банктар
-0,3	-24,8	19,5	21,5	97,3	-94,8	8,7	-11,0	Соодалык кредиттер
-0,3	-24,8	19,5	21,5	97,3	-94,8	8,7	-11,0	Башка секторлор
-0,2	-13,6	10,7	11,8	53,5	-52,1	4,8	-6,1	Узак мөөнөттүү
-0,1	-11,2	8,8	9,7	43,8	-42,7	3,9	-5,0	Кыска мөөнөттүү
-10,6	4,8	70,7	-34,0	15,2	82,9	60,3	184,8	Кредиттер
77,1	85,6	163,4	159,3	85,5	130,9	156,8	247,9	Алынганы
—	—	33,7	—	—	15,1	—	14,6	АКЖО (ОДКР)
—	—	33,7	—	—	15,1	—	14,6	Узак мөөнөттүү
32,5	4,9	90,7	22,0	28,9	58,2	68,8	58,0	Мамлекеттик башкаруу сектору
32,5	4,9	90,7	22,0	28,9	58,2	68,8	58,0	Узак мөөнөттүү
—	—	—	—	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү

I.1-таблица: (уландысы)

	2007	2008	2009	2010	2011
Банктар	12,2	24,1	28,0	18,2	53,4
Узак мөөнөттүү	7,0	22,5	13,1	15,4	53,4
Кыска мөөнөттүү	5,2	1,6	14,9	2,8	—
Башка секторлор	789,2	497,1	591,8	283,4	324,1
Узак мөөнөттүү	789,2	497,1	591,8	283,4	324,1
Кыска мөөнөттүү	—	—	—	—	—
Амортизация (график)	-223,9	-375,3	-694,0	-454,4	-278,1
АКЖО (ОДКР)	-24,6	-23,4	-22,5	-24,7	-24,2
Узак мөөнөттүү	-24,6	-23,4	-22,5	-24,7	-24,2
Мамлекеттик башкаруу сектору	-26,5	-37,2	-37,7	-39,3	-42,7
Узак мөөнөттүү	-26,5	-37,2	-37,7	-39,3	-42,7
Кыска мөөнөттүү	—	—	—	—	—
Банктар	-20,1	-12,6	-45,7	-61,0	-22,1
Узак мөөнөттүү	-0,4	-12,6	-26,5	-53,2	-22,1
Кыска мөөнөттүү	-19,8	—	-19,3	-7,8	—
Башка секторлор	-152,6	-302,1	-588,1	-329,5	-189,1
Узак мөөнөттүү	-152,6	-302,1	-588,1	-329,5	-189,1
Кыска мөөнөттүү	—	—	—	—	—
Мөөнөтүндө төлөнбөгөн карыздар	10,7	9,0	23,9	37,7	1,4
Мамлекеттик башкаруу сектору	2,5	3,2	2,1	-4,5	-27,6
Башка секторлор	8,2	5,8	21,8	42,2	29,0
Башка милдеттенмелер*	—	—	132,2	—	—
АКЖО (ОДКР)	—	—	—	—	—
Башка секторлор	—	—	132,2	—	—
Камдык активдер	-306,8	-121,3	-267,7	-112,3	-112,8
Монетардык алтын	—	—	—	—	-1,4
Атайы карыз алышуу укугу	20,4	-43,4	-109,1	-9,1	-5,7
Чет өлкө валютасы	-327,1	-77,9	-158,6	-103,2	-105,7
Таза каталар жана калтырып кетүүлөр	-356,4	672,9	-241,5	-71,4	-129,4
Жалпы баланс	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Эскертүү:

* өлкөлөрдүн төлөм тендемин колдоого алуу үчүн ЭВФке мүчө болгон өлкөлөр арасында АКУну (СДР) бөлүштүрүүсүн кошо алганда, Кыргыз Республикасынын милдеттенмеси 132,2 млн. АКШ долларына көбөйгөн.

Узак мөөнөттүү инвестициялар - төлөө мөөнөтү контрактка ылайык бир жылдан ашкан мөөнөттү түзгөн же деги эле макулдашылбаган финансылык активдерге салымдар

Кыска мөөнөттүү инвестициялар - алгач түзүлгөн контрактка ылайык төлөө мөөнөтү бир жыл жана ага жетпеген мөөнөттү түзгөн же биринчи талап боюнча төлөнүп берилген финансылык активдерге салымдар.

2010				2011				
I	II	III	IV	I	II	III	IV	
12,2	3,5	1,3	1,2	10,0	9,2	6,1	28,2	Банктар
12,2	1,9	0,1	1,2	10,0	9,2	6,1	28,2	Узак мөөнөттүү
—	1,6	1,2	—	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү
32,4	77,2	37,7	136,1	46,6	48,4	81,9	147,2	Башка секторлор
32,4	77,2	37,7	136,1	46,6	48,4	81,9	147,2	Узак мөөнөттүү
—	—	—	—	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү
-87,7	-80,8	-92,6	-193,3	-70,4	-48,1	-96,6	-63,1	Амортизация (график)
-10,3	-1,7	-10,9	-1,8	-9,8	-2,1	-10,1	-2,2	АКЖО (ОДКР)
-10,3	-1,7	-10,9	-1,8	-9,8	-2,1	-10,1	-2,2	Узак мөөнөттүү
-6,4	-13,2	-5,3	-14,4	-6,4	-14,4	-7,3	-14,6	Мамлекеттик башкаруу сектору
-6,4	-13,2	-5,3	-14,4	-6,4	-14,4	-7,3	-14,6	Узак мөөнөттүү
—	—	—	—	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү
-7,5	-1,3	-47,5	-4,7	-5,9	-1,2	-9,9	-5,1	Банктар
-3,2	-1,3	-47,5	-1,2	-5,9	-1,2	-9,9	-5,1	Узак мөөнөттүү
-4,3	—	—	-3,5	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү
-63,5	-64,7	-29,0	-172,3	-48,2	-30,3	-69,3	-41,2	Башка секторлор
-63,5	-64,7	-29,0	-172,3	-48,2	-30,3	-69,3	-41,2	Узак мөөнөттүү
—	—	—	—	—	—	—	—	Кыска мөөнөттүү
14,1	10,1	2,3	11,2	—	0,5	0,4	0,5	Мөөнөтүндө төлөнбөгөн карыздар
-1,1	0,4	-1,0	-2,9	-5,2	-7,6	-9,3	-5,5	Мамлекеттик башкаруу сектору
15,1	9,7	3,3	14,1	5,2	8,1	9,7	6,0	Башка секторлор
—	—	—	—	—	—	—	—	Башка милдеттенмелер*
—	—	—	—	—	—	—	—	АКЖО (ОДКР)
—	—	—	—	—	—	—	—	Башка секторлор
-69,0	13,1	-29,2	-27,2	-23,4	-84,5	7,7	-12,6	Камдык активдер
—	—	—	—	—	—	—	-1,4	Монетардык алтын
10,2	1,7	-22,9	1,8	9,8	-13,1	10,0	-12,4	Атайы карыз алышуу укугу
-79,3	11,4	-6,3	-29,0	-33,2	-71,4	-2,3	1,2	Чет өлкө валютасы
135,1	-150,6	-97,2	41,2	-101,2	149,5	19,8	-197,5	Таза каталар жана калтырып кетүүлөр
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Жалпы баланс

І.2-таблица: ТЭИТНдин бөлүктөрү боюнча экспорттун бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	1 134,2	1 617,6	1 443,5	1 488,4	1 978,9
Тирүү мал, малдан алынган азык-түлүктөр	31,0	37,0	28,6	43,5	38,5
Өсүмдүктөрдөн алынган продукциялар	80,3	95,6	86,2	104,1	138,5
Малдан алынган продукциялар	9,2	10,8	6,9	1,1	—
Тамак-аш азык-түлүк, алкоголь ичимдиктери, суусун-р, уксус, тамеки	37,3	37,1	36,4	45,2	46,3
Минерал продукциясы*	330,0	451,9	236,3	125,9	216,5
Химия жана аны менен байланыштуу тармактардын продукциялары	24,4	131,3	258,5	166,9	49,1
Пластмасса, андан жасалган буюмдар, каучук жана резина буюмдары	18,7	12,1	13,0	9,3	23,0
Тери сырьелору, булгаарылар, накта мех, ат жабдыктары	16,0	18,4	6,6	6,7	12,0
Жыгач, андан жасалган буюмдар, көмүр, пробка (тыгындр)	0,7	0,8	0,4	0,1	0,3
Жыгачтан же башка материалдардан алынган кагаз массасы	4,9	7,1	7,6	6,2	9,5
Текстиль жана токулган буюмдар	122,3	132,9	103,1	161,8	189,0
Баш киймдер, кол чатырлар, бүктөлүүчү тросттор, камчылар	1,9	4,1	3,1	2,4	3,8
Таштан, гипстен, цементен, асбесттен, тунук минер-дан буюмдар	54,8	43,3	6,5	10,3	10,2
Баалуу металлдар, бермет таш, баалуу таштар	228,5	483,6	533,7	671,7	1 017,1
Баалуулукка жатпаган металлдар жана андан жасалган буюмдар	52,9	47,8	19,0	36,9	70,6
Машиналар, жабдуулар жана механизмдер	69,9	55,3	49,5	49,8	55,7
Жерде жүрүүчү, аба жана суу транспорттору, алардан бөлүктөрү	42,3	39,1	34,1	36,7	69,4
Оптика, сүрөт, кинематография приборлору жана аппараттары	3,7	1,5	3,5	1,3	6,6
Өнөр жайынын атайы багыттары жана башка продукциялары	0,3	2,7	6,3	4,8	18,0
Ар түрдүү өнөр жай товарлары	5,0	5,2	4,2	3,8	4,9
Искусство чыгармалары, коллекциялоо буюмдары жана антиквариат	—	—	—	—	—

Эскертүү:

УСКнин маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* энергопродукцияларды кошо алганда

І.3-таблица: ЭСТКнын бөлүктөрү боюнча экспорттун бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	1 134,2	1 617,6	1 443,5	1 488,4	1 978,9
Тамак-аш азыктары жана тирүү малдар	139,3	158,4	133,1	160,7	194,5
Суусундуктар жана тамеки	16,3	19,8	21,7	30,2	25,7
Оттундан тышкары, азык-түлүк эмес сырьелор	80,2	75,8	43,1	53,2	87,7
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	279,7	395,5	226,4	117,5	184,3
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	0,2	0,2	—	—	0,1
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	25,0	131,8	259,3	167,7	51,8
Материалдардын түрү боюнча классификацияланган өнөр жай товарлары	148,3	142,2	48,4	57,9	114,1
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	112,2	94,4	83,2	86,6	125,0
Ар кандай даяр буюмдар	108,2	135,9	98,5	146,2	189,3
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	224,8	463,5	529,8	668,3	1 006,2

Эскертүү:

УСКнин маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

1.4-таблица: ТЭИТНдин бөлүктөрү боюнча импорттун бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	2 417,0	4 072,4	3 040,2	3 223,1	4 261,2
Тирүү мал, малдан алынган азыктар	40,7	59,7	66,1	96,7	95,4
Өсүмдүктөрдөн алынган продукциялар	119,1	174,0	142,7	121,6	166,3
Май жана малдын же өсүмдүк майлары	30,6	50,7	49,4	59,7	72,7
Тамак-аш азыктары, алкоголь жана алкогольсуз ичимдиктер, уксус, тамеки	185,6	251,3	245,9	267,3	376,3
Минералдык продукциялар*	781,4	1 242,1	839,0	876,0	1 002,2
Химия жана аны менен байланыштуу өнөр жай тармактарынын прод-ры	222,7	289,5	305,9	300,8	405,1
Пластмасса, андан жасалган буюмдар, каучук жана резина буюмдары	104,8	108,0	99,1	121,3	172,2
Тери сырьелору, булгаарылар, накта мех, ат жабдыктары	2,8	6,5	5,1	6,0	11,6
Жыгач, андан жасалган буюмдар, жыгачтын көмүрү, тыгындр	54,4	70,7	65,6	64,6	100,9
Жыгачтан же башка материалдардан алынган кагаз массасы	41,8	48,8	56,3	53,0	78,4
Текстиль жана токулган буюмдар	47,9	260,8	189,1	209,0	296,0
Баш киймдер, кол чатырлар, бүктөлүүчү тросттор, камчылар	8,7	66,4	56,6	42,6	57,9
Таштан, гипстен, цементен, асбесттен, тунук минер-дан буюмдар	35,9	56,7	57,9	56,4	83,6
Баалуу металлдар, бермет таш, баалуу таштар	1,5	9,0	2,8	2,8	6,4
Баалуулукка жатпаган металлдар жана андан жасалган буюмдар	177,7	233,4	185,4	183,1	284,9
Машиналар, жабдуулар жана механизмдер	343,7	456,7	330,0	408,5	485,8
Жерде жүрүүчү, аба жана суу транспорттору, алардын бөлүктөрү	144,2	627,0	276,5	280,0	482,0
Оптика, сүрөт, кинематография приборлору жана аппараттары	34,0	24,4	24,8	36,5	35,3
Өнөр жайынын атайы багыттагы жана башка продукциялары	1,7	0,8	1,6	1,0	3,0
Ар түрдүү өнөр жай товарлары	37,6	36,0	40,3	36,5	45,2
Искусство чыгармалары, коллекциялоо буюмдары жана антиквариат	—	—	—	—	—

Эскертүү:

УСКнин маалыматтарынын негизинде СИФ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* энергопродукцияларды кошо алганда

1.5-таблица: ЭСТКнын бөлүктөрү боюнча импорттун бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

Бөлүктүн аталышы	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	2 417,0	4 072,4	3 040,2	3 223,1	4 261,2
Тамак-аш азыктары жана тирүү малдар	279,2	400,9	384,8	408,5	540,7
Суусундуктар жана тамеки	70,9	94,4	78,8	86,2	106,6
Оттундан тышкары, азык-түлүк эмес сырьелор	74,9	88,3	57,4	55,9	83,3
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	740,4	1 197,7	803,2	854,0	971,8
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	21,0	37,7	37,2	48,3	59,0
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	263,3	328,3	335,7	343,1	474,1
Материалдардын түрү боюнча классификацияланган өнөр жай товарлары	355,9	513,5	461,7	457,9	662,7
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	490,0	1 083,6	604,4	691,9	968,5
Ар кандай даяр буюмдар	120,0	319,6	275,2	276,6	393,4
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	1,3	8,3	1,7	0,6	1,2

Эскертүү:

УСКнин маалыматтарынын негизинде СИФ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

I.6-таблица: Экспорттун функционалдык бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	1 134,2	1 617,6	1 443,5	1 488,4	1 978,9
Керектөө товарлары	249,6	311,9	233,0	351,9	420,8
Чийки заттар	88,9	187,3	315,0	202,4	88,5
Аралык товарлары	461,3	687,0	630,2	778,9	1 217,5
Инвестициялык товарлар	54,8	36,1	38,9	37,8	67,8
Энергопродукциялар	279,7	395,3	226,4	117,4	184,3

Эскертүү:

Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча, УСКнын маалыматтарынын негизинде FOB баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

I.7-таблица: Экспорттун географиялык бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	1 134,2	1 617,6	1 443,5	1 488,4	1 978,9
КМШ өлкөлөрү	567,1	773,7	523,3	516,7	756,4
Россия	234,6	310,2	185,8	257,8	284,4
Казакстан	204,6	184,1	140,7	181,7	289,7
Өзбекстан	85,7	232,1	167,6	40,2	124,4
Таджикстан	28,1	27,0	15,8	15,4	36,3
Украина	6,1	5,7	2,8	5,7	4,1
Беларусь	1,8	5,3	3,5	6,4	7,7
КМШга кирген башка өлкөлөр	6,1	9,4	7,1	9,6	9,7
Алыскы чет өлкөлөр	567,1	843,9	920,2	971,7	1 222,6
Европа					
Швейцария	226,1	440,5	444,8	387,9	873,6
Франция	0,4	108,2	184,9	38,2	1,4
Азия					
БАЭ	14,4	50,7	101,7	302,2	150,0
Кытай	61,9	44,4	19,4	28,3	42,0
Афганистан	118,4	45,9	18,8	9,0	23,5
Түркия	43,0	44,9	36,7	37,2	54,5
Америка					
Канада	0,8	0,9	16,9	16,7	1,1
АКШ	4,1	4,3	38,1	90,3	0,6
Алыскы чет мамлекеттерге кирген башка өлкөлөр	98,1	104,1	58,9	62,0	75,8

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде FOB баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын жана кошумча баалоолорду эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

I.8-таблица: Импорттун функционалдык бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	2 417,0	4 072,4	3 040,2	3 223,1	4 261,2
Керектөө товарлары	557,5	1 369,1	975,4	1 111,9	1 615,4
Чийки заттар	135,2	194,4	190,6	117,9	132,0
Аралык товарлары	587,2	784,4	680,1	683,7	951,7
Инвестициялык товарлар	396,7	526,8	390,8	455,4	590,0
Энергопродукциялар	740,4	1 197,8	803,2	854,1	972,3

Эскертүү:

Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча, УСКнын маалыматтарынын негизинде СИФ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

I.9-таблица: Импорттун географиялык бөлүштүрүү

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	2417,0	4 072,4	3 040,2	3 223,1	4 261,2
КМШ өлкөлөрү	1524,2	2 186,9	1 717,4	1 711,6	2 178,2
Россия	978,8	1 492,2	1 090,4	1 083,9	1 429,6
Казакстан	312,4	376,6	339,9	385,6	411,4
Өзбекстан	120,9	160,1	111,7	93,8	84,3
Украина	79,5	94,1	89,3	81,5	124,9
Беларусь	23,8	42,5	74,0	53,4	109,5
КМШга кирген башка өлкөлөр	8,9	21,4	12,0	13,3	18,4
Алыскы четөлкөлөр	892,8	1 885,6	1 322,8	1 511,5	2 083,1
Европа					
Германия	54,2	335,9	100,7	88,6	144,6
Нидерланд	36,4	41,8	49,5	25,7	40,9
Азия					
Япония	17,9	130,4	66,0	86,7	164,5
Корея Республикасы	39,1	83,2	51,2	49,5	63,2
Кытай	355,6	728,2	623,6	666,3	923,5
Түркия	50,9	91,1	72,8	84,7	117,1
Америка					
АКШ	95,8	119,8	101,6	191,3	210,3
Канада	23,0	30,8	19,3	19,0	22,4
Алыскы чет мамлекеттерге кирген башка өлкөлөр	220,0	324,3	237,9	299,7	396,6

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде СИФ баасында

2008-жылга чейин "алып сатарлардын" соодасын эске алуусуз

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

I.10-таблица: Продукциялардын негизги түрлөрүнүн экспорту

Товарлардын аталыштары	өлч. бирдиги	2008		2009	
		физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.
Бардыгы болуп			1 617,6		1 443,5
Тирүү малдар	миң даана	17,5	5,2	37,3	4,6
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары	миң т	28,6	21,6	23,4	16,3
Сыр жана быштак	миң т	3,1	9,4	1,9	6,3
Жаңы үзүлгөн, тондурулган же консервацияланган жашылчалар	миң т	114,2	42,9	124,3	44,9
Мөмө-жемиштер, жаңгактар (май алынуучу жаңгактардан тышкары), жаңы жыйналып алынган. ж/а кургат-р	миң т	127,5	47,1	100,8	30,1
Маргарин жана кошконмай	миң т	7,0	10,6	5,9	6,9
Кант кошулган минерал суулары жана алкогольсуз суусундуктар	млн. л	3,0	2,3	11,2	4,7
Даяр эмес тамеки; тамеки калдыктары	миң т	6,4	14,9	4,9	14,2
Ири мүйүздүү мал терилери жана иштетилбеген булгаары	миң т	1 323,8	9,7	304,8	1,3
Пахта	миң т	23,7	23,8	22,1	21,6
Металл сыныктары жана кара металлургия калдыктары	миң т	115,5	10,2	56,6	3,1
Баалуулукка жатпаган түстүү металл сыныктары жана калдыктары	миң т	10,4	15,7	4,7	1,7
Баалуу металл кендери жана алардын концентраттары; калдыктары	миң т	4,7	3,5	4,6	2,5
Мунай майлары, чийки мунай	миң т	52,7	29,9	6,1	2,0
Автомобиль бензини	миң т	54,2	37,9	8,7	3,5
Жана башка жеңил дистилляттар	миң т	17,3	12,6	4,9	1,2
Авиакеросин	миң т	215,7	213,1	299,2	156,7
Газойль (дизель отуну)	миң т	75,5	53,4	47,2	20,6
Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)	миң т	37,0	14,4	15,6	2,1
Электр тогу	млн.кв.с	579,9	25,1	977,4	39,3
Башка органикалык эмес заттар	т	1,0	110,4	3,1	250,4
Резина дөңгөлөктөрү	млн. даана	37,5	4,7	10,2	6,9
Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер	млн. кв.м	7,0	2,7	6,5	2,3
Портландцемент	миң т	472,4	47,1	9,0	0,7
Тапталган айнек же жылмакайлатылган айнек	миң кв.м	7 497,5	32,1	552,3	1,6
Чоюн жана болот	миң т	11,0	2,8	3,0	1,1
Алюминий	миң т	4,7	7,2	2,0	1,8
Ар түрдүү баалуулукка жатпаган металлдар	т	254,4	1,5	903,3	4,7
Кол жана маштна менен иштетүүчү инструменттер	миң т	4,9	4,4	4,2	1,8
Ысыгуу лампалары	млн. даана	132,4	21,1	147,3	18,4
Жүк ташуу ү-н авт-дер жана атайын багытка каралган авт-дер	даана	88,0	5,3	105,0	11,8
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	даана	1 274,0	6,7	474,0	2,9
Авт-ль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар			19,8		13,1
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар			98,6		73,1
Пластмассадан жасалган товарларды ташуу же тангактоо үчүн буюмдар			5,7		4,4
Монетардык эмес алтын	т	17,6	463,5	16,3	529,5

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында, "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

2010		2011		өлч. бирдиги	Товарлардын аталыштары
физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.		
1 488,4		1 978,9			Бардыгы болуп
24,9	3,5	41,4	7,7	<i>миң даана</i>	Тирүү малдар
31,7	23,6	24,6	23,4	<i>миң т</i>	Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары
2,3	6,1	1,6	4,8	<i>миң т</i>	Сыр жана быштак
276,3	66,5	299,5	95,1	<i>миң т</i>	Жаңы үзүлгөн, тондурулган же консервацияланган жашылчалар
93,8	33,0	83,9	39,2	<i>миң т</i>	Мөмө-жемиштер, жаңгактар (май алынуучу жаңгактардан тышкары), жаңы жыйналып алынган. ж/а кургат-р
0,9	1,0	—	—	<i>миң т</i>	Маргарин жана кошконмай
12,8	5,5	17,2	8,6	<i>млн. л</i>	Кант кошулган минерал суулары жана алкогольсуз суусундуктар
6,8	21,1	4,4	13,1	<i>миң т</i>	Даяр эмес тамеки; тамеки калдыктары
294,2	0,8	1 166,9	3,6	<i>миң т</i>	Ири мүйүздүү мал терилери жана иштетилбеген булгаары
19,8	27,8	21,2	31,0	<i>миң т</i>	Пахта
103,8	6,3	145,4	12,4	<i>миң т</i>	Металл сыныктары жана кара металлургия калдыктары
8,6	3,9	9,6	8,6	<i>миң т</i>	Баалуулукка жатпаган түстүү металл сыныктары жана калдыктары
0,4	0,9	41,1	17,8	<i>миң т</i>	Баалуу металл кендери жана алардын концентраттары; калдыктары
3,0	1,0	1,7	0,8	<i>миң т</i>	Мунай майлары, чийки мунай
1,8	0,9	10,4	10,1	<i>миң т</i>	Автомобиль бензини
2,9	1,0	0,4	0,1	<i>миң т</i>	Жана башка жеңил дистилляттар
52,4	48,3	66,5	70,3	<i>миң т</i>	Авиакеросин
23,4	10,9	16,6	13,8	<i>миң т</i>	Газойль (дизель отуну)
22,0	4,9	9,9	2,8	<i>миң т</i>	Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)
1 635,8	48,4	2 794,9	80,4	<i>млн.кв.с</i>	Электр тогу
1,9	157,2	3,6	27,6	<i>т</i>	Башка органикалык эмес заттар
8,5	0,8	7,9	10,2	<i>млн. даана</i>	Резина дөңгөлөктөрү
5,1	1,4	17,4	8,1	<i>млн. кв.м</i>	Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер
2,9	0,3	95,1	8,3	<i>миң т</i>	Портландцемент
38,2	0,1	2,8	—	<i>миң кв.м</i>	Тапталган айнек же жылмакайлатылган айнек
17,0	5,5	26,4	17,9	<i>миң т</i>	Чоюн жана болот
2,2	3,6	2,3	2,9	<i>миң т</i>	Алюминий
848,0	6,8	1 343,5	18,3	<i>т</i>	Ар түрдүү баалуулукка жатпаган металлдар
0,6	1,6	1,2	11,5	<i>миң т</i>	Кол жана маштна менен иштетүүчү инструменттер
159,7	19,7	157,4	21,5	<i>млн. даана</i>	Ысыгуу лампалары
68,0	5,4	78,0	22,3	<i>даана</i>	Жүк ташуу ү-н авт-дер жана атайын багытка каралган авт-дер
1 525,0	10,1	1 484,0	10,6	<i>даана</i>	Башка категорияда камтылбаган автомобилдер
	14,5		23,2		Авт-ль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар
	125,6		143,4		Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар
	6,6		8,3		Пластмассадан жасалган товарларды ташуу же тангактоо үчүн буюмдар
17,1	668,3	20,2	1 006,2	<i>т</i>	Монетардык эмес алтын

I.11-таблица: Продукциялардын негизги түрлөрүнүн импорту

Товарлардын аталыштары	өлч. бирдиги	2008		2009	
		физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.
Бардыгы болуп			4 072,4		3 040,2
Эт жана эт азыктары	миң т	50,6	36,2	63,4	44,6
Тартылбаган дан өсүмдүктөрү (полбаны кошо алганда) ж-а угут	миң т	304,0	86,3	341,1	62,7
Күрүч	миң т	44,5	12,3	63,3	23,0
Буудай же угут уну	миң т	111,0	47,1	69,4	22,2
Дан азыктары, ундан же өсүмдүк ж-а жашылча крахмалынан жас. азыктар	миң т	15,1	22,2	13,2	17,9
Мөмө-жемиштер, жаңгактар (май алынуучу жаңгактардан тышкары), жаңы жыйналып алынган. ж/а кургат-р	миң т	61,5	14,8	41,4	18,2
Кант, патока жана бал	миң т	72,4	37,7	82,0	46,4
Кант кошулуп жасалган кондитердик азыктар	миң т	9,7	11,4	12,4	14,2
Кофе, чай, какао жана алар аралаштырып жасалган таттуу азыктар	миң т	21,9	52,5	22,3	55,4
Башка категорияда камтылбаган тамак-аш азыктары	миң т	9,3	14,2	8,1	16,9
Кант кошулган минерал суулары жана алкогольсуз суусундуктар	млн. л	42,2	24,9	33,1	18,8
Угуттан жасалган сыра	л.	31,0	23,5	26,3	17,9
Сигареттер	млрд. даана	3,2	30,8	2,5	26,1
Ийне жалбырактуу дарактын узатасынан кесилген жыгачтары	миң куб.м	187,4	29,2	198,7	29,2
Баалуулукка жатпаган түстүү металл сыныктары жана калдыктары	миң т	7,3	16,4	1,2	0,9
Көмүр, кокс жана брикеттер	миң т	1 053,1	27,9	759,0	24,5
Мунай майлары, чийки мунай	миң т	125,7	71,9	10,8	3,7
Автомобиль бензини	миң т	509,1	334,4	523,3	249,2
Авиакеросин	миң т	505,1	467,5	630,3	303,5
Газойль (дизель отуну)	миң т	194,2	141,4	220,0	91,9
Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)	миң т	41,7	11,0	128,3	24,4
Мунай майлоочу майлары	миң т	15,4	19,9	14,5	19,3
Мунай битуму, мунай коксу жана битум аралашмалары	миң т	21,2	7,7	35,0	11,6
Газ абалындагы жаратылыш газы	млн.куб.м	727,8	105,6	308,5	69,3
Өсүмдүк майлары жана тоң майлар	миң т	20,7	32,0	31,7	32,9
Металл туздары жана органикалык эмес кислоталардын персолу	миң т	35,3	18,8	20,2	14,8
Башка органикалык эмес заттар	миң т	2,1	23,0	5,7	64,4
Сырдоочу жана ийлөөчү заттар; бөбүчү зат	миң т	37,2	20,3	42,4	20,3
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	миң т	4,5	89,4	4,7	78,0
Эфир майлары, резиноиддер жана парфюмдук заттар	миң т	27,6	44,3	34,0	54,1
Жер семирткичтер	миң т	85,2	25,4	86,7	17,4
Баштапкы формадагы пластмассалар	миң т	18,6	26,3	17,3	19,2
Баштапкы эмес формадагы пластмассалар	миң т	10,4	15,2	9,7	15,8
Резина дөңгөлөктөрү	млн. даана	1,3	37,3	1,2	35,5
Тапталган жыгач жана калыбына келтирилген жыгач	миң куб.м	62,1	17,7	71,4	18,7
Кагаз жана картон	миң т	21,7	22,6	23,2	24,2
Башка катег. камт., кагаздан жана картондон жасалган буюмдар	миң т	2,6	9,3	3,0	10,3
Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер	млн. кв.м	243,3	76,3	179,9	50,4
Портландцемент	миң т	178,9	17,1	207,6	20,3
Чоюн жана болот	миң т	155,4	110,5	164,9	101,0
Чоюндан, болоттон же алюминийден жас-н, б. катег. камт. констр-р	миң т	18,0	14,9	14,4	17,1
Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер	миң т	56,0	23,5	5,6	7,9
Слесардык жабдуулар, сейфтер ж-а темир. жас-н майда-барат буюмдар	миң т	11,4	6,0	9,3	6,8
Мех-лык күрөктөр, экскаваторлор өзү жүрүүчү сузгуч жүктөгүчтөр	даана	328,0	21,5	276,0	16,1
Жарандык курулуш ү-н машин-н ж/а жабд-дын б. катег. камт. тетиктери			17,6		20,3
Иргөө, себүү үчүн жер, таш, кен майдалоого каралган машиналар	даана	235,0	16,2	58,0	6,6
Жер катмарын, таштарды, кендерди сорттоо, элөө, майдалоо ж.б. ү-н маш-р			17,1		15,0
Маалым-ды авт-тык түрдө иштеп чыгуучу маш-р ж-а алардын түйүндөрү	миң даана	102,4	13,4	176,0	7,2
Электр линиялык телефон же телеграф аппараттары	миң даана	277,2	65,9	278,4	30,5
Электр байланыш апп-нын ж-а жабд. тетик-ри ж-а аларга тиешелүү буюмдар			15,1		2,2
Турмуш-тиричилик муздаткычтары жана тондургучтары	миң даана	55,2	9,3	34,2	6,5
Жеңил авт-дер ж-а жүк ташууга багытталган транспорт каражаттары	миң даана	2,0	28,4	0,8	14,4
Жүк ташуу ү-н авт-дер ж-а атайын багытка каралган автомобилдер	миң даана	4,1	53,4	1,9	47,7
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	миң даана	93,9	452,4	31,5	140,0
Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер	миң даана	88,9	405,1	27,9	99,8
Автомобиль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар			44,2		36,7
Учуучу аппараттар жана аларга байланыштуу жабдуулар			11,6		14,7
Жыгач эмеректер	миң даана	286,8	13,0	128,3	9,6
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар			150,5		107,6
Бут кийим			63,7		54,0
Басып чыгаруучу материалдар	т	821,6	7,5	1 291,9	11,7
Пластмассадан жасалган товарларды ташуу же тангактоо үчүн буюмдар			6,2		6,5

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде СИФ баасында, "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

2010		2011		өлч. бирдиги	Товарлардын аталыштары
физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи- калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.		
	3 223,1		4 261,2		Бардыгы болуп
99,2	77,3	84,3	72,5	миң т	Эт жана эт азыктары
349,2	62,3	289,9	67,0	миң т	Тартылбаган дан өсүмдүктөрү (полбаны кошо алганда) ж-а угут
23,9	12,4	15,9	8,4	миң т	Күрүч
25,8	7,9	136,6	45,7	миң т	Буудай же угут уну
19,2	23,9	20,1	33,3	миң т	Дан азыктары, ундан же өсүмдүк ж-а жашылча крахмалынан жас. азыктар
47,4	23,5	33,8	21,2	миң т	Мөмө-жемиштер, жаңгактар (май алынуучу жаңгактардан тышкары), жаңы жыйналып алынган. ж/а кургат-р
62,4	47,1	87,4	78,7	миң т	Кант, патока жана бал
9,9	15,1	8,8	17,7	миң т	Кант кошулуп жасалган кондитердик азыктар
21,3	60,5	25,5	82,3	миң т	Кофе, чай, какао жана алар аралаштырып жасалган таттуу азыктар
8,1	17,1	9,7	33,8	миң т	Башка категорияда камтылбаган тамак-аш азыктары
37,2	21,7	44,3	26,3	млн. л	Кант кошулган минерал суулары жана алкогольсуз суусундуктар
20,7	15,3	21,5	17,3	л.	Угуттан жасалган сыра
2,3	25,5	3,7	38,7	млрд. даана	Сигареттер
170,5	26,9	243,0	43,9	миң куб.м	Ийне жалбырактуу дарактын узатасынан кесилген жыгачтары
0,4	1,0	—	—	миң т	Баалуулукка жатпаган түстүү металл сыныктары жана калдыктары
1 160,0	38,8	1 036,4	32,9	миң т	Көмүр, кокс жана брикеттер
14,8	5,2	—	—	миң т	Мунай майлары, чийки мунай
423,8	295,2	558,7	393,6	миң т	Автомобиль бензини
320,9	229,0	117,6	111,4	миң т	Авиакеросин
247,9	148,7	354,1	268,5	миң т	Газойль (дизель отуну)
128,5	37,0	76,4	29,1	миң т	Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)
12,7	17,8	13,9	23,9	миң т	Мунай майлоочу майлары
34,2	15,9	63,4	30,3	миң т	Мунай битуму, мунай коксу жана битум аралашмалары
271,9	57,4	305,1	69,1	млн. куб.м	Газ абалындагы жаратылыш газы
37,7	45,0	34,4	53,7	миң т	Өсүмдүк майлары жана тоң майлар
16,8	14,2	17,5	17,1	миң т	Металл туздары жана органикалык эмес кислоталардын персолу
2,0	20,9	2,0	21,0	миң т	Башка органикалык эмес заттар
32,2	18,4	41,8	23,4	миң т	Сырдоочу жана ийлөөчү заттар; боёчу зат
4,9	97,8	5,6	148,7	миң т	Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)
49,9	64,3	35,0	76,9	миң т	Эфир майлары, резиноиддер жана парфюмдук заттар
148,7	29,4	125,2	42,5	миң т	Жер семирткичтер
19,3	26,2	24,4	41,3	миң т	Баштапкы формадагы пластмассалар
10,3	19,7	12,5	30,9	миң т	Баштапкы эмес формадагы пластмассалар
1,1	42,6	1,6	55,5	млн. даана	Резина дөңгөлөктөрү
71,0	20,3	85,8	29,6	миң куб.м	Тапталган жыгач жана калыбына келтирилген жыгач
22,6	25,4	29,3	36,3	миң т	Кагаз жана картон
3,6	11,3	4,1	15,4	миң т	Башка катег. камт., кагаздан жана картондон жасалган буюмдар
175,7	49,0	251,7	63,3	млн. кв.м	Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер
49,8	5,0	41,1	4,5	миң т	Портландцемент
122,1	93,5	166,5	146,8	миң т	Чоюн жана болот
6,8	11,1	10,0	18,3	миң т	Чоюндан, болоттон же алюминийден жас-н, б. катег. камт. констр-р
12,2	14,9	15,1	26,9	миң т	Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер
4,6	5,8	14,0	17,1	миң т	Слесардык жабдуулар, сейфтер ж-а темир. жас-н майда-барат буюмдар
154,0	24,2	227,0	21,1	даана	Мех-лык күрөктөр, экскаваторлор өзү жүрүүчү сузгуч жүктөгүчтөр
53,0	16,1	84,0	2,4	даана	Жарандык курулуш ү-н машин-н ж/а жабд-дын б. катег. камт. тетиктери
	10,9		6,7		Иргөө, себүү үчүн жер, таш, кен майдалоого каралган машиналар
	10,4	31,74	21,8	миң даана	Жер катмарын, таштарды, кендерди сорттоо, элөө, майдалоо ж.б. ү-н маш-р
230,8	10,4	31,74	21,8	миң даана	Маалым-ды авт-тык түрдө иштеп чыгуучу маш-р ж-а алардын түйүндөрү
1 498,7	51,5	2 099,7	100,4	миң даана	Электр линиялык телефон же телеграф аппараттары
	3,9		11,2		Электр байланыш апп-нын ж-а жабд. тетик-ри ж-а аларга тиешелүү буюмдар
46,3	8,5	77,0	16,9	миң даана	Турмуш-тиричилик муздаткычтары жана тондургучтары
0,9	16,5	1,3	22,1	миң даана	Жеңил авт-дер ж-а жүк ташууга багытталган транспорт каражаттары
1,7	78,3	3,4	92,4	миң даана	Жүк ташуу ү-н авт-дер ж-а атайын багытка каралган автомобилдер
29,3	134,3	59,1	267,3	миң даана	Башка категорияда камтылбаган автомобилдер
26,7	103,4	53,7	214,7	миң даана	Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер
	32,5		33,8		Автомобиль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар
	5,1		35,5		Учуучу аппараттар жана аларга байланыштуу жабдуулар
88,3	10,2	118,5	15,4	миң даана	Жыгач эмеректер
	118,6		184,3		Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар
	39,9		53,3		Бут кийим
698,4	6,5	909,7	15,4	т	Басып чыгаруучу материалдар
	11,6		15,1		Пластмассадан жасалган товарларды ташуу же тангактоо үчүн буюмдар

1.12-таблица: Баанын индекси жана экспорттун физикалык көлөмү

Товарлардын аталышы	2011	2011	2010	Индекстер		
	млн. АКШ	млн. АКШ	млн. АКШ	баа	физ.	наркы
	долл.	долл.	долл.			
	<i>n1211*p1211</i>	<i>n1211*p1210</i>	<i>n1210*p1210</i>	көлөмү		
	A	B	C	A / B	B / C	A / C
Монетардык эмес алтын	1006,2	789,8	668,3	1,274	1,182	1,506
Жашылча-жемиштер	135,9	105,4	101,8	1,290	1,035	1,335
Мунай, мунай заттары жана ушундай эле башка материалдар	101,7	66,5	68,5	1,531	0,970	1,485
Электр тогу	80,4	82,7	48,4	0,973	1,709	1,662
Органикалык эмес химиялык заттар	36,4	268,8	161,4	0,135	1,666	0,225
Пахта	31,0	29,7	27,8	1,043	1,070	1,116
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары	23,4	18,3	23,6	1,277	0,775	0,990
Жүк ташуу ү-н автом-р ж-а атайын багытка каралган автом-р	22,3	6,2	5,4	3,591	1,147	4,119
Ысыгуу лампалары	21,5	19,4	19,7	1,106	0,986	1,091
Блузкалар, кофталар жана кофта-блузкалар	21,4	23,1	28,8	0,928	0,800	0,742
Аялдар ж-а кыздар ү-н трик-н тигилген же ток-н кийим-кечелер	20,0	16,8	13,1	1,192	1,281	1,527
Көйнөктөр	19,1	19,5	15,2	0,980	1,286	1,261
Ар түрдүү баалуулукка жатпаган металлдар	9,2	5,4	6,8	1,711	0,792	1,356
Чоюн жана болот	17,9	8,5	5,5	2,092	1,552	3,246
Баалуу металл кендери жана алардын концентраттары	17,8	108,7	0,9	0,164	116,337	19,090
Шымдар, арчындама шымдар, бриджилер жана чолок шымдар	16,5	16,1	15,6	1,024	1,029	1,054
Даяр эмес тамеки; тамеки калдыктары	13,1	13,5	21,1	0,972	0,642	0,624
Металл сыныктары жана кара металлургия калдыктары	12,4	8,9	6,3	1,399	1,401	1,960
Пальтолор, плащтар жана ушундай эле буюмдар	11,9	10,9	7,0	1,093	1,550	1,695
Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер	11,5	3,1	1,6	3,750	1,891	7,089
Шымдар, арчындама шымдар, бриджилер жана чолок шымдар	10,5	8,9	9,0	1,178	0,987	1,163
Резина дөңгөлөктөрү	10,2	0,8	0,8	13,339	0,931	12,414
Трикотаж же токулган чулки-байпак буюмдары	9,9	8,3	8,1	1,191	1,018	1,213
Кагаз, картон жана алардан жасалган буюмдар	9,2	9,1	5,9	1,014	1,548	1,569
Юбкалар жана юбка-шымдар	9,2	9,5	9,2	0,970	1,031	1,000
Баалуулукка жатп. түстүү металл сыныктары ж-а калдыктары	8,6	4,4	3,9	1,978	1,123	2,222
Кант кошулган минерал суулары ж-а алкогольсуз суусундуктар	8,6	7,4	5,5	1,164	1,336	1,555
Портландцемент, цемент	8,3	8,5	0,3	0,973	32,966	32,090
Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер	8,1	4,7	1,4	1,706	3,414	5,823
Тирүү малдар	7,7	5,9	3,5	1,310	1,658	2,172
Күмүш	6,8	4,0	2,5	1,723	1,611	2,775
Жеңил автом-р ж-а жүк ташууга багытталган трансп. караж-ры	5,6	14,5	1,6	0,385	8,826	3,395
Таш, кум жана шагыл	4,9	5,6	5,8	0,877	0,969	0,850
Сыр жана быштак	4,8	4,3	6,1	1,133	0,698	0,791
Пальтолор, плащтар жана ушундай эле буюмдар	4,8	3,9	1,0	1,225	4,116	5,042
Б. катег. камт-н тамак аш азыктары жана препараттар	4,6	31,4	3,4	0,147	9,278	1,364
Кофе, чай, какао ж-а алар аралаштырып жас-ган таттуу азыктар	4,6	3,0	3,2	1,561	0,936	1,461
Жер семирткичтер	4,2	9,7	0,1	0,436	102,781	44,820
Дан азыктары, ундан же өсүм-к ж/а жашылча крахм. жас-н аз-р	3,9	2,9	2,3	1,353	1,271	1,720
Ири мүйүздүү мал терилери жана иштетилбеген булгаары	3,6	3,1	0,8	1,178	3,966	4,671
Алтындан, күмүштөн ж-а платина металлдарынан зер буюмдары	3,2	0,0	0,5	0,000	0,000	6,844
Ири мүйүздүү малдын бүтүн терилеринен булгаары	3,2	3,6	2,8	0,888	1,299	1,154
Электр линиялык телефон же телеграф аппараттары	3,0	3,3	4,8	0,908	0,691	0,627
Сүттөн алынган май, башка тоң майлар	3,0	2,3	5,2	1,311	0,437	0,573
Алюминий	2,9	3,6	3,6	0,810	1,018	0,825
Курулушка иштетилген таш жана андан жасалган буюмдар	2,9	2,5	1,8	1,172	1,424	1,669
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	2,9	1,7	0,9	1,702	2,013	3,425
Үстү текстиль материалдарынан жасалган жана башка бут кийим	2,9	3,3	1,4	0,895	2,262	2,024
Башка катег. камтылбаган кен болбогондордон алынган буюмдар	2,9	3,1	6,4	0,935	0,482	0,451
Мех-лык күрөктөр, экскаваторлор өзү жүрүүчү сузгуч жүктөгүчтөр	2,7	2,8	1,4	0,971	2,000	1,942
Кант, кант жана бал кошулуп жасалган азыктар	2,7	2,1	2,5	1,254	0,862	1,081
Костюмдар	2,7	2,6	2,4	1,007	1,109	1,116
Эт жана эт азыктары	2,6	1,9	6,2	1,374	0,302	0,415
Башка катег. камтылб. баалуулукка жатп. металлдардан жас. буюмдар	2,6	1,8	2,0	1,417	0,885	1,253
Курткалар жана блейзерлер	2,5	2,3	3,1	1,098	0,730	0,802
Тракторлор	2,5	1,7	0,5	1,453	3,212	4,666
Салмагы 15000 кгдан ашкан самолеттор ж.б. учуучу аппараттар	2,1	1,6	1,2	1,329	1,333	1,772
Көмүр, кокс жана брикеттер	2,1	2,4	0,6	0,901	4,281	3,856
Сырдоочу жана ийлөөчү заттар; боёчу зат	2,1	1,1	1,2	1,915	0,871	1,667
Айнектен суу куйгуч идиштер	2,0	1,7	1,6	1,168	1,114	1,301
Баштапкы формадагы пластмассалар	2,0	0,7	0,4	2,717	1,902	5,167
Жыйынтыгында номенклатура боюнча (млн. АКШ долл.)	1 823,2	1816,9	1 371,3	1,003	1,325	1,330
Жыйынтыгында номенклатура боюнча (жалпы экспорттон %)	92,1%		92,1%			
Бардыгы болуп экспорт	1 978,9		1 488,4			

Эскертүү:

УСКнын FOB баасынын маалыматтарынын негизинде, 2011-жылдын биринчи чейрек үчүн экспорттун алгачкы 61 ири статьясы келтирилген

n - товардын экспортунун физикалык көлөмү

p - товарлардын эсептелинген экспорттук баасы

1.13-таблица: Баанын индекси жана импорттун физикалык көлөмү

Товарлардын аталышы	2011	2011	2010	Индекстер		
	млн. АКШ	млн. АКШ	млн. АКШ	баа	физ.	наркы
	долл.	долл.	долл.			
	n1211*p1211	n1211*p1210	n1210*p1210	көлөмү		
	А	В	С	А/В	В/С	А/С
Мунай, мунай заттары жана ушундай эле башка материалдар	864,2	756,4	752,1	1,143	1,006	1,149
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	148,7	112,6	97,8	1,321	1,151	1,521
Чоюн жана болот	146,8	127,5	93,5	1,151	1,364	1,570
Электр линиялык телефон же телеграф аппараттары	100,4	72,2	51,5	1,390	1,401	1,948
Кант, кант жана бал кошулуп жасалган азыктар	96,4	82,7	62,2	1,165	1,330	1,550
Жүк ташуу үчүн автом-р жана атайын багытка каралган автом-р	92,4	153,4	78,3	0,603	1,959	1,180
Кофе, чай, какао жана алар аралаштырып жасалган таттуу азыктар	82,3	72,5	60,5	1,136	1,197	1,360
Эфир майлары, резинOIDддер жана парфюмдук заттар	76,9	45,2	64,3	1,704	0,702	1,196
Эт жана эт азыктары	72,5	65,7	77,3	1,104	0,849	0,938
Газ абалындагы жаратылыш газы	69,1	64,4	57,4	1,073	1,122	1,204
Тартылбаган дан өсүмдүктөрү (полбаны кошо алганда) жана угут	67,0	51,7	62,3	1,294	0,830	1,074
Органикалык эмес химиялык заттар	45,3	84,2	39,6	0,538	2,123	1,142
Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер	63,3	70,2	49,0	0,902	1,432	1,291
Кагаз, картон жана алардан жасалган буюмдар	63,0	54,4	46,5	1,159	1,169	1,356
Өсүмдүк майлары жана тоң майлар, чийки заттар	58,1	44,2	47,6	1,315	0,929	1,222
Резина дөңгөлөктөрү	55,5	63,8	42,6	0,871	1,498	1,304
Буудай же угут уну	45,7	41,6	7,9	1,100	5,294	5,821
Ийне жалбырактуу дарактын узатасынан кесилген жыгачтары	43,9	38,3	26,9	1,145	1,425	1,632
Башка катег. камтылбаган тамак аш азыктары жана препараттар	43,7	28,8	24,5	1,519	1,173	1,782
Башка катег. камтылб. баалуулукка жатп. металл-дан жас. буюмдар	42,6	41,1	23,6	1,038	1,741	1,807
Жер семирткичтер	42,5	24,8	29,4	1,713	0,842	1,442
Баштапкы формадагы пластмассалар	41,3	33,1	26,2	1,248	1,265	1,579
Жашылча-жемиштер	38,5	28,5	35,0	1,350	0,816	1,101
Таманы же сырты рез-дан же синт-лык матер-дан жас. бут кийим	35,0	36,6	28,8	0,957	1,268	1,213
Алкоголдук ичкиликтер	34,3	27,9	26,6	1,229	1,049	1,289
Дан азыктары, ундан же өсүмдүк ж/а жашылча крахм. жас-н аз-р	33,3	25,0	23,9	1,332	1,047	1,395
Көмүр, кокс жана брикеттер	32,9	34,7	38,8	0,950	0,893	0,849
Баштапкы эмес формадагы пластмассалар	30,9	23,9	19,7	1,295	1,212	1,569
Тапталган жыгач жана калыбына келтирилген жыгач	29,6	24,6	20,3	1,205	1,210	1,458
Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер	26,9	18,4	14,9	1,464	1,233	1,806
Кант кошулган минерал суулары жана алкогольсуз суусундуктар	26,3	25,9	21,7	1,016	1,191	1,211
Сырдоочу жана ийлөөчү заттар; боёчу зат	23,4	23,9	18,4	0,981	1,297	1,272
Жеңил автомоб. ж-а жүк ташууга багытталган трансп. каражаттары	22,1	24,8	16,5	0,891	1,502	1,339
Маалым-ды авт. түрдө иштеп чыгуучу маш-лар ж-а алардын түйүндөрү	21,8	14,2	10,4	1,532	1,375	2,107
Мех-лык күрөктөр, экскаваторлор өзү жүрүүчү сузгуч жүктөгүчтөр	21,1	35,7	24,2	0,593	1,474	0,873
Вертолеттор	20,5	2,5	0,7	8,122	3,500	28,426
Чоюндан, болоттон же алюминийден жасалган, б. к. к. конст-р	18,3	16,3	11,1	1,119	1,467	1,642
Иргөө, себүү үчүн жер, таш, кен майдалоого каралган машиналар	17,6	31,2	35,6	0,564	0,878	0,496
Кофталар, пул-лер ж-а у.э. трик-ж же токулган кийим-кечелер	17,3	16,8	12,6	1,025	1,335	1,368
Шымдар, арчындама шымдар, бриджилер жана чолок шымдар	17,1	16,7	10,9	1,024	1,536	1,572
Турмуш-тиричилик муздаткычтары жана тондургучтары	16,9	14,2	8,5	1,189	1,662	1,977
Медициналык жана фармацевтикалык продуктулар	15,8	13,2	10,8	1,193	1,221	1,457
Башка категорияларда камтылбаган электр бөлүштүргүч жабдуулар	14,2	15,2	11,0	0,936	1,372	1,284
Сырдалган керамика плиткалары	14,2	12,4	10,6	1,141	1,171	1,336
Маргарин жана кошконмай	14,1	11,8	11,5	1,198	1,020	1,222
Жыгач-булалуу плита	13,8	9,9	7,7	1,393	1,279	1,783
Айнектен суу куйгуч идиштер	13,6	10,0	8,6	1,364	1,162	1,586
Башка категорияда камтылбаган электр жылытуу аспаптары	13,4	11,0	6,6	1,220	1,667	2,034
Трикотаж же токулган чулки-байпак буюмдары	13,3	12,9	6,9	1,032	1,875	1,936
Салмагы 15000 кгдан ашкан самолеттор ж.б. учуучу аппараттар	12,7	4,2	2,8	3,024	1,500	4,535
Полго төшөлмөлөр	12,4	10,3	7,4	1,200	1,389	1,667
Палнтолор, плаулар жана ушундай эле буюмдар	12,2	6,2	5,1	1,977	1,203	2,378
Темирден, болоттон ж-а жезден мыктар, гайкалар, чоң бурама-р ж.б.у.с.	11,7	9,7	10,9	1,213	0,886	1,075
Балык, рак сыяктуу моллюск-р, сууда жашоочу омурткасыз жандыктар	11,7	10,1	9,0	1,167	1,118	1,305
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары	11,5	12,2	10,5	0,940	1,161	1,091
Жыйынтыгында номенклатура боюнча (млн. АКШ долл.)	3 030,4	2 719,6	2 319,6	1,154	0,932	1,075
Жыйынтыгында номенклатура боюнча (жалпы импорттон %)	71,1%		72,0%			
Бардыгы болуп импорт	4 261,2		3 223,1			

Эскертүү:

УСКнын FOB баасынын маалыматтарынын негизинде, 2011-жылдын биринчи чейрек үчүн экспорттун алгачкы 55 ири статьясы келтирилген

n - товардын экспортунун физикалык көлөмү

p - товарлардын эсептелинген экспортук баасы

I.14 – I.22-таблицаалар: Өлкөлөр боюнча экспорттолуучу товарлардын негизги түрлөрү

I.14-таблица: Россияга товарлардын экспорту

Өтчөө бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.
Бардыгы болуп	234,6	310,2	185,8	257,8	284,4					
Функционалдык бөлүштүрүү*										
Керектөө товарлары	125,6	188,4	130,2	179,3	176,7					
Чийки заттар	13,7	14,2	10,1	19,8	14,3					
Аралык товарлары	66,7	59,3	28,4	30,5	55,7					
Инвестициялык товарлар	9,4	8,7	3,5	9,3	5,5					
Энергопродукциялары	19,2	39,5	13,6	18,7	32,1					
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	40,9	58,7	45,8	40,1	25,2					
Жаңы үзүлгөн, тойдурулган же консервацияланган жашылчалар	57,9	12,8	71,8	15,1	13,5					
Момо-жөмөштөр, жанагактар (май алынуучу жаңгактардан тышкары), жаңы жыйналып алынгандары жана кургатылгандар	60,1	18,5	120,5	23,4	6,3					
Суусундуктар жана тамекиси	8,1	5,5	6,9	11,6	10,7					
Даяр эмес тамеки; тамеки калдыктары	4,3	5,1	2,4	4,0	10,3					
Оттундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	29,4	23,7	19,9	21,0	31,2					
Пахта	27,4	19,1	17,1	14,4	27,4					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	19,2	39,5	13,6	18,7	32,1					
Авиакеросин	17,5	27,1	18,4	18,7	32,1					
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	0,1	—	—	—					
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прол-р	1,7	5,7	1,3	9,0	4,2					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	36,1	34,4	5,5	7,1	11,7					
Ар түрдүү баалуулукка жатпаган металлдар	—	0,1	0,1	0,1	0,5					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	22,4	24,1	13,9	22,8	22,8					
Ысытуу лампалары	47,8	3,9	49,1	5,9	6,4					
Автомобиль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар	2,6	2,8	1,2	2,4	5,2					
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	434,0	5,4	197,0	856,0	3,4					
Ар кандай даяр буюмдар	76,7	118,6	78,9	127,4	146,5					
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар	70,9	97,5	71,4	124,0	135,6					
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	—	—	—	—					

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банка иштелип чыккан классификация боюнча

I.15-таблица: Казакстанга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ доллар.
Барыгы болуп	204,6	184,1	140,7	181,7	289,7					
Функционалдык бөлүштүрүү*										
Керектөө товарлары	86,5	72,1	59,4	90,2	142,5					
Чийки заттар	10,4	2,0	19,4	16,9	37,7					
Аралык товарлар	70,6	71,1	10,9	19,7	26,1					
Инвестициялык товарлар	10,5	10,5	10,6	5,6	13,8					
Энергопродукциялары	26,5	28,3	40,4	49,2	69,5					
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	45,4	49,1	36,8	65,6	97,1					
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары	20,0	21,3	15,8	22,4	22,6					
Сыр жана бышык	1,9	2,3	6,3	6,0	4,8					
Кант, патока жана бал	13,3	5,4	1,2	0,9	0,7					
Маргарин жана коюкмай	6,0	7,0	6,9	1,0	—					
Жаңы үзүлгөн, тоңдурулган же консервацияланган жашылчалар	1,3	1,7	0,4	16,5	33,7					
Момо-жемиштер, жасажктар (май алынуучу жасажктардан тышкары), жаңы жыйналып алынгандары жана кургатылгандар	0,8	0,5	0,2	8,6	25,4					
Суусундуктар жана тамекиси	2,3	1,6	3,5	8,0	3,2					
Отундан тышкары, азык-түлүк эмес сырьелор	0,3	0,5	0,7	0,5	8,2					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	26,5	28,3	40,4	49,3	69,5					
Электр тогу	1 217,4	19,0	555,3	48,3	68,9					
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	0,1	—	—	—	—					
Хим. заттар, башка катег. кирбеген үшундай эле прод-р	10,1	2,3	19,6	13,1	34,0					
Органикалык эмес химиялык заттар	7,4	0,8	17,9	10,2	27,6					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	73,3	72,2	14,5	22,6	28,6					
Картон каробкалары, кагаз каробкалар, жүктөр, баштыктар	3,2	4,9	3,0	4,2	6,2					
Башка категорияга камтылбаган кен болбогондордон алынган буюмдар	74,2	3,2	14,7	6,4	2,9					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	19,0	19,3	16,4	14,1	31,4					
Жеңил автомобилдер жана жүк ташууга багытталган траисп. каражаттары	51,0	0,1	0,2	0,6	4,8					
Өнөр жайдын конкреттүү тармагына багытталган маш-лар жс-а жсабд-лар	1,2	2,4	0,2	0,1	0,8					
Ысытуу лампалары	38,3	4,7	34,8	3,6	4,0					
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	493,0	0,6	118,0	3,5	6,3					
Ар кандай даяр буюмдар	27,6	10,9	8,7	8,6	17,6					
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар	7,8	0,2	0,4	0,3	6,8					
Пластмассадан жасалган товарларды ташуу же таңгактоо үчүн буюмдар	14,0	4,6	3,7	5,2	6,3					
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана ол-лар										

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын нетизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.16-таблица: Өзбекстанга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ	физик калык көлөм долл.	физик калык көлөм АКШ	наркы млн. долл.	физик калык көлөм АКШ	наркы млн. долл.	физик калык көлөм АКШ	наркы млн. долл.	физик калык көлөм АКШ	наркы млн. долл.	физик калык көлөм АКШ	наркы млн. долл.		
Бардыгы болуп		85,7	232,1		167,6		40,2		124,4						
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары		7,0	9,8		10,7		10,9		11,9						
Чыйки заттар		3,3	4,5		6,3		7,4		7,2						
Аралык товарлары		21,9	17,1		13,9		11,1		52,4						
Инвестициялык товарлар		2,5	6,3		12,7		6,6		34,9						
Энергопродукциялары		51,0	194,5		124,1		4,1		18,0						
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар		2,3	3,1		4,6		4,1		4,7						
Тируу малдар	миң дана	1,3	1,8		0,9		0,4		1,2						
Күрүч	миң т	—	—		2,4		1,3		0,3						
Кофе, чай, какао жана алар аралаштырып жасалган таттуу азыктар	т	0,4	0,4		0,7		1,3		2,0						
Суусундуктар жана тамеки		—	—		—		0,2		—						
Огундан тышкары, азык-түлүк эмес сырьелор		8,3	7,8		7,0		11,3		14,7						
Таш, кум жана шагыл	миң т	1 097,3	3,6		907,8		4,8		1 139,9						
Металл сыныктары жана кара металлургия калдыктары	миң т	56,5	4,3		14,6		77,1		8,0						
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар		51,0	194,5		124,1		4,1		18,0						
Электр тогу		86,8	9,6		—		—		340,0						
Авиакеросин	миң т	51,6	29,4		150,6		114,6		0,6						
Автомобиль бензини	миң т	14,2	8,8		20,9		—		—						
Газойль (дизель отуну)	миң т	1,9	0,9		13,6		14,6		1,4						
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом		—	—		—		—		—						
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р		2,0	0,1		0,5		0,5		6,8						
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры		1,7	8,7		11,2		3,9		40,9						
Резина доңолюктөрү	дана	—	1 191,0		2,7		3 109,0		0,6						
Чоюн жана болот	миң т	1,1	0,3		0,6		0,8		5,7						
Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер	миң т	—	4,5		4,1		0,4		1,0						
Машиналар жана транспорттук жабдуулар		20,3	17,6		19,0		15,0		38,0						
Ысытуу лампалары	млн. дана	4,7	6,6		35,5		40,6		5,6						
Жук ташуу үчүн автомобилдер жана атайын багытка каралган автомобилдер	дана	7,0	0,9		37,0		18,0		20,8						
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	дана	107,0	0,1		14,0		66,0		—						
Ар кандай даяр буюмдар		0,1	0,2		1,2		1,0		1,2						
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар		—	—		—		—		—						

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.17-Таблица: Беларусияга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм	наркы млн. АКШ долл.	
Бардыгы болуп	1,8		5,3	1,8		3,5	1,8		6,4	1,8		7,7			
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>															
Керектөө товарлары	0,4		0,4	0,4		0,3	0,4		1,4	0,4		0,6			
Чийки заттар	0,1		0,3	0,3		0,3	0,3		0,3	0,3		0,1			
Аралык товарлары	1,3		4,5	4,5		2,5	2,4		2,4	2,4		6,9			
Инвестициялык товарлар	—		—	—		0,3	0,3		0,0	0,0		—			
Энергопродукциялары	—		—	—		0,1	0,1		—	—		—			
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,3		0,2	0,2		0,2	0,2		1,4	1,4		0,4			
<i>Жайылча-жемиштер</i>	0,4		0,2	0,2		0,2	0,2		0,6	0,4		0,4			
Суусундуктар жана тамеки	—		—	—		—	—		0,1	—		—			
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	0,1		1,2	1,2		0,7	0,7		1,4	1,4		0,1			
<i>Пахта</i>	—		—	—		—	—		0,9	—		—			
<i>Башка категорияларда камтылбаган сырьелук материалдар</i>	384,0	0,1	894,9	0,2	1 212,0	0,3	1 920,0	0,4	320,0	0,1	—	0,1			
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	—		—	—		0,1	0,1		—	—		—			
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—		—	—		—	—		—	—		—			
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	0,1		0,1	0,1		—	—		0,2	0,1		0,1			
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	—		—	—		—	—		0,2	0,7		0,7			
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	1,3		3,6	3,6		2,4	2,4		3,0	6,3		6,3			
<i>Автомобиль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар</i>	0,8		3,2	3,2		1,9	2,5		2,5	6,1		6,1			
Ар кандай даяр буюмдар	—		0,1	0,1		0,1	0,1		0,1	0,1		0,1			
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—		—	—		—	—		—	—		—			

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында 2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен * Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.18-таблица: Швейцарияга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физик калык көлөм АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.
Бардыгы болуп	226,1	440,5	444,8	387,9	873,6					
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>										
Керектөө товарлары	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Чийки заттар	—	0,9	—	—	—	—	—	—	—	—
Аралык товарлар	226,1	439,5	444,7	387,8	873,4					
Инвестициялык товарлар	—	—	—	0,1	0,0					
Энергопродукциялары	—	—	0,1	—	0,2					
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	—	0,1	—	—	—					
Суусуңдуктар жана тамеки	—	0,8	—	—	—					
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	0,2	—	—	—	—					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	—	—	0,1	—	0,2					
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—	—					
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прол-р	—	—	—	—	—					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	1,1	3,0	1,7	1,5	5,9					
<i>Күмүш</i>	2,6	3,0	1,6	1,5	5,8					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	0,1	—	0,1	—	—					
Ар кандай даяр буюмдар	—	0,1	—	0,1	—					
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	224,7	436,5	443,0	386,3	867,5					
<i>Монетардык эмес алтын</i>	9,9	436,5	443,0	386,3	867,5					

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында 2008-жылдан чейин “алып сатарлардын” соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып “алып сатарлардын” соодасын эске алуу менен * Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.19-таблица: Кытайга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.
Бардыгы болуп		61,9	44,4		19,4	28,3		42,0							
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары		0,7	1,3		0,9	1,2		1,0		0,4	0,8		0,6		0,6
Чыйки заттар		18,8	22,8		7,3	8,4		21,0		7,1	7,1		21,0		—
Аралык товарлар		13,8	11,6		6,4	7,1		3,1		1,3	1,3		3,1		—
Инвестициялык товарлар		21,6	1,5		2,5	4,1		3,4		0,8	0,8		3,4		—
Энергопродукциялары		6,9	7,1		2,3	7,5		1,1		1,5	1,5		1,1		—
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар		0,4	1,0		0,4	0,8		0,3		0,6	0,6		0,3		0,3
Суусундуктар жана тамеки		—	—		0,1	—		0,3		—	—		—		—
Отундан тышкары, азык-түлүк эмес сырьёлор		18,6	18,6		5,4	5,4		17,3		7,1	7,1		17,3		17,3
Металл сыныктары жана кара металлургия калдыктары		5,1	4,3		1,6	1,6		22,2		1,3	1,3		22,2		22,2
Ири мүйүздүү мал терилери жана иштетилбеген булгаары		7,2	9,6		1,2	1,2		292,3		0,8	0,8		102,6		102,6
Ашатылбаган кой-козу терилери (каракүл терилеринен тышкары)		2,8	1,3		0,1	0,1		464,6		0,4	0,4		602,8		602,8
Жүн (топсту кошо алганда)		2,1	1,4		2,0	2,0		1,5		1,5	1,5		2,6		2,6
Базалуу металл кендери жана алардын концентраттары; калдыктары		—	—		—	—		0,3		0,6	0,6		8,5		8,5
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар		6,9	7,3		2,3	2,3		7,5		7,5	7,5		6,4		6,4
Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)		3,3	3,6		5,3	5,3		11,3		2,6	2,6		8,0		8,0
Авиакеросин		3,4	3,2		2,2	2,2		1,9		1,8	1,8		4,0		4,0
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом		—	—		—	—		—		—	—		—		—
Хим. заттар, башка катег. кирбеген үшундай эле прод-р		2,4	9,5		1,5	1,5		0,6		0,6	0,6		1,0		1,0
Органикалык эмес химиялык заттар		2,3	5,0		0,1	0,1		0,4		0,4	0,4		0,6		0,6
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры		10,4	5,9		5,4	5,4		6,9		6,9	6,9		7,1		7,1
Булгаары		6,6	3,6		3,2	3,2		8,5		3,1	3,1		4,0		4,0
Алюминий		2,6	2,1		1,2	1,2		1,4		2,2	2,2		2,5		2,5
Машиналар жана транспорттук жабдуулар		22,7	1,7		3,7	3,7		5,0		5,0	5,0		5,7		5,7
Механикалык күрөктөр, экскаваторлор өзү жүрүүчү сүзгүч жүктөгүчтөр		—	0,1		0,1	0,1		4,0		0,4	0,4		1,0		1,0
Жук ташуу ү-н автомобиль-дер же-а атайын багытка каралган автомобиль-дер		30,0	1,0		0,7	0,7		27,0		1,3	1,3		17,0		17,0
Жүктөөчү-түшүрүүчү жабдуулар жана алардын тетиктери		4,8	0,1		—	—		0,2		0,2	0,2		—		—
Ар кандай даяр буюмдар		0,3	0,3		0,4	0,4		—		—	—		—		—
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар		—	—		—	—		—		—	—		—		—

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.20-Таблица: Түркияга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	
Бардыгы болуп		43,0		44,9		36,7		37,2		54,5					
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>															
Керектөө товарлары		27,8		24,4		23,6		22,4		37,0					
Чйки заттар		1,0		0,4		0,8		0,7		0,7					
Аралык товарлары		5,2		2,9		2,8		5,6		3,8					
Инвестициялык товарлар		0,2		0,3		0,1		0,2		0,7					
Энергопродукциялары		8,7		16,9		9,3		8,3		12,2					
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар		27,3		23,5		23,2		21,9		35,4					
<i>Буурчактар, кургатылгандары</i>	миң т	36,0		11,2		19,7		31,7		47,7					
<i>Жаңгактар, жаңы үзүлдөрдү жана кургатылгандары</i>	миң т	2,5		3,3		1,2		0,3		0,4					
Суусундуктар жана тамеки		—		—		—		—		—					
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор		4,6		2,8		3,3		5,9		3,2					
<i>Пахта</i>	миң т	3,3		1,6		2,7		3,7		1,1					
<i>Башка категорияларда камтылбаган, баалуулукка жетпаган түстүү металл сыныктары жана калдыктары</i>	миң т	—		—		—		1,0		0,7					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар		8,7		16,9		9,3		8,3		12,2					
<i>Авиакеросин</i>	миң т	12,4		15,1		13,4		9,3		12,1					
Малдын майлары жана осүмдүк майлары, мом		—		—		—		—		—					
Хим. заттар, башка катгег. кирбеген ушундай эле прод-р		—		—		—		—		—					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры		1,9		0,8		0,4		0,6		1,0					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар		0,2		0,3		0,1		0,4		0,6					
Ар кандай даяр буюмдар		0,1		0,5		0,3		0,1		0,8					
ЭСТКнын башка катгег. кирбеген тов-р жана оп-лар		—		—		—		—		—					

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.21-таблица: БАЭна товарлардын экспорту

олчоо бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физи-калык көлөм АКШ доллар.	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм АКШ доллар.	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм АКШ доллар.	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм АКШ доллар.	наркы, млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм АКШ доллар.	наркы, млн. АКШ доллар.
Бардыгы болуп	14,4	50,7	101,7	302,2	150,0					
Функционаллык бөлүштүрүү*										
Керектөө товарлары	1,1	1,6	3,0	4,6	4,0					
Чийки заттар	—	—	—	—	0,1					
Аралык товарлары	0,1	27,4	86,9	283,2	138,4					
Инвестициялык товарлар	0,1	2,5	1,7	1,0	0,2					
Энергопродукциялары	13,0	19,1	10,0	13,3	7,2					
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,5	1,4	1,7	1,5	3,5					
Суусундуктар жана тамеки	0,1	0,1	0,1	—	0,1					
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	—	0,1	0,1	0,1	0,1					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.магериалдар	13,0	19,1	10,0	13,3	7,2					
<i>Авиакеросин</i>	18,3	19,1	14,4	14,8	7,2					
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—	—					
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	—	—	—	—	0,1					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	—	0,4	0,3	1,0	1,0					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	0,1	2,6	2,9	4,0	0,3					
Ар кандай даяр буюмдар	0,6	0,2	0,2	0,1	0,4					
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	26,9	86,5	282,0	137,3					
<i>Монетардык эмес алтын</i>	—	26,9	2,8	7,7	3,1					

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.22-таблица: Афганистанга товарлардын экспорту

өлчөө бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физик калык көлөм АКШ долл.	нарык, млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	нарык, млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	нарык, млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	нарык, млн. АКШ долл.	физик калык көлөм АКШ долл.	нарык, млн. АКШ долл.
Бардыгы болуп	118,4		45,9		18,8		9,0		23,5	
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>										
Керектөө товарлары	1,0		0,6		1,0		0,5		0,8	
Чийки заттар	—		—		—		—		0,1	
Аралык товарлары	2,1		1,8		0,5		0,8		1,3	
Инвестициялык товарлар	0,9		0,9		0,4		0,3		0,3	
Энергопродукциялары	114,3		42,7		16,9		7,4		21,0	
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,9		0,6		1,0		0,3		—	
Суусундуктар жана тамеки	—		—		—		—		0,3	
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	0,4		0,2		—		—		0,2	
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	114,3		42,7		16,9		7,4		21,0	
<i>Автомобиль бензини</i>	37,7		18,5		32,6		8,7		3,5	
<i>Авиакеросин</i>	46,8		26,3		0,1		0,7		0,5	
<i>Газойль (дизель отуну)</i>	145,6		67,5		30,8		19,8		31,3	
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—		—		—		—		—	
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прот-р	—		—		—		—		0,1	
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	1,2		1,3		0,1		0,3		0,7	
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	1,5		1,2		0,8		0,8		0,6	
Ар кандай даяр буюмдар	—		—		—		—		—	
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана ол-лар	—		—		—		—		—	

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

И.23 – I.34 Таблицалар: Өлкөлөр боюнча импорттолуучу товарлардын негизги түрлөрү

I.23-таблица: Россиядан товарлардын импорту

Өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ доллар.	
Бардыгы болуп	978,8		1 492,2		1 090,4		1 083,9		1 429,6						
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары	139,3		196,3		178,2		208,3		293,1						
Чийки заттар	19,3		34,5		31,2		7,8		11,8						
Аралык товарлары	172,8		205,0		190,7		185,5		269,4						
Инвестициялык товарлар	82,6		55,2		48,8		36,2		48,3						
Энергопродукциялары	564,7		1 001,2		641,5		646,1		807,0						
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	55,5		78,9		84,8		84,0		138,2						
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары	4,9		6,8		6,0		6,5		7,5						
Дан азыктары, ундан жасалган жана жашылча крахмалынан жасалган азыктар	6,3		8,9		7,9		8,6		11,7						
Буудай жас узут унду	1,2		10,7		4,9		3,7		27,0						
Балык, рак сыяктуу моллюскалар, сууда жашоочу омурткасыз жсандыктар	1,9		3,0		3,4		2,7		4,2						
Шоколад жана какао концентраты жасалган башка тамак-аш азыктары	19,9		26,8		26,3		26,4		36,7						
Маргарин жана кокосмай	4,9		5,2		3,3		4,5		5,3						
Сууундуктар жана тамеки	21,8		35,9		27,8		26,3		34,7						
Уууттан жасалган сыра	23,5		22,4		23,3		17,9		14,5						
Каптан коюлган минерал суулары жана алкоолсуз суусундуктар	3,1		4,7		4,0		3,8		4,2						
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	36,1		39,3		40,6		33,8		52,2						
Ийне жалбырактуу дарактын узатасынан кесилген жыгачтары	22,5		29,1		29,1		25,9		43,8						
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	167,6		1 001,2		641,5		646,0		806,5						
Мунай майлары, чийки мунай	78,1		71,0		3,6		5,2		—						
Автомобиль белгиси	400,4		314,7		242,4		271,6		393,3						
Газойль (дизель отуну)	194,7		127,5		73,5		188,6		257,9						
Авиакеросин	406,8		465,3		302,5		228,5		107,3						
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	6,0		19,5		18,8		21,9		26,7						
Өсүмдүк майлары жана тоң майлар	6,9		19,5		18,2		21,8		26,6						
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прот-р	66,6		75,4		71,3		75,1		106,7						
Органикалык эмес химиялык заттар	11,0		12,3		3,0		3,5		5,7						
Медициналык жана фармацевтикалык продуктулар	16,3		15,7		15,9		19,3		23,4						
Эфир майлары, резинодер жана парфюмдук заттар	17,5		22,3		23,6		25,1		29,2						
Сырдоочу жана ийлоочу заттар; бооочу зат	5,5		7,9		8,5		8,0		8,8						
Жер семирткичтер															
Материалдын түрү б'ча классиф. өнөр жай тов-ры	103,3		126,2		120,8		120,2		181,9						
Резина доңголоктору	304,7		16,9		12,7		154,0		13,0						
Таштан жасылча жана калыбына келтирилген жыгач	24,7		8,2		10,0		32,2		12,4						
Чопон жана болот	35,9		39,8		42,5		55,5		66,0						
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	103,9		92,7		65,5		55,5		61,0						
1 000 вольттен жогорку кубаттуулуктагы электр чыгжырлардын туташтыруу жана ажыратуу эсе коргоо үчүн электр аспаптары	0,6		0,6		2,3		4,6		0,7						
Жеңил автомобильдер жана жүк ташууга багытталган транспорт каражаттары	1 309,0		7,7		3,0		313,0		6,7						
Жүк ташуу үчүн автомобильдер жана атайын багытка каралган автомобильдер	321,0		9,8		6,4		89,0		7,2						
Башка категорияда камтылбаган автомобильдер	87,0		8,5		1,7		176,0		2,5						
Темир жол транспорт каражаттары	15,3		5,0		3,3		1,3		2,0						
Ар кандай даяр буюмдар	19,4		23,1		19,4		21,0		21,6						
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	0,5		—		—		—		0,2						

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында 2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана коюмча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен * Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

1.24-таблица: Казакстандан товарлардын импорту

олчоо бирдиги	2007		2008		2009		2010		2011	
	физи-калык көлөм	наркы-млн АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн АКШ долл.
Бардыгы болуп	312,4	376,6	339,9	385,6	411,4					
Функционалдык бөлүштүрүү*										
Керектөө товарлары	85,0	121,1	84,8	100,0	137,6					
Чыйки заттар	93,8	126,4	138,9	93,9	104,6					
Аралык товарлары	44,6	56,5	39,6	45,8	71,0					
Инвестициялык товарлар	3,8	4,8	2,1	2,9	6,1					
Энергопродукциялары	85,1	67,6	74,5	143,1	92,2					
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча										
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	107,1	157,1	104,4	107,6	139,6					
Кант, патока жана бал	24,8	15,4	4,3	4,0	1,6					
Жана башка тартылбаган буудай (полбаны кошо алганда) жана унут	347,1	288,0	59,7	345,8	287,8					
Буудай же унут уну	52,4	40,1	58,0	20,8	33,3					
Суусундуктар жана тамеки	31,5	36,8	30,7	37,0	45,4					
Башка категорияда камтылбаган алкогольсүз ичимдиктер	6,6	14,2	10,8	13,2	14,8					
Сигареттер	20,2	1,8	1,6	1,7	2,6					
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	27,5	36,4	8,0	12,5	19,9					
Таш, күм жана шагыл	1 807,6	8,3	2 276,0	3,2	240,8					
Асбест	14,3	3,7	0,1	6,2	6,3					
Башка катег. камтылб., баалуу-ка жатп. түст. металл сыны-ры ж-а кал-ры	5,3	10,6	1,2	0,4	4,4					
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	85,2	67,6	74,5	143,1	92,2					
Автомобиль бензини	33,7	19,8	6,7	38,0	0,3					
Газоиль (дизель отуну)	92,7	40,0	13,6	55,1	8,9					
Башка категорияда камтылбаган мунай отуну (мазут)	36,0	9,0	21,3	37,0	22,2					
Агломерирленбеген көмүр	728,4	13,8	679,4	1 089,9	32,5					
Газ абалындагы жаратылыш газы	—	—	46,1	9,6	20,5					
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	7,3	4,6	7,0	11,3	8,0					
Өсүмдүк майлары жана тоң майлар	5,8	5,7	5,7	10,9	7,6					
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле пролд-р	19,5	38,6	82,8	36,2	45,8					
Органикалык эмес химиялык заттар	6,5	24,7	66,4	22,3	22,8					
Самын, жуучу жана жылытатуучу препараттар	0,6	0,4	0,3	0,3	1,8					
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	0,2	3,1	0,2	0,1	2,5					
Пластматтер, бооктор, лактар жана ушундай эле материалдар	22,5	7,0	26,8	20,6	7,0					
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	26,0	26,5	26,2	32,2	48,7					
Аломиний	1,5	5,3	0,3	0,9	0,3					
Чоюн жана болот	11,1	9,7	13,9	17,2	28,5					
Кагаз, картон жана алардан жасалган буюмдар	5,7	4,3	2,7	2,6	2,8					
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	5,3	6,3	2,9	3,2	6,1					
Ар кандай даяр буюмдар	3,0	2,5	3,2	2,3	5,2					
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	0,1	0,3	0,1	0,5					

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында 2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен * Улуттук банка иштелип чыккан классификация боюнча

I.25-таблица: Өзбекстандан товарлардын импорту

олчоо бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ долл.	
Бардыгы болуп	120,9		160,1		111,7		93,8		84,3						
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары	3,6		4,1		4,1		7,3		7,9						
Чийки заттар	3,7		0,2		0,7		0,4		0,7						
Аралык товарлары	33,4		38,4		33,5		31,3		26,1						
Инвестициялык товарлар	0,1		3,0		1,0		2,9		0,6						
Энергопродукциялары	80,1		114,3		72,4		52,0		48,9						
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	2,1		1,3		0,3		0,9		0,6						
Суусундуктар жана тамеки	0,6		0,7		0,8		2,8		1,0						
Огундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	1,2		1,1		1,0		1,6		0,4						
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	80,1		114,3		72,4		52,0		48,9						
<i>Газ абалындагы жаратылыш газы</i>	75,2		105,6		61,5		47,8		48,6						
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	1,7		—		—		—		—						
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле пролд-р	20,4		21,8		12,0		25,6		18,7						
<i>Жер семирткичтер</i>	141,3		20,3		8,8		22,4		15,7						
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	13,3		15,9		21,3		5,4		9,7						
<i>Портландцемент, цемент</i>	10,3		12,5		17,9		10,2		—						
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	1,4		4,5		2,6		3,7		1,6						
Ар кандай даяр буюмдар	0,1		0,4		1,2		1,9		3,5						
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—		—		—		—		—						

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.26-таблица: Украинадан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007				2008				2009				2010				2011			
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ		
Бардыгы болуп		79,5		94,1		89,3		81,5		124,9										
Функционалдык бөлүштүрүү*																				
Керектөө товарлары		39,7		61,2		63,3		62,3		91,6										
Чийки заттар		0,9		1,2		0,1		0,1		0,1										
Аралык товарлар		28,4		23,6		19,9		11,7		18,7										
Инвестициялык товарлар		10,3		7,8		5,8		7,3		14,3										
Энергопродукциялары		0,2		0,3		0,3		0,2		0,2										
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча																				
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар		24,5		37,1		43,0		38,2		54,5										
Майдан жана сырдан тышкары, сүт, каймак, сүт азыктары		2,1		3,0		2,9		1,4		1,7										
Дан азыктары, ундан же өсүмдүк ж-а жашылча крахм. жас. азыктар		4,9		8,7		4,7		6,7		9,6										
Момо-жемиш жана жашылча иреси (жүзүм ирешин кошпо алаганда)		3,1		3,4		2,6		0,9		0,7										
Кани, патока жана бал		2,5		0,9		14,8		0,5		0,3										
Шоколад жана какао кошулуп жасалган башка тамак-аш азыктары		7,7		12,9		6,8		6,5		15,9										
Суусундуктар жана тамеки		5,3		7,0		4,2		5,4		6,7										
Башка категорияда камтылбаган алкогольсүз ичимдиктер		3,8		5,4		3,9		6,9		4,4										
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор		—		0,1		—		0,4		0,7										
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.магериалдар		0,2		0,3		0,3		0,2		0,2										
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом		1,7		6,2		7,4		9,2		15,6										
Өсүмдүк майлары жана тоң майлар		1,7		4,0		7,5		7,4		9,2										
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р		6,6		6,8		5,4		5,0		7,3										
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошпо алганда)		3,0		3,0		2,3		2,2		3,0										
Эфир майлары, резиниддер жана парфюмдүк заттар		1,1		1,4		0,9		0,7		0,9										
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай товары		27,3		19,4		18,3		10,9		17,9										
Резина доңгөлөктөрү		5,0		1,4		1,7		0,9		1,4										
Тапталган жыгач жана калыбына келтирилген жыгач		0,9		0,5		0,7		1,8		3,8										
Кагаз жана картон		0,9		5,68,8		1,5		1,4		4,6										
Чоюн жана болот		16,2		10,0		3,3		2,0		2,1										
Чоюндан, болоттон же алом-ден жас., башка катег. камтылб. констр-лар		—		216,8		5,0		73,8		0,1										
Машиналар жана транспорттук жабдуулар		10,5		9,7		7,1		9,1		15,3										
Судалык деррик-крандар, крандар, транспортторлор		—		1,0		—		—		5,8										
Трансформаторлор, электрдик		0,8		1,0		0,3		1,9		0,1										
Электрораккүмүлаторлор		4,4		3,6		30,2		48,1		2,3										
Ар кандай даяр буюмдар		3,3		7,5		3,6		3,1		6,6										
Жыгач эмеректер		—		—		—		—		2,9										
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар																				

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.27-таблица: Беларусиядан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	
Бардыгы болуп	23,8		42,5	74,0		53,4	109,5								
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары	12,1		26,9	40,0		36,9	62,0								
Чыйки заттар	0,1		—	0,3		1,1	1,2								
Аралык товарлары	8,5		10,2	12,4		10,1	20,4								
Инвестициялык товарлар	3,1		5,4	21,4		5,3	26,0								
Энергопродукциялары	—		—	—		—	—								
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	8,6		22,4	33,8		32,0	54,6								
Ак кайт, рафинирленген кайт жана сахароза	7,8	17,0	18,7	34,7		31,6	53,0								
Суусундуктар жана тамеки	—	—	0,1	—		0,1	—								
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	0,9	—	0,7	—		0,7	1,6								
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	—	—	—	—		—	—								
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—		—	—								
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	1,4	—	1,3	—		0,1	0,2								
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	1,0	106,1	1,1	103,3		1,1	1,7								
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	7,5	—	9,3	—		11,4	16,8								
Резина доңголоктору	3,4	5,5	4,2	4,4		7,3	9,1								
Тапталган жыгач жана калыбына келтирилген жыгач	1,1	5,1	1,6	6,2		1,4	2,4								
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	4,0	—	6,5	—		23,9	31,5								
Тракторлор	1,3	71,0	1,9	99,0		5,1	4,1								
Автомобилдер	0,2	—	1,8	—		15,1	20,2								
Жүк ташуу ү-н авт-дер ж-а атайын багытка каралган авт-дер	4,0	—	1,3	6,0		11,0	17,7								
Ар кандай даяр буюмдар	1,4	—	2,3	—		2,4	2,2								
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	—	—	—		—	—								

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

І.28-таблица: Кытайдан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007				2008				2009				2010				2011			
	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм	наркы-млн. АКШ долл.		
Бардыгы болуп		355,6		728,2		623,6		666,3		923,5										
Функционалдык бөлүштүрүү*																				
Керектөө товарлары		98,3		299,1		270,3		293,6		405,4										
Чийки заттар		2,6		4,9		2,5		3,5		4,7										
Аралык товарлар		121,3		228,3		204,7		198,1		294,9										
Инвестициялык товарлар		131,6		194,8		145,2		170,4		210,8										
Энергодукциялары		1,8		1,0		1,0		0,7		7,8										
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча																				
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар		32,9		40,7		49,4		49,8		41,9										
Эт жана эт азыктары	миң т	11,4		14,6		16,2		23,4		19,3										
Күрүч	миң т	32,3		44,4		59,3		5,8		3,8										
Момо-жем-тер, жаңгактар жаңы жыйналып алын-гы жана кургатыл-дар	миң т	63,3		52,3		30,6		15,5		9,8										
Суусудуктар жана тамеки		1,4		1,4		1,0		1,9		2,3										
Огундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор		1,0		1,6		1,2		1,7		2,5										
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар		1,8		1,0		1,0		0,7		7,8										
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом		0,1		0,8		0,3		0,5		1,1										
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р		25,0		29,6		37,2		47,6		58,5										
Органикалык эмес химиялык заттар		9,0		11,1		11,8		11,5		11,9										
Эфир майлары, резиноддер жана парфюмдүк заттар	миң т	1,3		2,1		1,3		5,5		9,2										
Баштапкы формадагы пластмассалар	миң т	3,0		2,4		2,3		3,4		6,3										
Баштапкы эмес формадагы пластмассалар	миң т	2,7		5,5		3,8		4,4		9,9										
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры		115,1		230,2		190,8		175,9		273,1										
Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер	млн. кв.м	78,3		237,5		72,9		174,2		58,9										
Сырданга керамика плиткалары	млн. кв.м	1 794,3		2 414,0		7,8		1 646,5		6,6										
Чоюн жана болот	миң т	43,3		89,9		42,2		57,0		45,7										
Кол жана машина менен иштетүүчү инструменттер	миң т	67,1		55,6		20,0		5,4		17,7										
Машиналар жана транспорттук жабдуулар		128,2		204,2		156,2		208,5		267,5										
Жарандык курулуш үчүн машиналар жана жабдуулар		14,4		23,6		23,4		24,2		22,0										
Маалым-ды авт-тык түрдө иштеп чыгуучу маш-лар ж-а алардын түйүндөрү	миң даана	114,9		92,2		2,5		165,8		13,5										
Электрбайланыш жана үн жасалдыруу үчүн аппараттар жана жабдуулар		48,8		50,1		28,3		45,0		105,1										
Электр линиялык телефон ж-е телеграф аппараттары	миң даана	8,7		59,5		28,9		125,3		86,5										
Жүк ташуу ү-н авт-дер ж-а атайын багытка каралган авт-дер	даана	304,0		738,0		23,2		293,0		16,3										
Ар кандай даяр буюмдар		50,1		216,8		186,7		179,3		268,7										
Үй эмеректери ж-а алардын текстилери; иейиштер, матрацтар, алар ү-н такамчыктар		12,4		11,0		6,7		7,4		12,7										
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар		6,5		118,0		89,1		97,8		40,3										
Бут кийим		5,3		55,0		46,2		31,3		—										
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар		—		1,8		—		0,4		—										

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.29-таблица: АКШдан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007				2008				2009				2010				2011			
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ		
Бардыгы болуп	95,8		119,8		101,6		191,3		210,3											
Функционалдык бөлүштүрүү*																				
Керектөө товарлары	43,4		75,7		48,1		68,9		99,9											
Чыйкы заттар	—		0,8		0,8		0,5		0,3											
Аралык товарлар	14,3		14,3		16,4		34,2		31,3											
Инвестициялык товарлар	37,8		28,5		35,7		87,4		78,4											
Энергопродукциялары	0,3		0,3		0,6		0,2		0,4											
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>																				
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	11,7		22,5		28,8		49,5		46,2											
Эт жана эт азыктары	17,6		20,6		27,4		48,9		45,0											
Суусундуктар жана тамеки	0,1		0,1		0,5		0,1		0,2											
Отундан тышкары, азык-тулк эмес сыйрелор	1,7		2,2		1,3		1,2		1,7											
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	0,3		0,3		0,6		0,2		0,4											
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—		—		0,3		—		0,4											
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	26,5		30,9		7,5		9,0		30,1											
Медикаменттер (ветеринардык медицинаменттерди кошо алганда)	22,3		26,5		5,8		28,3		23,9											
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	4,0		3,1		2,7		10,9		7,0											
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	37,0		54,1		48,8		112,4		110,7											
Жарандык курулуш үчүн машиналар жана жабдуулар	3,3		1,8		5,7		14,2		10,9											
Электрбайланыш ж-а үн жаздыруу ү-н аппаратуралар ж-а жабдуулар	6,1		3,5		4,7		1,1		1,9											
Жеңил авт-дер ж-а жүк ташууга багытталган трансп. каражаттары	2,0		2,2		0,7		0,9		0,9											
Жүк ташуу ү-н авт-дер ж-а атайын багытка каралган авт-дер	6,0		4,2		4,0		16,0		36,7											
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	131,0		18,4		4,4		250,0		14,0											
Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер	130,0		17,8		3,4		1219,0		12,9											
Авт-ль тетиктери ж-а ага тиешелүү буюмдар (722, 781, 782 ж-а 783-тон)	5,0		4,0		2,8		11,0		6,5											
Учуучу аппараттар жана аларга байланыштуу жабдуулар	0,7		4,7		6,6		0,3		12,5											
Ар кандай даяр буюмдар	14,5		6,5		11,1		8,0		13,6											
Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар	0,6		1,3		1,8		1,1		0,9											
Башка катег. камтылб. илимий ж-а контролдук аспаптары ж-а атт-ры	11,2		2,9		3,7		2,9		3,5											
Басып чыгаруучу материалдар	0,0		0,2		2,8		2,4		6,6											
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—		—		—		—		—											

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында 2008-жылдан чейин “алып сатарлардын” соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып “алып сатарлардын” соодасын эске алуу менен * Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.30-Таблица: Германиядан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007				2008				2009				2010				10 I ж/ж			
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ		
Бардыгы болуп	54,2	335,9	100,7	88,6	144,6															
Функционалдык бөлүштүрүү*																				
Керектөө товарлары	9,9	265,9	47,2	40,8	65,1															
Чийки заттар	4,1	8,9	1,0	1,6	1,0															
Аралык товарлары	15,3	22,1	14,6	14,8	23,4															
Инвестициялык товарлар	23,6	37,6	36,1	29,8	52,6															
Энергопродукциялары	1,2	1,4	1,8	1,6	2,5															
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча																				
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,7	0,7	1,4	2,5	2,2															
Суусундуктар жана тамеки	0,3	0,8	1,6	1,2	1,0															
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6															
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	1,2	1,4	1,8	1,6	2,5															
Мунай майлары жана мунай заттары (чийкисинен тышкары)	1,2	1,4	1,7	1,6	2,5															
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—	0,2															
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прол-р	14,0	21,6	15,1	13,5	20,4															
Кремий	3,8	8,2	—	—	—															
Парфюм-дик, космет-тык ж-а тузаткычтар (самындан тышкары)	1,8	2,8	3,4	2,6	3,7															
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	2,9	4,9	6,4	6,1	9,9															
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай товар-ы	7,3	10,0	7,3	6,8	13,0															
Кагаз жана картон	0,6	1,4	1,5	1,5	1,6															
Резина доңголоттору	3,5	4,9	2,3	2,3	4,7															
Башка категорияга камтылбаган металлдан жасалган буюмдар	0,8	1,7	1,1	0,7	3,4															
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	27,2	29,0	68,8	55,7	97,9															
Басып чыгаруучу ж-а брошюралоочу машиналар; алардын тетиктери	3,6	2,0	0,5	0,4	0,3															
Сууктук насостору жана көтөргүчтөрү	1,6	2,8	1,2	1,1	1,7															
Башка категорияда камтылбаган автомобилдер	1,8	8,8	41,0	36,4	67,5															
Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер	527,0	242,9	28,9	5,8	42,8															
Ар кандай даяр буюмдар	3,0	6,1	4,3	6,8	6,7															
Башка катег. камтылб. илимий ж-а контролдук аспаптары ж-а аспап-ры	1,2	1,6	1,5	4,7	3,8															
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	—	—	—	—															

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын нетизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

І.31-таблица: Түркиядан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.	физи-калык көлөм АКШ долл.	наркы, млн. АКШ долл.		
Бардыгы болуп	50,9		91,1	72,8		84,7		117,1							
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары	21,4		46,8	45,0		44,3		68,1							
Чийки заттар	0,7		0,8	0,8		2,5		1,2							
Аралык товарлар	14,7		26,4	16,6		24,0		35,0							
Инвестициялык товарлар	14,0		17,0	10,1		13,6		10,7							
Энергопродукциялары	0,1		0,1	0,2		0,2		2,2							
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар															
<i>Кофе, чай, какао ж-а алар аралаштырып жас. таттуу азыктар</i>			6,3	7,5		6,3		10,6							
<i>Кант, кант жана ба кошулуп жасалган азыктар</i>			2,5	3,8		2,3		3,7							
<i>Дан өсүмдүктөрү жана алардан жасалган продуктулар</i>			1,8	3,7		1,3		3,0							
<i>Суусундуктар жана тамеки</i>			0,7	2,0		0,8		0,7							
<i>Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор</i>			—	0,2		0,1		0,1							
<i>Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар</i>			0,4	0,2		0,1		0,2							
<i>Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом</i>			0,1	0,1		0,2		2,2							
<i>Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р</i>			0,3	0,5		0,8		0,1							
<i>Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)</i>			7,3	11,6		16,4		24,2							
<i>Самын, жуучу жана жылытыруучу аппараттар</i>			18,4	2,5		93,7		4,5							
<i>Баштапкы эмес формадагы пластмасса</i>			2,1	2,3		2,5		3,8							
<i>Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры</i>			2,5	3,2		2,9		4,2							
<i>Башка категорияга камтылбаган металлдан жасалган буюмдар</i>			11,3	16,1		13,6		24,8							
<i>Полго төшөлмөлөр</i>			2,9	2,4		2,7		3,9							
<i>Жасалма текстиль материалдарынан токулган кездемелер</i>			5,2	4,5		3,6		5,8							
<i>Кагаз, картон жана алардан жасалган буюмдар</i>			0,5	1,5		3,1		3,8							
<i>Машиналар жана транспорттук жабдуулар</i>			1,5	1,4		1,2		4,1							
<i>Коңкреттүү тармактарга атайын багытталган машиналар</i>			19,7	24,8		16,5		23,6							
<i>Электр машиналар, аппараттар жана аспаптар, алардын тетиктери</i>			7,9	9,5		5,3		3,0							
<i>Ар кандай даяр буюмдар</i>			4,9	6,6		5,5		12,4							
<i>Үй эмеректери жана алардын тетиктери; иайиштер, матрацтар, алар үчүн таканчыктар</i>			5,4	24,0		18,7		31,2							
<i>Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар</i>			1,4	1,4		1,4		1,5							
<i>Башка категорияга камтылбаган пластмассадан жасалган буюмдар</i>			0,6	16,3		10,7		17,1							
<i>ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар</i>			1,4	1,8		1,6		2,5							
<i>Эскертүү:</i>			—	6,1		—		0,1							
УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында															
2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган															
2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен															
* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча															

1.32-таблица: Япониядан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	наркы млн. АКШ долл.	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	физи-калым көлөм	наркы млн. АКШ долл.	
Бардыгы болуп	17,9	130,4	66,0	86,7	164,5	136,5	0,0	7,4	20,6	—	—	—	—	—	
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>															
Керектөө товарлары	8,1	111,7	52,5	66,7	136,5	0,0	7,4	20,6	—	—	—	—	—	—	
Чыйки заттар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Аралык товарлары	3,5	3,6	4,8	7,9	7,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Инвестициялык товарлар	6,3	15,1	8,7	12,1	20,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Энергопродукциялары	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Суусундуктар жана тамеки	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьелор	—	—	—	0,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прол-р	0,3	0,4	0,3	0,2	0,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	1,9	2,8	4,0	6,9	6,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<i>Резина доңгөлөктөрү</i>	23,7	2,7	3,9	61,0	6,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	15,3	126,8	61,4	78,7	157,1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<i>Жеңил автомобилдер ж-а жүк ташууга багытталган транспорт каражаттары</i>	42,0	12,1	5,8	198,0	5,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
<i>Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер</i>	5 937,0	106,7	50,9	16 345,0	64,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ар кандай даяр буюмдар	0,4	0,5	0,3	0,7	0,8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

1.33-таблица: Корея Республикасынан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.
Бардыгы болуп	39,1		83,2				51,2		49,5			63,2			
<u>Функционалдык бөлүштүрүү*</u>															
Керектөө товарлары	8,2		40,9				21,3		12,9			18,8			
Чыйки заттар	0,5		0,1				—		—			—			
Аралык товарлары	22,4		26,1				18,0		21,4			28,1			
Инвестициялык товарлар	7,8		15,8				11,4		15,0			15,9			
Энергопродукциялары	0,2		0,3				0,5		0,3			0,4			
<u>ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча</u>															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,6		0,8				0,9		0,7			1,3			
Суусундуктар жана тамеки	4,6		5,5				3,5		2,0			3,6			
<i>Сigaretтер</i>	4,6	1 082,1	5,5	1 050,8			3,3	272,0	1,9	595,9		3,6			
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	0,6		0,1				0,1		0,2			0,2			
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э.материалдар	0,2		0,3				0,5		0,3			0,4			
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—		—				—		—			0,0			
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	17,6		15,5				8,1		14,7			22,5			
<i>Баштапкы формадагы пластмассалар</i>	16,1	11,8	14,1	9,4			7,7	10,0	13,2			21,8			
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	2,9		8,2				7,0		5,4			4,5			
<i>Резина доңгөлөктөрү</i>	1,7	109,0	1,4	120,7			0,8	103,9	0,6	53,6		1,5			
<i>Чоюндан, болоттон эсе алюминийден жасалган, башка категорияга камтылбаган конструкциялар</i>	0,4	615,8	2,4	726,2			2,2	577,6	0,5	16,2		0,1			
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	12,2		48,5				29,2		23,7			29,1			
<i>Электр линиялык телефон эсе телеграф аппараттары</i>	0,1		2,2	188,8			1,0	28,6	1,2	38,3		0,6			
<i>Жеңил автомобилдер</i>	39,0		0,6	43,0			0,5	76,0	1,0	60,0		1,0			
<i>Жүк ташуу ү-н авт-дер эс-а атайын багытка каралган автомобилдер</i>	11,0		5,9	2,8			5,1	1,2	4,7			9,0			
<i>Мурда пайдаланууда болгон жеңил автомобилдер</i>	94,0		27,5	8,0			13,5	2,9	5,8			10,3			
Ар кандай даяр буюмдар	0,4		4,4				2,1		2,5			1,5			
<i>Кийим-кечелер жана аларга тиешелүү буюмдар</i>	0,1		3,5				0,3		0,5			0,3			
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—		—				—		—			—			

Эскертүү:

УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОБ баасында 2008-жылдан чейин “алып сатарлардын” соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган 2008-жылдан тартып “алып сатарлардын” соодасын эске алуу менен * Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

I.34-таблица: Нидерланддан товарлардын импорту

өлчөө бирдиги	2007			2008			2009			2010			2011		
	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.	физи-калык көлөм	наркы, млн. АКШ	долл.
Бардыгы болуп	36,4	41,8	49,5	41,8	49,5	25,7	40,9								
Функционалдык бөлүштүрүү*															
Керектөө товарлары	1,7	3,3	3,2	3,3	3,2	3,6	4,5								
Чыйки заттар	0,6	0,5	0,3	0,5	0,3	0,1	0,2								
Аралык товарлары	29,0	36,0	42,2	36,0	42,2	17,6	22,9								
Инвестициялык товарлар	4,9	1,8	3,7	4,9	3,7	4,2	12,9								
Энергопродукциялары	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3								
ЭСТКнын бөлүктөрү жана ири позициялар боюнча															
Тамак-аш азыктары жана тируу малдар	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	1,4								
Суусундуктар жана тамеки	—	—	—	—	—	0,2	0,5								
Отундан тышкары, азык-тулук эмес сырьёлор	0,6	0,6	0,4	0,6	0,4	0,3	0,3								
Минерал отуну, майлоочу майлар жана у.э. материалдар	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,3								
Малдын майлары жана өсүмдүк майлары, мом	—	—	—	—	—	—	—								
Хим. заттар, башка катег. кирбеген ушундай эле прод-р	3,0	6,1	6,0	6,1	6,0	5,4	2,6								
Медикаменттер (ветеринардык медикаменттерди кошо алганда)	16,5	1,9	93,7	1,9	93,7	1,8	47,0								
Башка категорияга камтылбаган ар кандай химиялык заттар	419,5	3,0	553,2	3,0	553,2	3,0	133,5								
Материалдын түрү б/ча классиф. өнөр жай тов-ры	0,5	0,9	1,6	0,9	1,6	1,6	3,5								
Машиналар жана транспорттук жабдуулар	31,2	33,2	40,1	33,2	40,1	16,8	31,6								
Өнөр жайдын конкреттүү тармагына багытталган маш-лар ж-а жабдо-р	4,9	6,5	3,0	6,5	3,0	1,0	0,3								
Башка категорияда камтылбаган, суюктук насостору	—	0,2	55,0	0,2	55,0	0,6	1,0								
Автомобиль тетиктери жана ага тиешелүү буюмдар	18,9	17,6	21,3	17,6	21,3	37,6	0,5								
Жарандык курулуш үчүн машиналардын жана жабдуулардын башка категорияда камтылбаган тетиктери	1,0	5,0	10,7	5,0	10,7	7,9	11,1								
Ар кандай даяр буюмдар	0,2	0,3	0,7	0,3	0,7	0,5	0,7								
ЭСТКнын башка катег. кирбеген тов-р жана оп-лар	—	—	—	—	—	—	—								

Эскертүү:

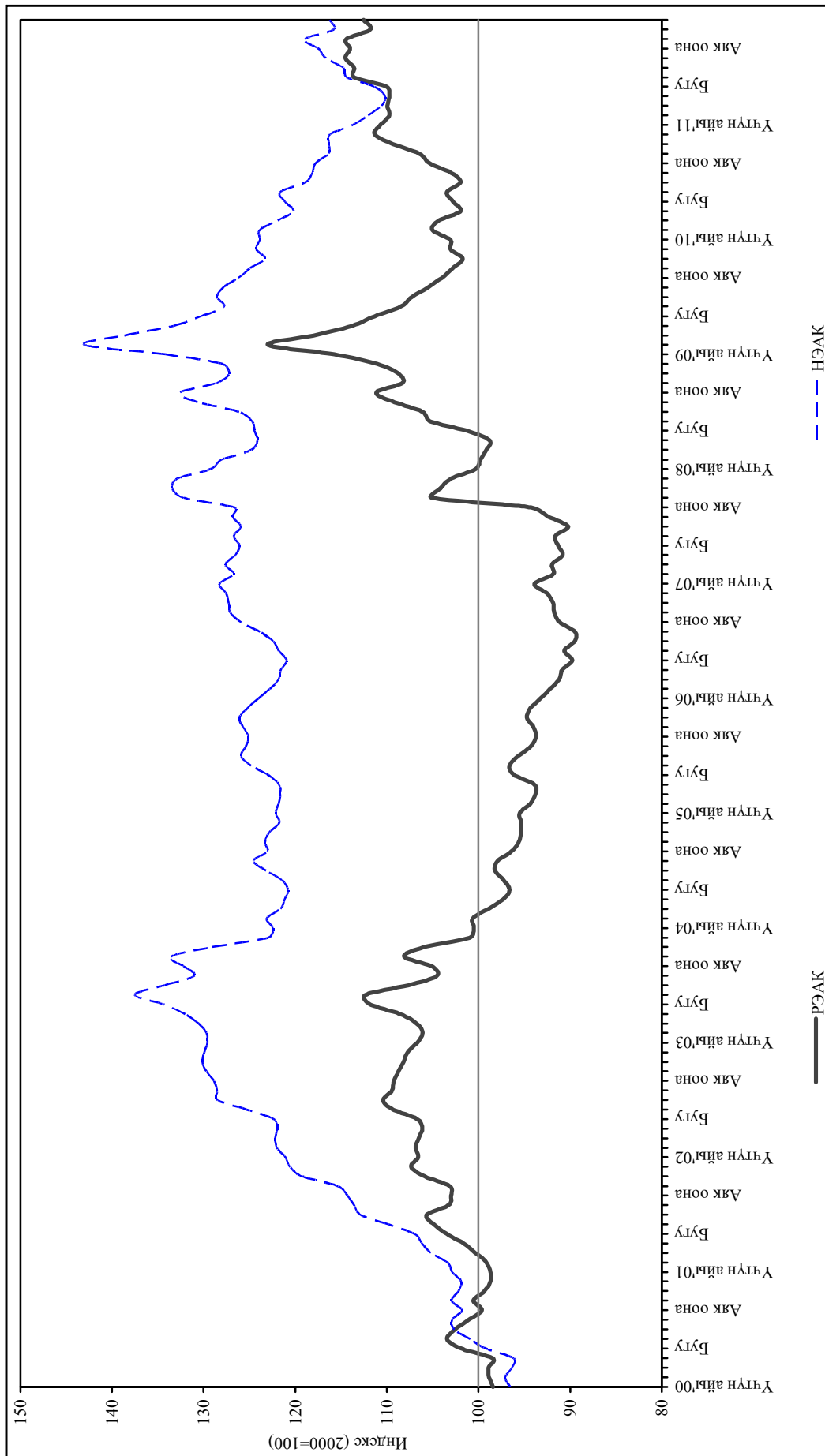
УСКнын маалыматтарынын негизинде ФОВ баасында

2008-жылдан чейин "алып сатарлардын" соодасы жана кошумча баалоолор эске алынбаган

2008-жылдан тартып "алып сатарлардын" соодасын эске алуу менен

* Улуттук банкта иштелип чыккан классификация боюнча

І.1-график: Алмашу курсу жана реалдуу эффективдуу алмашуу курсунун индекси

**1.35-таблица: Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекстери:
КМШ жана алыскы чет өлкөлөр менен чогуу алганда жалпы**

(базалык мезгил - 2000)

	РЭАК	НЭАК	РЭАК (КМШ)	НЭАК (КМШ)	РЭАК (алыскы чет өлкөлөр)	НЭАК (алыскы чет өлкөлөр)	Алмашуу курсу (сом / АКШ долл.)
Үчтүн айы'00	98,4	96,5	99,0	96,1	97,2	97,7	0,0216
Бирдин айы	98,9	97,1	99,7	96,8	96,7	97,8	0,0213
Жалган куран	98,9	96,3	99,5	95,9	97,7	97,6	0,0211
Чын куран	98,5	96,2	98,5	95,4	98,4	98,1	0,0209
Бугу	101,8	99,2	102,1	99,0	101,2	99,6	0,0208
Кулжа	103,4	100,9	104,0	101,5	102,1	99,5	0,0210
Теке	102,5	102,6	102,9	103,3	101,7	101,1	0,0213
Баш оона	101,1	102,9	101,0	103,3	101,2	101,9	0,0212
Аяк оона	99,6	101,8	99,4	102,0	100,2	101,3	0,0207
Тогуздун айы	100,6	102,9	99,7	103,0	102,6	102,8	0,0208
Жетинин айы	99,4	102,1	98,3	102,2	101,8	101,9	0,0205
Бештин айы	98,7	101,9	98,0	102,6	100,4	100,2	0,0204
Үчтүн айы'01	98,7	102,8	98,5	104,4	99,3	99,2	0,0205
Бирдин айы	99,2	103,4	97,8	104,2	102,3	101,4	0,0204
Жалган куран	100,3	105,2	96,9	104,3	108,8	107,3	0,0203
Чын куран	101,6	106,2	97,0	104,3	113,5	110,6	0,0202
Бугу	103,4	107,0	98,8	105,4	115,2	110,8	0,0203
Кулжа	104,9	109,8	99,8	107,9	117,8	114,4	0,0206
Теке	105,7	112,9	100,3	110,7	119,2	118,1	0,0209
Баш оона	103,3	113,5	98,3	111,6	115,7	118,1	0,0209
Аяк оона	103,0	114,3	98,4	112,6	114,4	118,4	0,0209
Тогуздун айы	103,1	115,3	98,0	113,0	115,7	120,8	0,0209
Жетинин айы	105,9	119,2	102,1	118,8	114,9	120,1	0,0209
Бештин айы	107,4	120,5	104,1	121,2	114,8	119,2	0,0209
Үчтүн айы'02	106,6	121,1	103,6	122,3	113,3	118,5	0,0208
Бирдин айы	106,9	122,0	104,2	123,5	112,9	118,9	0,0209
Жалган куран	106,6	122,2	103,7	123,9	112,8	118,6	0,0209
Чын куран	106,1	122,0	103,4	124,2	112,1	117,4	0,0208
Бугу	106,7	122,3	103,9	124,6	112,9	117,6	0,0209
Кулжа	109,4	125,3	106,2	127,7	116,4	120,5	0,0212
Теке	110,4	128,5	106,8	130,8	118,2	123,7	0,0217
Баш оона	109,4	128,5	106,1	130,9	116,7	123,8	0,0217
Аяк оона	109,3	128,9	106,3	131,5	115,6	123,7	0,0217
Тогуздун айы	108,7	129,7	105,8	132,5	114,9	124,0	0,0217
Жетинин айы	108,2	130,2	105,5	133,5	113,9	123,4	0,0217
Бештин айы	107,7	129,9	105,2	133,8	113,1	122,0	0,0217
Үчтүн айы'03	106,7	129,6	104,0	133,5	112,5	121,7	0,0216
Бирдин айы	106,1	129,7	103,4	133,7	111,7	121,6	0,0217
Жалган куран	106,8	130,5	103,5	133,9	113,7	123,7	0,0220
Чын куран	108,6	132,0	104,9	135,1	116,5	125,7	0,0224
Бугу	111,8	134,4	108,5	138,2	118,9	126,4	0,0231
Кулжа	112,3	137,5	108,7	141,2	120,2	129,9	0,0241
Теке	107,6	134,2	103,6	137,3	116,5	127,9	0,0236
Баш оона	104,5	131,0	100,6	133,6	113,4	125,8	0,0232
Аяк оона	105,1	132,2	101,6	135,1	112,8	126,2	0,0234
Тогуздун айы	108,1	133,5	104,3	136,3	116,8	127,8	0,0238
Жетинин айы	105,9	129,0	101,2	130,8	116,9	125,7	0,0234
Бештин айы	101,0	122,9	96,3	124,6	112,1	119,6	0,0226
Үчтүн айы'04	100,5	122,4	95,5	123,8	112,7	119,9	0,0230
Бирдин айы	100,6	123,1	95,1	124,0	114,2	121,7	0,0235
Жалган куран	98,9	121,6	93,4	122,3	112,8	120,5	0,0232
Чын куран	97,3	121,1	91,7	121,6	111,5	120,6	0,0231
Бугу	96,6	120,8	90,5	120,5	112,3	121,9	0,0228
Кулжа	97,3	121,5	90,9	121,3	113,7	122,5	0,0231
Теке	98,2	123,2	91,7	123,0	115,1	124,1	0,0235
Баш оона	97,9	124,5	91,4	124,1	115,0	126,1	0,0237
Аяк оона	96,4	123,0	89,9	122,4	113,5	125,0	0,0235
Тогуздун айы	95,6	123,3	88,9	122,5	113,4	125,7	0,0238
Жетинин айы	95,4	122,8	88,3	121,7	114,6	126,0	0,0241
Бештин айы	95,3	121,7	88,0	120,6	115,7	124,9	0,0242
Үчтүн айы'05	95,5	122,1	87,9	121,2	116,7	124,7	0,0244
Бирдин айы	94,3	121,8	87,0	121,1	115,0	123,9	0,0243
Жалган куран	93,8	121,6	86,4	120,9	115,3	123,7	0,0244
Чын куран	93,9	121,8	86,3	120,8	116,7	124,6	0,0242
Бугу	96,1	122,9	88,4	121,8	120,1	126,1	0,0244
Кулжа	96,6	124,8	89,0	124,0	120,8	127,2	0,0244
Теке	95,7	125,9	88,5	125,5	118,9	127,2	0,0244
Баш оона	94,3	125,4	87,6	125,2	116,6	126,0	0,0244
Аяк оона	93,8	125,1	87,2	124,7	116,2	126,3	0,0244
Тогуздун айы	94,0	125,7	87,2	125,0	117,2	127,6	0,0245
Жетинин айы	94,7	126,1	87,7	125,5	119,0	128,0	0,0245
Бештин айы	94,3	125,2	87,4	124,7	118,7	126,9	0,0242

1.35-таблица: (уландысы)

	<i>РЭАК</i>	<i>НЭАК</i>	<i>РЭАК (КМШ)</i>	<i>НЭАК (КМШ)</i>	<i>РЭАК (алыскы чет өлкөлөр)</i>	<i>НЭАК (алыскы чет өлкөлөр)</i>	<i>Алмашуу курсу (сом / АКШ долл.)</i>
Үчтүн айы'06	93,2	124,0	86,2	123,5	118,3	125,8	0,0242
Бирдин айы	92,2	122,8	84,9	121,9	119,2	125,4	0,0241
Жалган куран	91,2	121,8	83,5	120,7	119,9	125,2	0,0242
Чын куран	90,9	121,6	83,0	120,2	120,6	126,0	0,0244
Бугу	89,8	120,9	81,7	119,0	121,3	127,4	0,0246
Кулжа	90,6	121,8	81,8	119,1	126,0	131,1	0,0248
Теке	89,5	122,4	80,5	119,6	125,5	132,1	0,0250
Баш оона	89,5	123,8	80,8	121,6	123,9	131,4	0,0252
Аяк оона	91,1	125,9	82,6	124,0	125,3	132,4	0,0254
Тогуздун айы	91,7	127,1	83,2	125,4	126,0	132,8	0,0255
Жетинин айы	91,8	127,3	83,1	125,8	126,3	132,5	0,0257
Бештин айы	92,5	127,6	83,6	126,1	127,1	132,4	0,0259
Үчтүн айы'07	93,9	128,3	84,5	126,9	129,7	133,0	0,0261
Бирдин айы	91,8	126,7	82,6	125,3	127,2	131,2	0,0259
Жалган куран	92,0	127,6	82,6	126,1	128,3	132,6	0,0262
Чын куран	90,8	126,5	81,4	125,0	127,5	131,7	0,0263
Бугу	91,3	126,1	81,7	124,5	128,8	131,2	0,0263
Кулжа	91,6	126,7	82,1	125,5	129,2	130,8	0,0263
Теке	90,2	125,9	80,7	124,8	127,4	129,6	0,0264
Баш оона	92,4	126,9	82,7	126,1	130,2	129,4	0,0265
Аяк оона	94,3	126,6	84,3	126,0	133,7	128,8	0,0267
Тогуздун айы	105,1	132,2	93,3	131,5	151,5	134,5	0,0282
Жетинин айы	104,1	133,4	92,3	132,9	150,8	135,4	0,0287
Бештин айы	103,0	132,9	91,3	132,5	149,2	134,1	0,0286
Үчтүн айы'08	100,3	129,2	88,9	129,0	145,9	129,9	0,0279
Бирдин айы	99,8	128,0	88,7	128,1	143,9	127,9	0,0276
Жалган куран	99,2	124,8	87,3	124,8	145,0	125,3	0,0274
Чын куран	98,8	124,1	86,5	124,0	146,2	125,0	0,0274
Бугу	101,3	124,4	88,4	125,0	149,9	123,8	0,0275
Кулжа	105,2	124,7	91,5	125,6	156,3	123,2	0,0277
Теке	106,1	126,1	92,0	127,3	157,5	124,2	0,0282
Баш оона	109,2	130,6	94,9	132,6	160,5	126,4	0,0287
Аяк оона	111,2	132,5	96,9	135,7	161,2	125,6	0,0283
Тогуздун айы	108,3	128,6	94,2	131,9	157,7	121,5	0,0268
Жетинин айы	108,8	127,2	94,6	131,4	157,5	118,3	0,0256
Бештин айы	111,0	127,9	97,1	134,3	156,5	115,1	0,0254
Үчтүн айы'09	115,7	134,1	103,1	144,4	155,0	113,7	0,0251
Бирдин айы	123,0	143,0	112,3	159,0	153,9	112,2	0,0245
Жалган куран	118,0	138,6	107,2	154,0	149,4	109,1	0,0238
Чын куран	113,8	133,3	102,7	148,0	145,7	105,5	0,0233
Бугу	111,3	130,2	99,8	144,4	144,5	103,6	0,0232
Кулжа	108,5	127,8	96,6	141,2	142,8	102,5	0,0231
Теке	107,3	128,5	95,8	142,8	140,1	102,0	0,0230
Баш оона	105,6	127,9	94,6	142,6	136,4	100,6	0,0229
Аяк оона	104,0	126,2	93,1	140,5	135,0	99,7	0,0227
Тогуздун айы	102,9	124,9	91,4	138,3	135,3	100,0	0,0229
Жетинин айы	101,7	123,3	90,0	136,1	134,9	99,5	0,0228
Бештин айы	103,0	124,2	91,6	138,0	135,0	99,2	0,0227
Үчтүн айы'10	103,1	123,9	91,0	137,6	136,1	99,1	0,0226
Бирдин айы	105,0	123,9	92,6	137,9	138,2	99,1	0,0224
Жалган куран	104,3	121,9	91,0	135,1	139,7	98,5	0,0223
Чын куран	102,0	120,2	88,4	133,1	137,1	97,7	0,0221
Бугу	102,8	121,1	89,1	134,7	137,6	97,6	0,0218
Кулжа	103,4	121,6	89,5	135,8	138,3	97,6	0,0217
Теке	101,9	118,9	88,2	133,1	136,0	95,1	0,0214
Баш оона	103,0	118,2	88,8	132,1	137,7	94,8	0,0215
Аяк оона	105,3	117,8	90,9	132,5	140,0	93,8	0,0214
Тогуздун айы	106,5	116,3	92,1	131,6	140,2	91,9	0,0214
Жетинин айы	109,3	116,3	94,6	132,3	143,1	91,3	0,0214
Бештин айы	111,3	116,2	95,6	131,8	147,0	91,9	0,0213
Үчтүн айы'11	110,7	113,7	93,7	128,6	148,5	90,8	0,0211
Бирдин айы	109,7	112,1	92,2	126,0	148,9	90,5	0,0211
Жалган куран	109,9	110,6	91,7	123,5	151,3	90,3	0,0211
Чын куран	109,7	110,2	91,3	123,1	151,2	90,1	0,0212
Бугу	110,0	111,3	91,3	124,0	152,3	91,5	0,0216
Кулжа	113,6	114,3	94,2	127,4	157,2	93,9	0,0221
Теке	113,6	114,7	94,1	127,7	157,2	94,5	0,0222
Баш оона	114,5	116,7	95,4	130,8	156,5	95,5	0,0224
Аяк оона	114,0	117,5	95,9	132,9	153,1	94,7	0,0222
Тогуздун айы	114,4	119,0	97,0	135,7	151,5	94,6	0,0221
Жетинин айы	111,8	115,8	94,3	131,5	149,3	92,8	0,0217
Бештин айы	112,5	116,2	95,2	132,0	150,1	92,7	0,0214

**I.36-таблица: Кыргыз Республикасынан кызмат көрсөтүүлөр
экспортунун географиялык түзүмү***

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	684,8	896,1	859,8	693,1	1117,1
Алыскы чет өлкөлөр	247,5	260,0	313,0	287,5	365,7
Австралия	4,1	6,8	8,6	5,2	7,0
Гонконг	1,0	2,7	15,9	1,5	0,4
Индия	1,9	0,8	2,1	1,5	2,6
Германия	9,8	12,4	11,3	11,4	10,1
Гонконг	3,1	4,4	3,9	24,0	36,2
Индия	0,9	1,5	2,0	2,3	2,6
Канада	6,1	2,6	1,4	1,5	7,2
Кытай	11,6	15,7	42,6	18,7	31,6
Кипр	4,8	7,6	2,7	3,1	3,3
Латвия	3,3	4,8	2,6	3,2	6,6
Ливан	0,1	0,2	—	16,6	19,5
Нидерланд	1,7	1,2	2,2	3,8	10,1
БАЭ	3,8	6,8	11,5	17,5	13,9
Пакистан	1,1	1,7	2,5	2,5	2,2
Корея Республикасы	1,7	1,5	2,0	8,2	4,5
Сауд Аравиясы	0,1	0,2	0,5	6,5	3,6
Улуу Британия	12,7	14,2	15,3	13,2	14,0
АКШ	60,1	61,2	76,7	51,6	82,1
Түркия	10,9	11,3	17,6	23,9	15,3
Франция	2,5	2,6	3,0	3,1	3,7
Швейцария	7,2	9,1	6,6	10,4	16,4
Башка мамлекеттер	99,0	90,9	81,8	57,8	73,0
КМШ өлкөлөрү	437,2	636,1	546,9	405,6	751,4
Казакстан	250,5	251,1	248,2	212,0	335,3
Россия	81,7	116,1	79,8	95,8	269,7
Тажикстан	5,7	62,2	76,9	27,6	23,5
Өзбекстан	65,7	157,3	98,7	30,9	90,7
Башка мамлекеттер	33,6	49,4	43,3	39,3	32,1

* УСКнын маалыматтары боюнча

**I.37-таблица: Кыргыз Республикасына кызмат көрсөтүүлөр
импортунун географиялык түзүмү***

(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	604,5	992,9	868,9	924,2	1138,0
Алыскы чет өлкөлөр	263,7	313,7	284,8	329,4	379,1
Австрия	2,5	4,2	4,1	4,0	20,7
Бельгия	5,5	2,9	1,5	2,5	1,5
Венгрия	2,4	2,0	1,3	1,6	1,8
Виргин аралдары	—	2,7	4,6	1,7	0,8
Германия	13,7	17,5	15,2	20,1	20,9
Гонконг	1,7	1,3	1,3	2,0	2,0
Дания	1,5	1,8	1,7	3,2	1,5
Иран	1,4	1,7	2,1	1,2	1,4
Италия	3,1	3,3	2,7	2,1	2,6
Кипр	2,2	2,1	3,4	2,1	1,5
Кытай	18,8	18,5	17,9	22,6	31,0
Латвия	5,7	12,4	7,7	9,5	12,1
Литва	2,4	3,7	2,1	2,2	4,1
Нидерланд	5,7	4,1	2,3	3,0	2,6
БАЭ	3,1	3,7	5,7	3,4	12,5
Польша	3,3	4,5	3,8	3,7	4,5
Корея	2,7	5,9	3,4	4,5	6,8
Улуу Британия	11,5	14,3	16,2	9,3	9,3
АКШ	15,2	25,6	19,3	15,4	17,2
Түркия	27,9	26,7	24,3	19,1	32,9
Финляндия	3,7	4,5	3,6	3,9	3,5
Франция	1,9	2,8	2,6	2,5	3,0
Швейцария	4,1	8,9	12,9	10,8	22,4
Швеция	1,7	2,4	1,8	1,8	2,2
Япония	5,7	5,7	3,9	5,6	7,0
Башка мамлекеттер	116,2	130,3	119,8	171,5	153,2
КМШ өлкөлөрү	340,8	679,1	584,1	594,9	758,9
Казакстан	45,7	85,7	67,0	65,1	84,5
Россия	173,4	271,5	225,8	232,4	231,7
Украина	12,4	15,4	13,0	13,8	16,0
Өзбекстан	8,6	9,8	8,5	11,6	21,5
Башка мамлекеттер	100,8	296,7	269,8	272,0	405,1

* УСКнын маалыматтары боюнча

I.38-таблица: Кыргыз Республикасына тике чет өлкө инвестицияларынын таза агылып кирүүсүнүн географиялык түзүмү*
(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	207,9	377,0	190,4	437,6	693,5
Алыскы чет өлкөлөр	111,6	262,8	193,0	361,7	693,6
Австралия	4,7	18,0	21,5	17,9	8,9
Улуу Британия	26,7	35,5	42,3	48,2	32,3
Венгрия	—	0,8	-5,4	—	—
Виргин аралдары	-0,3	2,1	11,7	2,3	2,3
Германия	-1,0	-6,1	—	-5,3	2,2
Гонконг	—	1,6	1,5	-2,2	—
Доминика	—	0,9	0,3	-1,7	—
РӨЕБ	-3,8	-0,5	—	1,4	1,2
Израиль	-1,2	-0,9	1,8	-1,6	-0,1
Индия	1,1	3,9	-0,2	—	1,5
Канада	0,4	2,0	-1,0	1,4	-1,8
Италия	-1,0	-1,1	-1,8	-2,2	-1,3
Кытай	5,2	95,8	79,8	201,9	445,5
Кипр	4,4	5,7	2,0	2,3	-0,9
Латвия	18,7	35,9	22,9	36,6	131,7
Кувейт	0,9	1,8	0,2	0,4	-0,1
Латвия	—	3,7	2,1	4,0	6,4
Пакистан	1,9	6,5	-0,3	5,5	5,6
Польша	-0,1	-2,1	0,7	0,5	0,2
Португалия	—	-0,3	0,5	—	—
Корея Республикасы	0,9	21,0	10,8	16,9	-0,2
Сейшел аралдары	—	—	—	38,9	2,0
Сирия	—	0,1	—	-0,1	—
АКШ	1,3	-1,1	14,8	0,3	7,0
Сербия жана Монтенегро	—	—	1,5	-0,1	—
Түркия	7,3	-0,8	14,6	-10,7	0,5
Швейцария	0,5	-0,1	-2,6	-0,8	26,2
Реконструкциялоо жана өнүгүүнүн Европа банкы	—	—	—	—	2,1
Башка эл аралык уюмдар	17,1	32,5	-7,9	7,5	6,9
КМШ өлкөлөрү	96,3	114,2	-3,6	75,9	-0,1
Беларусь	0,1	-0,4	-0,5	0,1	—
Казакстан	88,8	104,1	-42,3	25,7	-4,2
Россия	6,9	10,6	39,2	50,4	3,9

* УСКнын маалыматтары боюнча

1.39-таблица: Кыргыз Республикасына экономикалык иштин түрлөрү боюнча тике чет өлкө инвестициялары*
(млн. АКШ долларында)

	2007	2008	2009	2010	2011
Бардыгы болуп	207,9	377,0	189,4	437,6	693,5
Айыл чарбасы, аңчылык жана токой чарбасы	3,1	-2,9	-0,9	—	—
Тоо-кен өндүрүшү	26,0	-1,4	5,2	-1,2	27,3
Иштеп чыгаруучу өнөр жайы	11,3	136,3	73,2	253,1	432,5
Электр энергиясын, газды жана сууну өндүрүү жана таркатуу	—	—	0,9	—	—
Курулуш	5,2	41,1	7,2	-0,8	-9,1
Соода: автомобилдерди, тиричилик буюмдарын жана жеке колдонуучу буюмдарды оңдоо	15,8	5,3	10,0	11,8	36,1
Мейманканалар жана ресторандар	1,2	-0,2	2,2	-1,0	0,2
Транспорт жана байланыш	8,4	-3,0	11,8	-10,6	20,7
Финансы ишкердүүлүгү	83,6	103,7	-6,1	16,8	47,6
Кыймылсыз мүлк менен операциялар, ижара жана Мамлекеттик башкаруу	-0,1	—	—	—	—
Билим берүү	0,3	—	—	-0,3	-0,1
Саламаттыкты сактоо жана социалдык жактан кызмат көрсөтүү	—	0,4	-0,2	—	—
Коммуналдык, социалдык жана персоналдык кызмат көрсөтүү	0,6	-0,6	—	—	—

* УСКнын маалыматтары боюнча

1.40-таблица: Эл аралык камдар (бир мезгилдин акырына карата)¹

	2007	2008	2009	2010	2011
Дүн камдар ² , млн. АКШ долларында	1176,6	1224,6	1588,2	1718,9	1834,5
Камдык активдер*, млн. АКШ долларында	1193,7	1222,4	1584,3	1715,0	1830,6
Дүн камдар, товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр импорт айларында	3,0	4,0	4,9	4,1	3,8
Камдык активдер, товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр импорт айларында	3,0	4,0	4,9	4,1	3,8

¹ ЭВФтеги камдык позицияны кошо алганда

² Чегерилген пайыздарды эске алуусуз

* Дүн эл аралык камдардын ликвиддүү бөлүгү

II тиркеме: Кыргыз Республикасынын төлөм тендемин түзүү ыкмасы

1. Киришүү

Төлөм тендеми Кыргыз Республикасынын белгилүү бир мезгилдин ичинде дүйнөнүн башка өлкөлөрү менен жүргүзүлгөн тышкы экономикалык операциялары жөнүндөгү маалыматтарды чагылдырат. Резиденттер менен резидент эместердин ортосунда ишке ашырылган бул операцияларга негизинен, товарлар, кызмат көрсөтүүлөр жана кирешелер менен жүргүзүлгөн операциялар, финансы активдери жана милдеттенмелери менен операциялар кирет.

Кыргыз Республикасынын төлөм тендеми Эл аралык Валюта Фонду тарабынан иштелип чыккан «Төлөм тендеми боюнча колдонмо» басылмасынын бешинчи чыгаралышына ылайык түзүлөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм тендеми Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан түзүлөт жана Кыргыз Республикасынын Улуттук Статистика комитетинен, Улуттук банктан, коммерциялык банктардан, Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинен, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Мамлекеттик бажы комитетинен, Тышкы иштер министрлигинен, о.э. башка министрликтерден, ишканалардан жана уюмдардан алынган маалыматтарга таянат.

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндөгү», «Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндөгү» мыйзамдары ошондой эле, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн жана Улуттук банктын ченемдик актылары маалыматтарды топтоонун жана алардын купуялыгынын сакталышынын мыйзамдык негизин камсыз кылат.

Кыргыз Республикасынын төлөм тендеми чейрек сайын АКШ млн. доллары менен түзүлөт. Төлөм тендемнин ушул басылмадан тышкары маалыматтары, чейрек сайын төмөнкү басылмаларда жарыяланып турат: ай сайын чыгарылуучу «Улуттук банктын бюллетени», чейрек сайын жарык көрүүчү «Кыргыз Республикасындагы инфляция боюнча баяндама» жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Жылдык отчетунда. Ошондой эле, төлөм тендемнин маалыматтары Кыргыз Республикасынын Улуттук статистикалык комитетинин "Кыргыз Республикасынын тышкы соодасы", "Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы" басылмаларында да жарыяланат. Төлөм тендеми жана эл аралык инвестициялык позициялар боюнча маалыматтар "Төлөм тендемнин статистикасы боюнча жылдык маалымат" жана "Эл аралык финансы статистикасы" басылмаларында жарыяланышы үчүн ЭВФке жөнөтүлөт.

2. Төлөм тендемин түзүүнүн негизги эрежелери

Төлөм тендемин түзүүдө пайдаланылуучу резиденттик жөнүндө аныктамага ылайык, резиденттер болуп, республиканын экономикалык аймагында бир жыл же андан ашык мөөнөттө турган же турууга ниеттенип жатышкан жеке адамдар, ошондой эле Кыргызстанда товарлардын кыйла көлөмүн өндүрүү жана/же болбосо кызмат көрсөтүүлөрдү жүзөгө ашырган же республиканын аймагында жайгашкан жер участкаларына, курулушка же өндүрүш бирикмелерине ээ болгон юридикалык жактар саналат.

II.1-таблица: Төлөм тендемин түзүүнүн негизги эрежелери

Операция	Кредит, плюс (+)	Дебет, минус (-)
Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр	Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр экспорту	Товарлар жана кызмат көрсөтүүлөр импорту
Кирешелер	Алууга карата кирешелер	Төлөөгө карата кирешелер
Трансферттер	Каражаттарды алуу	Каражаттарды берүү
Финансылык инструменттер менен операциялар	Чет өлкө активдеринин (талаптарынын) азайышы	Чет өлкө активдеринин (талаптарынын) көбөйүшү
	Чет өлкө милдеттенмелеринин көбөйүшү	Чет өлкө милдеттенмелеринин азайышы

Төлөм тендемин түзүүнүн эрежесине ылайык, ар бир операция кош жазуу менен бири-бир статьянын кредити боюнча, экинчиси - башка статьянын дебети боюнча чагылдырылат. Финансы операциялары кошуп эсептөө (начисление) ыкмасы боюнча б.а., кошуп эсептелинген, бирок иш жүзүндө али төлөнбөгөн суммалар чагылдырылат.

Жогоруда айтылгандай, кош жазуу принциптерине ылайык, бардык кредиттелген жазуулардын суммасы бардык дебеттелген жазуулардын суммасына дал келүүгө тийиш, мына ошондуктан, теоретикалык жалпы сальдо дайыма нөлгө барабар болуусу керек. Бирок, иш жүзүндө тендемдин жыйынтыктоочу сальдосу эч качан нөлгө жетпейт. Төлөм тендемин түзүү үчүн пайдаланылуучу маалыматтар ар кайсы булактардан алына тургандыгы анын себеби болуп саналат. Мисалы, товарлардын экспорту боюнча маалыматтар бажы статистикасынын негизинде алынат. Ал эми экспорттолгон продукциялар үчүн валюта түрүндө түшкөн акчалар тууралуу маалыматтар банк отчеттурунан келип түшөт. Ошентип, бири-биринен көз каранды болбогон булактардан алынган маалыматтарды пайдалануунун натыйжасында түзүлгөн нөлдүк эмес сальдо «таза каталар жана калтырып кетүүлөр» деп аталган кошумча статьялар менен теңделет. Ал жогоруда келтирилген сальдонун өлчөмү боюнча барабар, бирок, тескери белгиде.

3. Төлөм тендемдин түзүүнүн структурасы жана маалымат базасы

Кыргыз Республикасынын төлөм тендемдин түзүү үчүн кыйла көлөмдөгү маалыматтар пайдаланылат, мында бир статья үчүн бир эле учурда, бир нече булактардан алынган маалыматтар пайдаланылышы мүмкүн. II.2-таблицасында Кыргыз Республикасынын төлөм тендемдин түзүү үчүн кайсыл жана кандай булактардан алынган маалыматтар пайдаланыла тургандыгы келтирилген.

Төлөм тендемдин операциялары эсептердин негизги эки тобуна бириктирилет: күндөлүк операциялар эсеби жана капитал менен операциялар жана финансылык операциялар эсеби. Күндөлүк операциялар эсеби товарлар, кызмат көрсөтүүлөр, кирешелер, күндөлүк трансферттер менен операцияларды чагылдырат. Капитал менен операциялар жана финансылык операциялар эсеби капиталдык эсептен жана финансы эсебинен турат жана күндөлүк операциялар эсебинде чагылдырылуучу товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн агымы кандайча каржылана тургандыгын көрсөтөт.

Соода балансы. Соода балансы товарлардын ФОБ баасындагы экспорту менен импортунун наркынын ортосундагы айырма эсептеле тургандыгын билдирет. Товарлардын ФОБ баасы боюнча экспортунун жана товарлардын СИФ баасы боюнча импортунун наркы тууралуу маалыматтар Улуттук Статистика комитетинен алынат жана алар бажы органдарынан алынган маалыматтарга жана ишканалардын маалыматтарына таянат. 2007-жылга чейин импорттун ФОБ баасындагы наркы Улуттук банк тарабынан УСКнын ишканаларга жүргүзгөн изилдөөлөрүнүн натыйжасында алынган СИФ баасындагы импорттогу камсыздандыруу боюнча чыгашалардын жана транспорттук чыгашалардын үлүшүнө баа берүү ыкмасында аныкталган. 2007-жылдан тартып УСК товарларды импорттоого байланыштуу транспорттук жана камсыздандыруу чыгашаларын эсептөөнү өз алдынча жүргүзүп келүүдө. Товарлардын экспорту боюнча маалыматтарга Улуттук Статистика комитети Кыргыз Республикасынын аэропортторунда чет өлкө авиакомпаниялары алуучу товарлар боюнча маалыматтарды, импорт боюнча маалыматтарга – чет мамлекеттердин портторунда Кыргыз Республикасынын резиденттери авиа-темиржол компаниялары тарабынан алынган товарлар боюнча маалыматтарды кошот. 1993-1995-жылдар аралыгында «алып-сатарлардын» импорту чартердик рейстердин жүргүнчүлөрүнүн санын бир «алыпсатар» тарабынан алынып келинген товарлардын орточо көлөмүнө көбөйтүүнүн негизинде баалоо жолу менен аныкталган. Бирок, 1996-жылдан тартып, төлөм тендемде Бажы кызматы департаментинин «алып-сатарлардын» импорту боюнча маалыматтары кошо катталууда, ал эми 1997-жылдан тартып бул маалыматтар Улуттук Статистика комитетинин «алып-сатарлардын» каттоодон өткөрүлбөгөн соода иштери боюнча маалыматтар менен толукталган, бул маалыматтар бажы постторунда жүргүзүлгөн иликтөөнүн негизинде баалоо жолу менен түзүлөт.

2006-жылдан тартып УСК товарлардын экспортунун жалпы көлөмүнө айыл-чарба азык-түлүгүнүн негизги түрлөрүнүн бажы статистикасында эске алынбаган экспортун кошуп келүүдө.

Кошумча эсептөө отчеттук мезгилден кийинки май-июнь айларында жылына бир жолу баланстык ыкмада ишке ашырылат: ресурстар минус пайдалануу, мында ресурстар (өндүрүш плюс импорт), ал эми пайдалануу (жеке керектөө плюс өндүрүштүк керектөө плюс экспорт плюс жоготуулар).

Кызмат көрсөтүүлөр. **Транспорттук кызмат көрсөтүүлөрдүн** экспорту Улуттук статистика комитети тарабынан тиешелүү транспорттук уюмдардан жана ведомстволордон бөлөк, темир жол транспорту, аба транспорту, автомобиль транспорту боюнча уюмдардан алынган маалыматтардын о.э. банк статистикасынан чогулган маалыматтардын негизинде аныкталат. Жүк ташуу менен байланыштуу транспорттук жана камсыздандыруу кызмат көрсөтүүлөрүнүн импорту, “соода балансынын” бөлүгүндө жазылып кеткендей, СИФ баасындагы импорттун наркындагы үлүш катары баа берүү менен аныкталат. Ушуга эле «Кыргызгаз» АКсы тарабынан сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту/импорту боюнча (газды ташып жеткирүү) маалыматтар, ири ишканалардын, ведомстволордун, банк статистикасынын, о.э. Кыргыз Республикасындагы авиакомпанияларынын кирешелери жана чыгашалары боюнча чет өлкө авиакомпанияларынын агентстволорунун маалыматтары кошулган. 1999-жылга чейин импорт боюнча “**кыдыруулар**” статьясында чет өлкөлөрдөгү туристтик фирмалардын чыгашалары, ал эми экспорт боюнча мейманканалардын, эс алуу үйлөрүнүн, дарылануучу жайлардын резидент эместерден алынуучу кирешелери чагылдырылып келинген (коммерциялык банктардын отчетторунан алынган маалыматтарды эске алуу менен). 1999-жылдан баштап “кыдыруулар” статьясы республикага (республикадан) келип жатышкан (кетип жатышкан) жарандардын санына негизделген ыкма боюнча аныкталууда. **Курулуш боюнча кызмат көрсөтүүлөр статьясында** банк статистикасынан, УСКдан алынган, Кыргыз Республикасынын резидент эмес курулуш компанияларын тартуучу ишканалардан, чет өлкөдө кызмат көрсөтүп жатышкан курулуш уюмдарынан жыйналган маалыматтары, о.э. биргелешкен ири ишканалар тарабынан берилген маалыматтар чагылдырылат. **Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдө** мына ушундай кызмат көрсөтүүлөрдү коммерциялык банктар тарабынан сунуштоо жана алуу боюнча банк статистикасынан алынган жана Улуттук банк тарабынан финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү алуу жөнүндө маалыматтар чагылдырылат. **Компьютердик жана маалымат берүү кызмат көрсөтүүлөрү** боюнча маалыматтардын толук жана өзүнө бардыгын камтуучу булактарынан болуп, азыркы учурда банк статистикасы саналат. **Мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөрдө** Тышкы иштер министрлигинен жана Улуттук банктын ички булактарынан алынуучу Кыргыз Республикасынын элчиликтерин жана өкүлчүлүктөрүн күтүүгө кеткен чыгашалар; чет өлкөлөрдүн Кыргыз Республикасында жайгашкан элчиликтерин жана өкүлчүлүктөрүн күтүүгө кеткен чыгашалар чагылдырылат, алар банк статистикасынын негизинде жыйналып алынат. **Ишкердик кызмат көрсөтүүлөр** боюнча маалыматтар Улуттук банк тарабынан кызматтардын ушул түрүн пайдалануучу жана аларды көрсөтүүчү болуп саналган ишканалардан алынат. Бул статьяга “**техникалык жардамдар боюнча**” кызмат көрсөтүүлөрдүн импорту дагы кирет, алар жөнүндө маалымат булагы болуп ЭВФтин баа берүү маалыматтары жана инвестициялык долбоорлорду жүзөгө ашырып жатышкан уюмдардын маалыматтары саналат. **Башка кызмат көрсөтүүлөргө** жогоруда жазылган статьяларда камтылбаган кызмат көрсөтүүлөр кошулган жана бул маалыматтын булактары болуп, УСКнын ишканалардан алынган жана банк статистикасынын маалыматтары саналат.

Кирешелер. Бул статья өзүнө өндүрүш факторлорун, атап айтканда, эмгек жана капиталды пайдалангандык же бергендик үчүн төлөмдөрдү жана келип түшүүлөрдү камтыйт жана эки эсепке: эмгекке төлөөлөр жана инвестициялардан кирешелер эсебине бөлүнөт. Эмгекке төлөөлөр резидент эместер тарабынан Кыргыз Республикасынын резиденттеринен алынган айлык акыларды камтыйт же тескерисинче. Тике, портфельдик жана башка инвестициялардан кирешелер өзүнө келип түшүүлөрдү жана резиденттердин чет өлкө финансылык активдерине жана милдеттенмелерине кошуп эсептелинген төлөмдөрдү камтыйт. Тике инвестициялардан түшкөн кирешелер боюнча маалыматтар ишканалардан алынган отчеттордун негизинде, Улуттук Статистика комитетинен о.э. банк статистикасынан алынат. Портфельдик инвестициялардан кирешелер боюнча маалыматтар Улуттук банктын сыяктуу эле, коммерциялык банктардын ички булактарынан алынат. Ал эми жана башка инвестициялардан түшкөн кирешелер боюнча маалыматтар Улуттук банктын ички булакта-

рынан (ЭВФтин кредиттери жана Улуттук банк тарабынан тейленген кредиттер боюнча пайыздар), Финансы министрлигинен (мамлекеттик кредиттер боюнча пайыздар) жана ишканалардан (мамлекеттик эмес кредиттер боюнча пайыздар) алынат. Эмгекке төлөөлөр боюнча маалыматтар Улуттук Статистика комитети жана Улуттук банк тарабынан чет өлкөлүк жумушчуларды тартуу менен иштеген ишканалардан алынат.

Трансферттер. Трансферттер күндөлүк эсепте чагылдыруучу, күндөлүк жана капиталдык эсепте чагылдырылуучу капиталдык трансферттер болуп бөлүнүшөт. **Капиталдык трансферттерге:** негизги капиталга менчик укугун берүү; кредитор тарабынан карызды жокко чыгаруу (аннулирование); негизги капиталды сатып алуу же сатуу менен байланышкан акчалай активдерди өткөрүп берүү; калктын көчүп кетип жатышына байланыштуу, көчүп кетип жаткандар өз резиденттүүлүгүн алмаштырышкан учурда, алардын мүлктөрүнүн жана финансылык активдеринин агымына карата компенсациялоочу жазуу болуп саналган трансферттер камтылат. Трансферттердин бардык калган түрлөрү **күндөлүк трансферттерге тиешелүү болот.** Биздин өлкөгө мүнөздүү күндөлүк трансферттердин мисалы болуп гуманитардык жардам саналат, ал төлөм тендемине дебет боюнча – товарлардын импорту катары, кредити боюнча - трансферттер сыяктуу компенсациялоочу өткөрүү катары чагылдырылат. Күндөлүк расмий трансферттерге товарлар жана техникалык жардам түрүндөгү гранттар ошондой эле, эл аралык уюмдар фондуна чегерүүлөр таандык болот. Гуманитардык жардамдар боюнча маалыматтар Улуттук Статистика комитетинен товарлардын импорту жөнүндө маалыматтар менен кошо алынат. Техникалык жардамдарга баа берүүдө ЭВФтин маалыматтары пайдаланылат. Эл аралык уюмдар фондуна чегерүүлөр боюнча маалыматтар Улуттук банк тарабынан Экономика жана финансы министрлигинен алынат. Калктын чет өлкөгө жана чет өлкөдөн акчалай которуулары түрүндө көрсөтүлгөн жеке күндөлүк трансферттер тууралуу маалыматтар негизинен, Улуттук банк тарабынан Транспорт жана коммуникация министрлигинен жана банк статистикасынан алынат. Капиталдык расмий трансферттердин көлөмүн аныктоо үчүн Улуттук банк товарлар түрүндөгү гранттардын жалпы көлөмүндө капиталдык товарларды бөлүп көрсөтөт. Алар боюнча маалыматтар Улуттук Статистика комитетинен алынган. Мигранттардын трансферттерин Улуттук банк алардын саны жөнүндө Улуттук Статистика комитетинен алынган маалыматтардын негизинде жана мигранттардын алып келүүчү/ алып кетүүчү активдеринин орточо наркын баалоо жолу менен аныктайт.

2000-жылдан тартып Улуттук банк, «чет өлкөдө иштеп жүргөндөрдүн акча которуулары» статьясы боюнча жеткире баалоону жүргүзүп келет. Жеткире эсептөө суммасы расмий каттоодон өткөрүлгөн акча которуулар жана жеткире эсептөөгө чейинки коэффициент катары аныкталат. Иштеп жүргөндөрдүн акча которуулары боюнча дүйнөлүк коомчулукта көп сандаган иликтөөлөр жүргүзүлүп келет жана ал иликтөөлөрдүн ар бири капиталдын нак түрдө агылып кире тургандыгына баа берилгендигин көрсөтөт. Улуттук банк өз баа берүүлөрүндө аталган иликтөөлөргө таяна алат жана коэффициентти жыл сайын өзгөртө алат.

Финансы эсеби. Финансы эсеби өзүнө алардын натыйжасында резиденттердин чет өлкө активдери жана милдеттенмелери көбөйүүгө же азайууга дуушар болгон операцияларды камтыйт. Мына ошого байланыштуу, резиденттер чет өлкө финансы активдерин резидент эместерден гана эмес, резиденттерден да сатып алууга мүмкүнчүлүгү болгондугунан улам, финансы эсебинде резиденттердин ортосундагы чет өлкө активдери менен операциялар да чагылдырылышы мүмкүн. Финансы эсебинин чегинде активдердин ар бир түрү боюнча операциялар таза түрүндө катталат. Ошентип, жазууларда ошол түрдөгү активдер же милдеттенмелер менен бардык оң жана терс операциялардын белгилүү бир мезгил ичиндеги таза суммардык өзгөртүлүшү чагылдырылат. Активдердин суммасынын таза азаюусу жана милдеттенмелердин суммасынын таза көбөйүшү кредит боюнча катталат, ал эми активдердин суммасынын таза көбөйүшү жана милдеттенмелердин суммасынын таза кыскарышы дебет боюнча чагылдырылат. Финансы эсебинин компоненттери функционалдык белгилер боюнча классификацияланат жана тике, портфельдик инвестициялар, башка инвестициялар жана камдык активдер болуп бөлүнүшөт.

Тике инвестицияларда башка өлкөнүн чарбалык бирдигин (тике инвестицияларды алышкан ишканалар) башкарууга катышуу максатында бир өлкөнүн (тике инвестор) жеке адамдары жана юридикалык жактары тарабынан жүзөгө ашыруучу инвестициялар чагылдырылат. Тике инвестициялар катары, ишкананын капиталына катышуу формасындагы тике инвестордун капиталдык салымдары гана эмес, тике инвестор менен тике инвестициялоо ишканаларынын ортосунда болуп өткөн инвестициялардын башка бардык формалары классификацияланат. Мисал катары, тике инвестор тарабынан ишканаларга берилген кредиттер же тике инвестиция катары каралган жерди узак мөөнөткө ижаралоо саналат. Тике инвестициялар чет өлкөгө инвестицияларга же ички экономикага инвестицияга бөлүнөт. Тике инвестициялар боюнча маалыматтарды Улуттук банк Улуттук Статистика комитетинен алат. Ал эми, бул комитет өз кезегинде маалыматтарды ири биргелешкен айрым ишканалардан чогултат.

Портфелдик инвестицияларда баалуу кагаздар жана карыздык баалуу кагаздар менен операциялар, киреше алуу максатында гана жүргүзүлгөн операциялар чагылдырылат. Портфелдик инвестицияларды тике инвестициялардан айырмалоочу шарттуу критерий болуп, инвестордун ишкананын кадимки эле акцияларынын 10 же андан ашык пайызына ээ болуусу саналат. Портфелдик инвестициялар, өз кезегинде, активдер жана милдеттенмелер менен операцияларга, о.э. финансы инструменттеринин түрү боюнча (капиталга катышууну камсыз кылган баалуу кагаздар жана карыздык баалуу кагаздар) классификацияланат. Портфелдик инвестициялар боюнча маалыматтарды Улуттук банк ички булактардан, коммерциялык банктардан, Кыргыз Республикасынын финансы рыногуна көзөмөлдүк жана жөнгө салуу кызматынан, ири биргелешкен ишканалардан алат.

Финансы деривативдери - алардын иштөө шарттары, айрым башка финансы инструменттерине же мүнөздөмөлөрүнө (чет өлкө валютасы, мамлекеттик облигациялар, акцияларга баанын индекси, пайыздык чендер жана башкалар сыяктуу) же кийинчерээк сатылып алынышы же сатылышы мүмкүн болгон кайсы болбосун биржалык товарларга (алтын, кант, кофе жана башка) «байланыштуу» болгон финансы инструменттери. Финансы деривативдери ээлерине алдын ала сүйлөшүлгөн, келечектеги белгилүү бир мезгилде, аныкталган активдерди алууга укукту камсыз кылат, мисалы, накталай акча формасында, баштапкы финансы инструменти жана башка. Туунду финансы инструменттеринин катарына опциондор (валюталык, пайыздык, товардык ж.б), жүгүртүлүүчү финансы фьючерстери, варранттар жана валюталык же пайыздык своптор жөнүндө келишимдер катары инструменттер кирет. Туунду инструменттери менен бүтүмдөр операциялардын өз алдынча топторуна бөлүнүп турат (негизгиси финансылык); аларды эсепке алуу туунду контракттын негизинде жаткан жана алар өздөрү «байланыштуу» мүнөздөмөгө таандык болгон баалуу кагаздар же товарлар менен операцияларды каттоодон башка жүргүзүлөт. Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеминде финансы деривативдери алтындын баасын хеджирлөө менен берилген жана алар боюнча маалыматтар ишканалар тарабынан берилет.

Жана башка инвестициялар да активдер, милдеттенмелер менен операцияларга классификацияланат жана өзүнө кредиттерди, кредитордук жана дебитордук карыздарды, депозиттерди, накталай чет өлкө валютасын, улуттук валютаны жана жогоруда келтирилген категорияларга кирбеген башка активдерди жана милдеттенмелерди камтыйт. Коммерциялык банктардын чет өлкө активдери/милдеттенмелери боюнча маалыматтар Улуттук банк тарабынан коммерциялык банктардын отчетторунан алынат. Өкмөт тарабынан же анын гарантиясы астында алынган чет өлкө кредиттери ошондой эле, аларды тейлөө боюнча маалыматтар Улуттук банк тарабынан Финансы министрлигинен, ишканалардан жана башкы банктын өзүнүн ички булактарынан алынат. Улуттук банк тарабынан тейленген кредиттер боюнча маалыматтар өзүнүн ички булактарынан алынат. Мамлекеттик эмес кредиттер боюнча маалыматтар Улуттук Статистика комитетинен алынат. Резидент-ишканалардын (соодалык кредиттер) кредитордук жана дебитордук карыздары тууралуу маалыматтар Улуттук банк тарабынан Улуттук Статистика комитетинен алынат, ал эми Комитет маалыматтарды ишканалардан жыйнайт. Чет мамлекеттердеги ишканалардын эсептери боюнча маалыматтарды Улуттук банк ишканалардан алат. Негизинен, Кыргызстандын эл аралык финансы

институттарынын фондуларына төлөмдөрүн чагылдырган ж.б. активдер боюнча маалыматтарды Улуттук банк Финансы министрлигинен жана Улуттук банктын ички булактарынан алат. Төлөм теңдеми кошуп эсептөө (начисление) ыкмасы боюнча түзүлө тургандыгына байланыштуу, кредиттер боюнча негизги суммалар жана төлөөгө карата пайыздар төлөө мөөнөтү узартылышы мүмкүн болгон б.а., убагында төлөнбөгөн бир мезгил аралыгындагы чегерилген суммаларды чагылдырат. Кошуп эсептелинген сумма менен иш жүзүндө төлөнгөн сумманын ортосундагы айырма «жана башка инвестициялар» статьясында, мөөнөтүндө төлөнбөгөн суммаларга өзгөртүүлөр катары чагылдырылат. Эгерде, мөөнөтүндө төлөнбөгөн суммалар жаңы кредит катары кайра таризделе турган болсо, анда төлөм теңдеминде мөөнөтүндө төлөнбөгөн суммалардын азайышы түрүндө жана карыздарды реструктуризациялоо жаңы кредитти алуу формасында чагылдырылат.

Камдык активдер төлөм теңдеминин тартыштыгын каржылоо үчүн пайдаланылышы мүмкүн болгон Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын чет өлкө активдеринен турат. Төлөм теңдеминде монетардык алтын менен операцияларга (Улуттук банк менен акча-кредиттик жөнгө салуу боюнча чет өлкө органдарынын ортосундагы операциялар гана), атайын карыз алышуу укугу, эркин конвертирленүүчү валюта активдери, ликвиддүү чет өлкө баалуу кагаздары жана ж.б. ликвиддүү чет өлкө активдери менен операцияларга байланыштуу болгон камдык активдердеги өзгөрүүлөр чагылдырылат. ЭВФтин камдык активдери жана кредиттери, ошондой эле Улуттук банктын төлөм теңдеминде чагылдырылуучу башка активдери жана милдеттенмелери боюнча маалыматтар, Улуттук банктын ички булактарынан алынган маалыматтарга негизделген.

4. Төлөм теңдемин сунуш кылуунун формалары

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми нейтралдуу жана аналитикалык формаларда берилет. **Нейтралдуу форма** (I тиркеме, I.1-таблица) өзүнө төлөм теңдеминин бардык статьялары эки тилкеде, өзүнчө кредит жана дебет боюнча, мында, кредит боюнча өткөрүүнүн суммасы таза каталарды жана калтырып кетүүлөрдү эске алуу менен дебет боюнча өткөрүүдөгү суммага барабар болот же сальдолонгон түрүндө чагылдырылышы менен мүнөздөлөт. Нейтралдуу формада берүүдө төлөм теңдеминин жалпы сальдосу дайыма нөлгө барабар болот.

Аналитикалык формада (I таблица) бардык статьялар сальдолонгон түрүндө көрсөтүлөт. Төлөм теңдеминин жалпы сальдосу конкреттүү өлкөнүн өзгөчөлүгүн эске алуу менен аныкталган өзүнчө бир статьянын суммасы катары түзүлөт. Бул статьялар көз карандысыз (б.а. өз максатына жооп берген) жүзөгө ашырылуучу жана андан төлөм теңдеминин жыйынтыкталган сальдосунун өлчөмү көз каранды болгон операцияларды чагылдырууга тийиш. Бул статьялар «чектен тышкары» статьялары деп аталат. «Чекке чейинки» статьяларынын калган бардык операциялары төлөм теңдеминин сальдосун каржылоо максатында жүзөгө ашырылат. Бул операциялар аргасыздан жүргүзүлүп, көз каранды жана Улуттук банк менен Өкмөттүн жөнгө салуучу аракеттерине байланыштуу. Ошентип, төлөм теңдеминин сальдосу субъективдүү ой жүгүртүү үчүн элементтерди камтып турса да, төлөм теңдеминин сальдосунун өлчөмүн ченөөгө, анын каржыланышындагы керектөөлөрдү аныктоого мүмкүндүк берет.

II.1-таблица: Кыргыз Республикасынын төлөм теңдемин түзүү үчүн Улуттук банк тарабынан пайдаланылуучу маалымат булактары

Төлөм теңдеминин статьялары	Маалымат булактары	Маалыматтардын мазмуну
Күндөлүк операциялар эсеби		
Товарлар		
Товарлардын экспорту (ФОБ)		
экспорт	УСК	
порттордон алынуучу товарлар	УСК	
монетардык эмес алтын	УСК	
Товарлардын импорту (ФОБ)	УСК	
импорт (СИФ)	УСК	
нарк боюнча оңдоолор	УСК	ишканаларды иликтөөнүн негизинде СИФ наркы боюнча импорттогу транспорттук жана камсыздандыруу кызмат көрсөтүүлөрдүн үлүшү боюнча УСКнын баа берүүсү
порттордон алынуучу товарлар	УСК	ишканалардын отчетторунун негизинде бункердик отундун импорту боюнча маалыматтар
Кызмат көрсөтүүлөр		
Транспорттук кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ	ишканаларды иликтөөнүн негизинде СИФ наркы боюнча импорттогу транспорттук сарптоолордун үлүшүнө Улуттук статистика комитетинин баасы
Кыдыруулар	УСК	республикага (республикадан) келген (кеткен) жарандардын санынын негизинде түзүлгөн ыкмага ылайык баа берүү
Байланыш кызмат көрсөтүүлөрү	УСК, ТКМ	
Курулуш кызмат көрсөтүүлөрү	КБ	
Камсыздандыруу кызмат көрсөтүүлөрү	УСК, ишканалар, КБ	ишканаларды иликтөөнүн жана банк статистикасынын маалыматтарынын негизинде СИФ наркы боюнча камсыздандыруулардын импорттогу үлүшүнө УСКнын баасы
Финансылык кызмат көрсөтүүлөр	Улуттук банк, КБ	
Компьютердик жана маалымат кызмат көрсөтүүлөрү	КБ	
Мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөр	ТИМ, КБ, Улуттук банк	Кыргыз Республикасынын чет өлкөлөрдөгү өкүлчүлүктөрүн күтүүгө кеткен чыгашалар боюнча маалыматтар; чет өлкөлөрдүн Кыргыз Республикасындагы өкүлчүлүктөрүнүн чыгашалары жөнүндө маалыматтар
Ишкердик кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ, ишканалар	8 ВЭС-кызмат көрсөтүүлөр отчеттуулук формасы боюнча ишканалардан топтолгон башка ишкердик техникалык кызмат көрсөтүүлөр боюнча маалыматтар
анын ичинде, техникалык жардам	ЭВФ, ФМ	баа берүү маалыматтары
Жана башка кызмат көрсөтүүлөр	УСК, КБ	8 ВЭС-кызмат көрсөтүүлөр отчеттуулук формасы боюнча ишканалардан топтолгон жана башка ишкердик кызмат көрсөтүүлөр боюнча маалыматтар
Кирешелер		
Эмгек акылар	УСК, КБ, ишканалар	
Инвестициялардан кирешелер		
Тике инвестициялар боюнча кирешелер	УСК, КБ	1-ИНВЕСТ отчеттуулук формасы боюнча биргелешкен жана чет өлкө ишканаларынан алынган тике инвестициялардан кирешелер тууралуу маалыматтар
Портфельдик инвестициялар боюнча кирешелер	Улуттук банк, КБ	
Башка инвестициялар боюнча кирешелер		
Кредиттер боюнча пайыздар		
АКЖО	Улуттук банк	
Мамлекеттик башкаруу сектору	ФМ, Улуттук банк, ишканалар	
Банктар	КБ	
Башка секторлор	УСК	
Башка инвестициялар боюнча ж.б. кирешелер	Улуттук банк, КБ, БФКМ	Улуттук банктын эл аралык камдарды тескөөгө байланыштуу кирешелери жана чыгашалары боюнча маалыматтар; коммерциялык банктардын жана ишканалардын чет өлкөлөрдөгү активдеринен кирешелер

II.1-таблица: (уландысы)

Төлөм теңдеминин статьялары	Маалымат булактары	Маалыматтардын мазмуну
Күндөлүк трансферттер		
Гуманитардык жардам	УСК, ишканалар	баа берүү маалыматтары
Техникалык жардам	ЭВФ	
Башка гранттар	Улуттук банк	
Эл аралык уюмдарга төлөмдөр	ФМ	
Иштеп жүргөндөрдүн акча которуулары	ТКМ, КБ, Улуттук банктын баасы	
Капитал менен операциялар эсеби жана финансылык операциялар эсеби		
Капиталдык трансферттер		
Товарлар түрүндөгү гранттар	УСК	товарлар түрүндөгү гранттардын жалпы көлөмүндөгү капиталдык товарлардын үлүшүнө баа берүү
Миграцияга байланыштуу трансферттер	УСК	көчүп кетип-келип жаткандардын саны боюнча расмий маалыматтардын негизинде, көчүп кетип жаткандардын трансферттерине УСКнын баасы
Карызды кечүү	ишканалар, ФМ	
Тике инвестициялар		
Чет өлкөгө	УСК	I-ИНВЕСТ отчеттуулук формасы боюнча биргелешкен жана чет өлкө ишканаларынан алынган тике инвестициялар боюнча маалыматтар
Кыргыз Республикасына	УСК, КБ, ишканалар	
Портфельдик инвестициялар		
Карыздык баалуу кагаздар	Улуттук банк, КБ, КРӨФРТКМК	
Финансы деривативдери		
Башка инвестициялар		
Активдер		
Нак акчалар жана депозиттер		
Банктар	КБ	
Башка секторлор	ишканалар	
Соода кредиттери	УСК	
Башка активдер		
АКЖО	Улуттук банк	
Мамлекеттик башкаруу сектору	ФМ	
Милдеттенмелер		
Нак акчалар жана депозиттер		
Банктар	КБ	
Соода кредиттери	УСК	
Кредиттер		
АКЖО	Улуттук банк	ЭВФтин кредиттери жөнүндө маалыматтар
Мамлекеттик башкаруу сектору	ФМ, Улуттук банк, ишканалар	мамлекеттик сектор тарабынан же анын гарантиясы астында алынган/төлөнгөн кредиттер жөнүндө маалыматтар
Банктар	КБ	коммерциялык банктар тарабынан алынган кредиттер боюнча банк статистикасынан алынган маалыматтар
Башка секторлор	УСК, БФКМ	Өкмөттүн кепилдигисиз алынган/төлөнгөн кредиттер жөнүндө маалыматтар
Мөөнөтү өткөрүлүп жиберилген карыздар	ФМ, КБ, БФКМ, ишканалар	
Камдык активдер	Улуттук банк	

III тиркеме: Төлөм теңдеминин «Кыдыруулар» статьясына баа берүүнүн ыкмасы

«Кыдыруулар» статьясына баа берүү ыкмасы чет өлкөлөрдөгү резиденттердин жана республикадагы резидент эместердин чыгашаларын бир кыйла так жана толук чагылдыруу, мейманканалардан, эс алуу үйлөрүнөн жана туристтик компаниялардан маалыматтарды жыйноонун салттуу түрдө колдонулуп келген ыкмасынын ордуна колдонуу максатында иштелип чыккан. «Кыдыруулар» статьясы боюнча маалыматтарды жыйноонун колдонулуп келинген ыкмасы операциялардын бир бөлүгүн гана камтыган жана төлөм теңдемин түзүүнүн эл аралык тажрыйбаларына ылайык бул статьяны мүмкүн болушунча баа берүү жолу менен аныктоо дурус болмокчу.

«Кыдыруулар» статьясы боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту/импорту бир келүүчүгө/кетүүчүгө туура келүүчү чыгашаларын келип/кетүүчү жарандардын санына көбөйтүүнү билдирет.

Аталган статья боюнча эсептөөлөр кыдыруулардын категориясы боюнча алардын максатын төмөндөгүлөргө бөлүү менен жүргүзүлөт:

- кызматтык,
- туристтик,
- жеке,
- коммерциялык.

Чыгашалар кыдыруулардын максатынын ар бир категориясы боюнча өзүнчө, баа берүү менен эсептелинет.

Чет өлкөлөрдө иш боюнча кыска мөөнөттүү кыдырууларда жүргөн кыргыз жарандарынын чыгашаларына баа берүү күнүнө 3 жолу тамактануунун наркын жана ал жерлерде жашаган туракжайлар үчүн чыгашаларын камтыган бир күндүк (суткалык) төлөмдөрдүн минималдуу нормасынын негизинде аныкталат. Бул нормалар Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан белгиленет. Эс алуу же коммерциялык (шоп-турлар) максаттар менен кыдырууларга баа берүү үчүн туристтик фирмалардын жол киренин наркын (аба-темир жол билеттеринин наркы) кошпогондогу, эс алууларга жана шоп-турларга жолдомолордун наркы жөнүндөгү маалыматтары пайдаланылат. Туристтердин бул чыгашалары туристтердин жеке максаттардагы сарптоолору боюнча маалыматтарды камтыйт, анда аларды республиканын ичинде андан ары сатып өткөрүү үчүн товарларды алууга чыгашалары камтылбайт.

Кыргызстанга келген чет өлкө жарандарынын чыгашалары дагы баа берүү негизинде эсептелинет жана бир күндөгү тамак-аштарына орточо алынган чыгашаларды, республиканын мейманканаларында бир күн тургандыгы, ошондой эле республиканын аймагында болуу учурундагы кошумча чыгашаларын камтыйт.

«Кыдыруулар» статьясына баа берүүнүн аталган ыкмасы Улуттук статистика комитетинин жана бажы органынын расмий маалыматтарынын, ошондой эле туристтик фирмалардын жана мейманканалардын маалыматтарынын негизинде жүзөгө ашырылат.

IV тиркеме: Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсун эсептөө ыкмасы

Номиналдуу алмашуу курсунун салмактанып алынган орточо маанисин билдирген жана кароого алынып жаткан өлкөнүн бааларынын соода боюнча өнөктөш өлкөлөрдөгү бааларга карата өзгөрүү тенденциясын эске албаган алмашуу курсу **номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу** деп аталат (НЭАК-NEER nominal effective exchange rate).

Номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу конкреттүү өлкөдөгү алмашуу курсу анын соода боюнча өнөктөш өлкөнүн курсуна салыштырмалуу базалык мезгилге карата канчалык өзгөрүүгө дуушар болгондугун аныктоого мүмкүндүк берет. Бирок, номиналдуу эффективдүү алмашуу курсунун өзгөрүүсү валютанын сатып алуу жөндөмдүүлүгүн же кандайдыр бир мезгил аралыгында ошол өлкөдө өндүрүлгөн жана экспорттук потенциалга ээ болгон товарлардын атаандаштыкка жөндөмдүүлүгү канчалык деңгээлде өзгөрүүгө дуушар болгондугун көрсөтпөйт. Кандайдыр бир мезгил ичинде конкреттүү валютанын сатып алуу жөндөмдүүлүгү канчалык өзгөрүүгө дуушар болгондугун аныктоо үчүн реалдуу эффективдүү алмашуу курсу эсептелинет (PEAK-REER real effective exchange rate).

Соода боюнча өнөктөш өлкөлөрдөгү баалардын салыштырмалуу өзгөрүүсүнө дал келүүчү өлчөмгө карата корректировкаланган номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу **реалдуу эффективдүү алмашуу курсу** деп аталат.

Реалдуу эффективдүү алмашуу курсу өлкөлөрдүн валюталарынын салмактанып алынган реалдуу алмашуу курсунун анын алдыңкы соода өнөктөштөрүнүн валюталарына карата катышын эсептөөдөн улам аныкталат. Мисалы, эгерде, конкреттүү өлкөнүн валютасынын курсу коңшу өлкөнүн валютасына карата инфляциянын жогорку деңгээлде болуусунан улам жогорулап жана бир эле учурда башка өнөктөш өлкөлөрдүн валюталарына карата инфляциянын деңгээлинин басандоосуна жараша төмөндөсө, реалдуу эффективдүү алмашуу курсу ошол өзгөрүүлөрдүн орточо өлчөмү катары улуттук валютанын курсун билдирет.

Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индексин эсептөөнүн кеңири колдонулган формуласы болуп, белгилүү бир мезгил аралыгындагы тиешелүү эки тараптуу алмашуу курсунун базалык мезгилдегиге карата өзгөрүүлөрүнүн салмактанып алынган орточо өлчөмүн чыгарып салуу формуласы саналат.

Эффективдүү алмашуу курсунун индексин эсептөө үчүн өлкөлөрдүн каралып жаткан өлкөнүн тышкы соодасындагы салыштырмалуу салмагы аныкталат. Мына ошол салмактар конкреттүү өлкө үчүн бул же тигил валютанын салыштырмалуу маанилүүлүгүн чагылдырат. Эффективдүү алмашуу курсу эки тараптуу сооданын үлүшүн салмак катары пайдалануу менен эсептелинип чыгат (ошондой эле, экспорт менен импорттун үлүшүн же алардын суммардык орточо көрсөткүчүн пайдаланууга болот). Сомдун реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индексин эсептеп чыгарууда экспорт менен импорттун орточо көрсөткүчү пайдаланылат. Салмакты эсептөө формуласы төмөнкүдөй жүзөгө ашырылат:

$$W_i = \frac{M_i + X_i}{\sum_{i=1}^n X_i + \sum_{i=1}^n M_i} \quad (1)$$

мында,

W_i - өлкөнүн жалпы тышкы товар жүгүртүүсүндөгү i өлкөсүнүн салмагы, $\sum_{i=1}^n W_i = 1$.

M_i - i өлкөсүнөн Кыргыз Республикасына импорт,

X_i - i өлкөсүнө Кыргыз Республикасынан экспорт,

$\sum_{i=1}^n X_i$ - соода боюнча негизги өнөктөш өлкөлөргө Кыргыз Республикасынын экспортунун жалпы көлөмү,

$\sum_{i=1}^n M_i$ - соода боюнча негизги өнөктөш өлкөлөрдөн Кыргыз Республикасына импорттун жалпы көлөмү.

n - кароого тандалып алынган өлкөлөрдүн саны.

Соода боюнча өнөктөш катары Кыргыз Республикасынын тышкы соодасынын жалпы көлөмүндө эң чом салыштырмалуу салмакты ээлешкен өлкөлөр каралууда, аларды тандап алуу тышкы соода жүгүртүүнүн 90 пайызын камтууга тийиш. Тандоодон булар менен соода салыштырмалуу артыкчылык принциби боюнча эмес жүзөгө ашырылып жаткан импорттук жана экспорттук товарлар алынып салынат (аларга алтын, жаратылыш газы, электроэнергия, товардык гранттар, б.а. мамлекет мында товарларды келишимдин негизинде катталган баа боюнча сатат). Өлкөлөрдүн куржунун Улуттук банк ар бир беш жылда карайт.

2005-жылы индекстерди эсептөө үчүн базалык мезгил катары 2000-жыл кабыл алынган. Улуттук банк базалык мезгил аралыгын ар бир беш жылда өзгөртүп турат.

Номиналдуу эки тараптуу алмашуу курсунун индекси төмөнкүчө эсептелинет (мисалга, АКШ доллары үчүн).

$$NBER_{US_t} = 100 \times \left(\frac{ER_{US_t}}{ER_{US_0}} \right) \quad (2)$$

мында, ER_{US_t} – сомдун t мезгил аралыгындагы (1 сом үчүн АКШ долларынын бирдиги) номиналдуу алмашуу курсунун орточо геометриялык мааниси. t эсептешүү мезгил аралыгындагы сомдун алмашуу курсунун орточо мааниси t мезгил аралыгындагы бардык календардык күндөрдүн ичинде аракеттенүүчү сомдун номиналдуу алмашуу курсунун орточо геометриялык мааниси катары аныкталат.

ER_{US_0} - 0 базалык мезгил ичиндеги номиналдуу алмашуу курсунун тиешелүү орточо геометриялык мааниси.

Реалдуу эки тараптуу алмашуу курсунун индексин эсептөө формуласы төмөнкүчө (мисалы, АКШ доллары үчүн):

$$RBER_{US_t} = 100 \times \left(\frac{ER_{US_t}}{ER_{US_0}} \right) \times \left(\frac{CPI_{KYR_t}}{CPI_{US_t}} \right) \quad (3)$$

мында, ER_{US_t} – сомдун t мезгил аралыгындагы номиналдуу алмашуу курсунун (1 сом үчүн АКШ доллары бирдигинде) орточо геометриялык мааниси.

ER_{US_0} - 0 базалык мезгил ичиндеги номиналдуу алмашуу курсунун орточо геометриялык мааниси.

CPI_{KYR_t} , CPI_{US_t} - t мезгил аралыгынын 0 базалык мезгилине карата катышы учурундагы тиешелүүлүгүнө жараша Кыргыз Республикасында жана АКШда баалардын индексинин өзгөрүүсү.

Номиналдуу эффективдүү алмашуу курсу – бул, соода боюнча негизги өнөктөш өлкөлөрдүн каралып жаткан куржунуна кирүүчү номиналдуу эки тараптуу алмашуу курсунун индекстеринин орточо салмактанып алынган геометриялык мааниси. t мезгил аралыгы ичинде ал төмөнкүчө эсептелинет:

$$NEER_t = (NBER_{1_t})^{w_1} \times (NBER_{2_t})^{w_2} \dots (NBER_{n_t})^{w_n} \quad (4)$$

мында, $NBER_{i_t}$ - t мезгилинде i өлкөсүнүн (2) формуласында эсептелинген номиналдуу эки тараптуу индекси.

W_i - тиешелүү салмак.

Өлкөлөрдүн каралып жаткан куржунуна камтылган негизги өнөктөш өлкөлөрдүн эки тараптуу реалдуу алмашуу курсунун индексинин орточо салмактанып алынган геометриялык мааниси сомдун реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индекси болуп саналат. t мезгил ичинде ал төмөнкүчө эсептелинет:

$$REER_t = (RBER_{1,t})^{W_1} \times (RBER_{2,t})^{W_2} \dots (RBER_{n,t})^{W_n} \quad (5)$$

мында, $RBER_{i,t}$ - t мезгил аралыгындагы i өлкөсүнүн (3) формула боюнча эсептелинген реалдуу эки тараптуу индекси.

W_i - өлкөнүн (1) формула боюнча эсептелинген тиешелүү салмагы.

Номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун динамикасы үч фактордон көзкаранды. Номиналдуу алмашуу курсу биринчи фактор болуп саналат. Сомду башка валюталарга карата бекемдөө (наркын төмөндөтүү) номиналдуу жана реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индексинин жогорулоосуна (төмөндөөсүнө) алып келет. Экинчи фактор - кароого алынып жаткан өлкөдөгү жана соода боюнча өнөктөш өлкөлөрдөгү баанын деңгээлинин өзгөрүүсү. Кыргыз Республикасындагы баанын өсүш арымынын соода боюнча өнөктөш өлкөлөрдөгү баалардын өсүш арымдарына салыштырмалуу артып туруусу, реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун жогорулоосуна, же тескерисинче болушуна алып келет. Баанын индекси реалдуу эффективдүү алмашуу курсун эсептөөдө гана кондонулат. Үчүнчү таасир берүүчү фактор болуп, Кыргыз Республикасынын тышкы товар жүгүртүүсүнүн көлөмүндөгү соодалык негизги өнөктөш өлкөлөрдүн салыштырмалуу салмактары саналат. Кыргызстандын тышкы товар жүгүртүүсүндө өлкөлөрдүн үлүшү канчалык көп болсо, сомдун алмашуу курсунун ошол өлкөнүн валютасына карата жана ошол өлкөдөгү баанын өзгөрүүсү сомдун эффективдүү алмашуу курсунун индексине ошончолук таасир бере алат.

Ошентип, реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун индексинин төмөндөөсү, эрежеге ылайык, ушул өлкөлөрдүн рынокторундагы жергиликтүү товарлардын баа жагынан атаандаштыкка жөндөмдүүлүгү жогорулай тургандыгы жана тескерисинче болушу мүмкүндүгү жөнүндө айгинелеп турат.

Реалдуу эффективдүү алмашуу курсунун кыргыз товарларынын баа жагынан атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүнө таасири IV.1-таблицада жалпыланган.

$$\mathcal{E} = \frac{E \times P}{P^*} \quad (6)$$

мында, \mathcal{E} - сомдун реалдуу эффективдүү алмашуу курсу

E - сомдун номиналдуу алмашуу курсу (1 сом үчүн четөлкө валютасынын бирдиги)

P - Кыргызстандагы баанын деңгээли

P^* - чет өлкөдөгү баанын деңгээли

IV.1-таблица. РЕАКтын аракеттенүүсү боюнча негизги тыянактар

<i>Көрсөткүч</i>	<i>Көрсөткүч-түн өзгөрүүсү</i>	<i>РЕАКтын аракеттенүүсү</i>	<i>Кыргызстандын товарларынын атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүнүн өзгөрүүсү</i>	<i>Эскертүү (бардык бирдей башка шарттарда)</i>
Е, алмашуу курсу	↑ номиналдуу чындалуу	↑ реалдуу чындалуу	↓ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн начарлоосу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу арзан болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу кымбат болот
Е, алмашуу курсу	↓ номиналдуу нарксыздануу	↓ реалдуу нарксыздануу	↑ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн жакшыруусу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу кымбат болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу арзан болот
Р, Кыргыз Республикасындагы баалардын деңгээли (сом түрүндө туюндурулган)	↑	↑ реалдуу чындалуу	↓ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн начарлоосу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу арзан болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу кымбат болот
Р, Кыргыз Республикасындагы баалардын деңгээли (сом түрүндө туюндурулган)	↓	↓ реалдуу нарксыздануу	↑ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн жакшыруусу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу кымбат болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу арзан болот
Р*, чет өлкөлөрдөгү баалардын деңгээли (өзүнүн валютасында туюндурулган)	↑	↓ реалдуу нарксыздануу	↑ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн жакшыруусу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу кымбат болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу арзан болот
Р*, чет өлкөлөрдөгү баалардын деңгээли (өзүнүн валютасында туюндурулган)	↓	↑ реалдуу чындалуу	↓ атаандаштыкка жөндөмдүүлүктүн начарлоосу	Чет өлкө товарлары салыштырмалуу арзан болот, Кыргызстандын товарлары салыштырмалуу кымбат болот

У тиркеме: Коммерциялык банктарда төлөмдөрдүн багытын эсепке алуу системасы

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы тарабынан 1997-жылдын февраль айында коммерциялык банктарда төлөмдөрдүн багытын эсепке алуу системасы (ТБЭС) колдонууга киргизилген¹. 2004-жылы Улуттук банк тарабынан «Төлөмдөрдүн багытын эсепке алуу системасы боюнча нускоого» өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилген². Бул система, төлөм теңдеминин банк тутуму аркылуу жүргүзүлүүчү операцияларын чагылдыруу үчүн кызмат кылат жана тышкы экономикалык операциялардын кеңири жана өз убагындагы статистикасын алууну камсыз кылат. Система өзүнө коммерциялык банктардын алар тарабынан жүзөгө ашырылуучу чет өлкө банктарындагы корреспонденттик эсептеринде, чет өлкө банктарынын кыргыз банктарындагы эсептериндеги накталай чет өлкө валютасы менен операцияларды жана резидент эместердин чет өлкө валютасындагы жана улуттук валютадагы операцияларын камтыйт. Кыргызстанда ТБЭСтин айырмалануучу өзгөчөлүгү болуп, коммерциялык банкттардын чет өлкөлүк өнөктөштөр менен корреспонденттик эсептер аркылуу жүзөгө ашырылган эл аралык операциялары толук камтылгандыгы саналат, бул андан төмөн болгон учурда операциялар эске алынбаган, минималдуу баштапкы (пороговой) сумманын жоктугунан улам шартталган. Алынган маалымат маанилүү булак болуп саналат жана төлөм теңдемин түзүү жана Кыргыз Республикасынын эл аралык инвестициялык позициясын аныктоо үчүн пайдаланылат. Отчеттук маалыматтар төлөм теңдеминин стандарттык компоненттеринин негизинде аныкталган операциялардын тизмесине ылайык классификацияланат жана чагылдырылат. Системанын натыйжалуу иштөөсүн Улуттук банк тарабынан иштелип чыккан “Операциялар боюнча эсепке алуунун автоматташтырылган системасы” программалык камсыздоосу камсыз кылат. Ал коммерциялык банктарда колдонулат жана автоматтык түрдө жыйынтыкталган отчеттук маалыматтарды текшерүүгө жана ката кетирилген жазууларды аныктоого мүмкүндүк берет.

Коммерциялык банктар тарабынан Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына берилүүчү ар айлык отчеттор электрондук жана кагаз жүзүндө, отчеттук айдан кийинки айдын 15не чейин берилет. Отчеттогу ар бир эсеп боюнча маалыматтар бир мезгилдин башталышына жана акырына карата эсептеги калдыктардын суммасын көрсөтүү менен башталат жана аяктайт, демек, ал жерде эсептердеги каражаттардын отчеттук мезгил ичиндеги жылышы катталат. Отчеттук мезгилдин башталышына жана акырына карата сальдо эсептин мүнөзүнө жараша көрсөтүлөт: ностро-эсептери жана накталай чет өлкө валютасы үчүн бир мезгилдин башталышына жана акырына карата сальдо кредит боюнча, ал эми лоро-эсептери жана резидент эместердин чет өлкө валютасындагы жана улуттук валюта түрүндөгү эсептери үчүн тескерисинче, дебет боюнча көрсөтүлөт. Бардык отчеттор иштелип чыккандан кийин маалыматтардын жалпы базасына топтоштурулат да, төлөм теңдеминин стандарттык компоненттери боюнча классификацияланат, андан соң маалыматтар тандалып алынат жана алардын айрымдары Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеминде чагылдырылат.

Ушул система боюнча коммерциялык банктар толтурушкан электрондук формадагы ар бир операция банк-корреспондент, операциялардын валютасы, операциялардын датасы, операциялардын түрү, банктын кардарлары болгон өнөктөш өлкөлөр (контрагенттер), экономиканын белгилүү бир секторуна таандык экендиги, анын эсеби боюнча операциялар жүргүзүлгөн кардар өлкө боюнча классификацияланат. Операциялардын түрү, өлкөнүн аталышы, валютанын аталышы жана экономика сектору коддорго салынган формада көрсөтүлөт. ПБ-1 формасы боюнча отчеттун электрондук формасы 14-тилкеде берилген жана түшүндүрмөсү төмөндө келтирилген.

¹ International Translation Reporting System (ITRS)

² Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 25-ноябрындагы N30/5 токтому, Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин 2004-жылдын 22-декабрындагы 149-04 номеринде катталган.

Тилке номери	Тилкенин аталышы	Тилкенин мазмуну
1	Өнөктөштүн аталышы	Бул жерде чет өлкөдөгү банк-корреспонденттин аталышы көрсөтүлөт. Накталай валюта менен операцияларды эсепке алууда бул тилкеде: «накталай чет өлкө валютасы» деп көрсөтүү зарыл. Кыргыз Республикасындагы резидент эместердин операцияларын эсепке алууда «резидент эмес кардарлардын эсептери» көрсөтүлөт.
2	Өнөктөш жайгашкан өлкөнүн коду	Бул жерде банк-корреспондент жайгашкан өлкөнүн коду көрсөтүлөт. Мында, Улуттук Статистика комитетинин өлкөлөрдүн кодификаторунда келтирилген өлкөлөрдүн коддору колдонулат. Накталай чет өлкө валюталары менен болгон операцияларды же болбосо, Кыргыз Республикасында резидент эместердин улуттук валютадагы жана чет өлкө валютасындагы операцияларын эсепке алууда, Кыргыз Республикасынын кодун көрсөтүү зарыл.
3	Эсеп	Бул жерде анын классификациясына ылайык эсептин коду көрсөтүлөт («1-ностро», «2-лоро», «3-накталай чет өлкө валютасы», «4-резидент эмес кардарлардын эсептери»).
4	Валютанын аталышы	Бул жерде операция жүргүзүлүп жаткан валютанын коду көрсөтүлөт. Ошону менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2000-жылдын 5-июлундагы N26/9 токтому менен бекитилген ЭК валюталардын эл аралык классификаторунда (ИСО 4217003-97) келтирилген валюталардын тамга түрүндөгү коддору колдонулат.
5	Операция өткөрүлгөн күн	Бул жерде банктын бухгалтердик отчеттуулугунда операциянын чагылдырылган күнү көрсөтүлөт.
6	Операциянын коду	Бул жерде тиркемеде келтирилген операциялардын коддорунун тизмесине ылайык, операциянын коду көрсөтүлөт.
7	Төлөөчү өлкө-алуучунун коду	Накталай эмес операцияларды эсепке алууда: чыгыш төлөмдөр боюнча бенефициар (алуучу) өлкөнүн коду, ал эми кириш төлөмдөр боюнча – жөнөтүүчү өлкөнүн коду көрсөтүлөт. Аналогиялык түрдө, накталай чет өлкө валюталары менен жүргүзүлгөн операциялар эске алынат. Мисалы, ар кыл системалар (Western Union, Contact, Money Gram, Anelik ж.б.) боюнча акча которуу үчүн накталай акча салууда алуучу өлкөнүн коду, ал эми ар кыл системалар (Western Union, Contact, Money Gram, Anelik ж.б.) боюнча накталай акча алууда – жөнөтүүчү өлкөнүн коду. Улуттук статистика комитетинин өлкөлөр кодификаторунда келтирилген өлкөлөрдүн коддору колдонулат.
8	Сектордун коду	Бул жерде анын эсеби боюнча банкта операция ишке ашырыла турган, Кыргыз Республикасындагы банктын кардары тиешелүү болгон, экономиканын секторунун коду көрсөтүлөт. Мында, Төлөм теңдеми боюнча колдонмого ылайык иштелип чыккан классификатордо көрсөтүлгөн экономиканын секторлорунун коддору колдонулат.

9	Кардар өлкөнүн коду	Бул жерде анын эсеби боюнча банкта операция ишке ашырыла турган, резиденти Кыргыз Республикасындагы банктын кардары болуп эсептелген өлкөнүн коду көрсөтүлөт. Мында Улуттук Статистика комитетинин өлкөлөр кодификаторунда келтирилген өлкөлөрдүн коддору колдонулат.
10 11	Кредит Дебет	Эсептердеги каражаттардын жылышы кредиттин жана дебет саптарында чагылдырылат. Маалыматтарды төмөнкү мүнөздө чагылдыруу зарыл: ностро-эсептери жана накталай чет өлкө валютасы менен жүргүзүлгөн операциялар үчүн – каражаттардын келип түшүүсү – кредит боюнча, дебет боюнча – лоро-эсептери жана кардар-резидент эместердин улуттук валютадагы жана чет өлкө валютасындагы эсептери боюнча операциялар үчүн, аларды эсептен алып салуу, тескерисинче: кредит боюнча – эсептен алып салуу, дебет боюнча – каражаттардын эсепке келип түшүүсү. Сумма номиналда үтүрдөн кийин эки белги менен валюталардын бирдигинде көрсөтүлөт.
12	Сумма сом менен	Бул жерде банктын бухгалтердик отчеттуулугунда операцияларды чагылдыруу күнүндөгү абал боюнча Улуттук банктын курсу боюнча сомго эквиваленттүү сумма көрсөтүлөт.
13	АКШ долларындагы сумма	Бул жерде банктын бухгалтердик отчеттуулугунда операцияларды чагылдыруу күнүндөгү абал боюнча Улуттук банктын курсу боюнча АКШ долларына эквиваленттүү сумма көрсөтүлөт. Сумма үтүрдөн кийин, эки белги менен көрсөтүлөт.
14	Операция	Бул жерде ар бир акча каражатынын которулушун багыттоо жөнүндө толук маалымат көрсөтүлөт. Бул тилкедеги маалымат тиркемеде келтирилген төлөм теңдеминин стандарттык классификациясы боюнча операциялардын аталыштарын кайталабастан, конкреттүү операциялардын мазмунун чагылдырууга тийиш. Бул операциялардын кодировкасынын тууралыгына контролдукту ишке ашыруу үчүн зарыл. Ошентип, «финансылык кызмат көрсөтүүлөр», «башка иштиктүү кызмат көрсөтүүлөр», «товардын экспорту» ж.б. түшүндүрмөлөр отчеттуулуктун толуктугуна коюлган талаптарды канааттандырбайт. Мисалы, товарды берүү үчүн акы төлөө эсебине акча каражаттарын которууда кайсы товар үчүн акы төлөө жүргүзүлүп жатканын көрсөтүү зарыл.

ПБ-1 формасы боюнча отчетко кошумча, отчеттук айдын башындагы жана акырындагы каражаттардын калдыктары боюнча маалымат жазуу түрүндө берилет. Бул маалыматтар ПБ-1 отчетунун электрондук формасында чагылдырылган, ал мезгил аралыгынын башына жана акырына карата каражаттардын калдыктары боюнча маалыматтарга дал келүүгө тийиш. Кошумча отчеттуулук төмөнкү формалар боюнча берилет:

- ПБ-1К формасы боюнча – чет өлкө банктарынын корреспонденттик эсептериндеги жана кыргыз банктарындагы чет өлкө банктарынын эсептериндеги каражаттардын калдыктары боюнча маалымат;
- ПБ-1Н формасы боюнча – накталай чет өлкө валютасындагы каражаттардын калдыктары боюнча маалымат;
- ПБ-1СИ формасы боюнча – кардар – резидент эместердин улуттук валютадагы жана чет өлкө валютасындагы эсептериндеги каражаттардын калдыктары боюнча маалымат.

VI тиркеме: Кыргыз Республикасынын тышкы карызын мүнөздөөчү коэффициенттерин эсептөөнүн ыкмасы

Тышкы карыз (EDT) - резидент эместердин алдында чет өлкө валютасы, товар же кызмат көрсөтүү түрүндөгү төлөөгө тийиштүү болгон карыздык милдеттенмелеринин жыйындысы.

Алынган каражаттар (DISB) - кредитордун отчеттук мезгил ичиндеги кредиттик гарантиясынын көлөмүнөн суммаларды пайдалануу.

Амортизацияланган төлөмдөр (AMT) - отчеттук мезгил ичинде карыздардын негизги суммасын төлөө эсебине товар же кызмат көрсөтүү түрүндөгү төлөмдөрдү кошо алуу менен чет өлкө валютасындагы төлөмдөр.

Пайыздык төлөмдөр (INT) - отчеттук мезгил ичинде товар же кызмат көрсөтүү түрүндөгү төлөмдөрдү кошо алуу менен чет өлкө валютасындагы пайыздар боюнча төлөмдөрдүн иш жүзүндөгү суммасы.

Тышкы карызды тейлөө (TDS) - карызгерлер зарыл түрдө жүргүзүүчү амортизациялык жана пайыздык төлөмдөр.

Алып салуу (WRTOFF) - төлөнбөгөн карыздарды нөлгө чыгаруу.

Кыргыз Республикасынын жалпы тышкы карызы мамлекеттик тышкы карыздын, жеке тышкы карыздын жана ЭВФтин кредити боюнча карыздардын жыйындысы катары аныкталат.

$$EDT = EDT_G + EDT_p \quad (1)$$

мында, EDT_G - Мамлекеттик тышкы карыз - Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн тышкы карыздык милдеттенмеси, ЭВФтин алдындагы карыз, плюс аларды төлөө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен гарантияланган жеке карызгерлердин тышкы карыздык милдеттенмелери. Бул Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин маалыматынын жана Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ички булактарынын негизинде эсептелинет.

EDT_p - Жеке тышкы карыз – аны төлөө Кыргыз Республикасынын Өкмөтү менен гарантияланбаган жеке карызгерлердин тышкы карыздык милдеттенмелери. Кредиттик каражаттарды Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн гарантиялоосуз тарткан менчик ишканалардын маалыматтарынын негизинде эсептелинет.

Тышкы карыздын көлөмү отчеттук мезгилдин акырына карата төмөндөгү формула боюнча аныкталат:

$$EDT_t = EDT_{(t-1)} + DISB_t - AMT_t - WRTOFF_t \quad (2)$$

мында, $EDT_{(t-1)}$ - тышкы карыздын өткөн мезгилдин акырына карата көлөмү;

$DISB_t$ - t отчеттук мезгил ичинде иш жүзүндө алынган каражаттар;

AMT_t - t отчеттук мезгил ичинде иш жүзүндө төлөнгөн амортизациялык төлөмдөр;

$WRTOFF_t$ - t отчеттук мезгил ичинде эсептен чыгарылган негизги суммалар .

Тышкы карыз боюнча маалыматтар өлкөнүн тышкы экономикалык абалын анализдөө үчүн зарыл болгон көрсөткүчтөрдү эсептөө үчүн пайдаланылат.

$(EDT/GDP) \times 100\%$ - жалпы тышкы карыздын ички дүң продукциясына болгон катышы;

$(EDT/XGS) \times 100\%$ - жалпы тышкы карыздын товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн экспортуна болгон катышы;

$TDS_{prg} = AMT_{prg} + INT_{prg}$ - жалпы тышкы карызды тейлөө эсебине график боюнча төлөмдөр;

$TDS_{act} = AMT_{act} + INT_{act}$ - жалпы тышкы карызды тейлөө эсебине жүргүзүлгөн иш жүзүндөгү төлөмдөр;

$K_{prg} = \frac{TDS_{prg}}{XGS}$ - график боюнча жалпы тышкы карызды тейлөөнүн коэффициенти, XGS-товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн экспорту;

$K_{act} = \frac{TDS_{act}}{XGS}$ - тышкы карызды иш жүзүндө тейлөөнүн коэффициенти.

Бул көрсөткүчтөр өлкөнүн тышкы карыздын айынан тартып жаткан түйшүгүнө жана анын карызды тейлөө боюнча жөндөмдүүлүгүнө баа берүүсүнө мүмкүндүк берет. Карыздын айынан тартып жаткан түйшүгү жана анын карызды тейлөө боюнча жөндөмдүүлүгү өлкөгө валюталык түшүүлөрдүн үлүшү менен жана өндүрүш көлөмүндө өлчөнөт.

VII тиркеме: Эл аралык инвестициялык позицияларды түзүү ыкмасы

Эл аралык инвестициялардын теңдеми статистикалык отчетту чагылдырат жана анда өлкөнүн белгилүү бир датага карата тышкы активдеринин жана милдеттенмелеринин топтолгон запасы (мисалы, жылдын акырына), ошондой эле финансы операцияларынын натыйжасында келип чыккан алардын өзгөрүүлөрү, нарктык өзгөрүүлөр, кайрадан баалоолор жана башка корректировкалоочу жол-жоболор камтылат.

Эл аралык инвестициялардын теңдеми эки негизги классификациялык топтон: Кыргыз Республикасынын тышкы активдеринен жана милдеттенмелеринен турат. Ушул топтордун компоненттери төлөм теңдеминин финансы эсебинин статьяларына ылайык келет жана функционалдык категорияларды чагылдырат. “Активдер” жана “Милдеттенмелер” бөлүгүндөгү маалыматтар Кыргыз Республикасынын тышкы активдеринин (талаптарынын) жана милдеттенмелеринин өлчөмүн, алардын түзүмүн жана изилдөөгө алынып жаткан мезгил аралыгындагы өзгөрүүлөрүнүн себептерин мүнөздөйт.

Өлкөнүн таза эл аралык инвестициялык позициясы анын тышкы активдери менен милдеттенмелеринин ортосундагы айырмасын билдирет.

Эл аралык инвестициялык позиция таблица түрүндө, төмөнкүдөй формада берилет:

Көрсөткүчтөр	Бир мезгилдин башталышына карата калдык	Операциялардын натыйжасында өзгөрүүлөр	Баалардын өзгөрүүсү	Курстардын өзгөрүүсү	Башка өзгөрүүлөр	Бир мезгилдин акырына карата калдык
А	1	2	3	4	5	6
А. Активдер						
В. Милдеттенмелер						
С. Таза эл аралык инвестициялык позиция						

Таблицаалардын саптары боюнча негизги классификациялык топтор көрсөтүлгөн: Кыргыз Республикасынын тышкы активдери жана милдеттенмелери. Ушул топтун компоненттери төлөм теңдеминин финансы эсебинин статьяларына ылайык келет жана функционалдык категорияларды чагылдырат.

Активдер тике инвестицияларга, портфельдик инвестицияларга, финансы деривативдерине, башка инвестицияларга жана камдык активдерге бөлүнөт. Мына ушундай эле бөлүү милдеттенмелер үчүн да пайдаланылат (камдык активдерден тышкары).

Каралып жаткан таблицанын тилкелери боюнча отчеттук мезгил ичиндеги эл аралык инвестициялардын теңдеминин компоненттеринин өзгөрүүсүнө алып келген факторлор чагылдырылат.

1 жана 6-тилкелерде Кыргыз Республикасынын бир мезгилдин баш жагына жана акырына карата тышкы активдеринин жана милдеттенмелеринин абалы чагылдырылат.

2-тилкеде эл аралык инвестициялык позициянын финансы компоненттери менен реалдуу операциялардын натыйжасында келип чыккан өзгөрүүлөр келтирилет.

3 жана 4-тилкелерде баанын деңгээлинин жана валюталык курстардын өзгөрүүсүнүн таасири астында тышкы активдердин жана милдеттенмелердин нарктык баасынын өзгөрүүсү эсепке алынат.

5-тилкеде төмөндөгүлөр менен шартталган жана башка өзгөрүүлөр чагылдырылат:

– классификацияны кайрадан кароо менен (мисалы, портфельдик инвестициядан инвестициялана

турган объектинин капиталындагы инвестордун үлүшүнүн көбөйүүсүнүн натыйжасында тике инвестицияга өтүү);

- кредитор тарабынан карыздарды бир тараптуу жокко чыгаруу;
- жана башка өзгөрүүлөр менен.

Эл аралык инвестициялык позициянын маалыматтары өлкөнүн тышкы экономикалык абалын анализдөө үчүн маанилүү, анткени, ал Кыргыз Республикасынын тышкы активдеринин (милдеттенмелеринин) өлчөмүн, алардын түзүмүн жана изилденип жаткан мезгил аралыгындагы өзгөрүүлөрдүн себептерин мүнөздөп берет.

Өлкөнүн таза эл аралык инвестициялык позициясы ошол өлкөнүн дүйнөнүн башка өлкөлөрү менен тышкы экономикалык байланышынын өнүгүшү абалын жана тенденциясын аныктоо үчүн пайдаланылат.

Таза эл аралык инвестициялык позициянын өлкөнүн ресурстары менен анын башка мамлекеттердин алдындагы карызынын ортосундагы катышты мүнөздөгөн оң же терс белгиси өлкөнүн “таза кредитор” же “таза карызкор” катары статусун чагылдырат, ал эми мунун өзү, мамлекеттин экономикалык саясатын иштеп чыгууда маанилүү ролду ойнойт (экономикалык туруктуулук программасын иштеп чыгуу жана жүзөгө ашыруу, анын каржылоо керектөөсүн аныктоо).

Таза эл аралык инвестициялык позицияны эсептөө маанилүү макроэкономикалык көрсөткүчкө - улуттук байлыкка баа берүүгө мүмкүндүк берет, ал эми анын өлчөмү өлкөнүн таза эл аралык инвестициялык позициясынын жана финансылык эмес активдеринин өлчөмүн кошуу жолу менен аныкталат.

VIII тиркеме: Экономиканын ачыктыгын жана тышкы сооданын концентрациясын эсептөө ыкмасы

Улуттук банктын ыкмасы боюнча экономиканын ачыктыгы республиканын тышкы товар жүгүртүүсүнүн орточо маанилүүлүгүнүн ички дүң продукциясына карата катышы катары эсептелинет. Улуттук банк тарабынан колдонулуучу экономиканын ачыктыгын эсептөөнүн формуласы төмөнкүдөй түзүлгөн:

$$Ops = \frac{(Ex + Im)}{GDP}$$

мында, Ex - FOB баасы боюнча товарлардын экспорту,

Im - FOB баасы боюнча товарлардын импорту,

GDP - ички дүң продукция

Концентрациялануу коэффициенти өлкөлөр боюнча (продукциялардын түрлөрүнүн) экспорттук-импорттук көлөмдөрдүн алардын чогуу алгандагы көлөмүнө карата катышынын квадраттык суммасынын квадраттык уңгусу катары эсептелинет. Тышкы сооданын географиялык же товардык концентрациясы төмөнкү формула боюнча эсептелинет:

$$K = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n x_i^2}}{X}$$

мында, K - концентрациялануу коэффициенти,

x_i - i товарынын экспортунун (импортунун) же i өлкөгө (өлкөдөн) экспортунун (импортунун) көлөмү,

X - Кыргызстандын экспортунун же импортунун жалпы көлөмү.

Концентрациялануу коэффициентинин көбөйүүсү өлкөлөрдүн санынын (продукциялардын түрлөрүнүн) азаюусун же болбосо жалпы көлөмдө айрым өлкөлөрдүн (продукциялардын түрлөрүнүн) үлүшүнүн көбөйүүсүн билдирет.